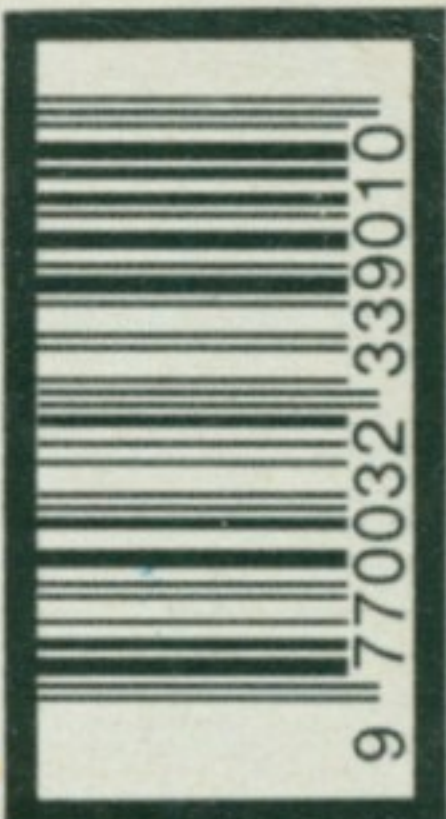

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

9 770032 339010

19. I 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 7 ДИН. • БРОЈ 1986

ОБРЕНОВИКИ

ДИНАСТИЈА
КОЈОЈ СУ ЖЕНЕ
ДОШЛЕ ГЛАВЕ
СТР. 4-5

ЖЕНЕ

ИЗ ПЛЕМЕНА **КАЗА-КАЗА** СА НОВЕ ГВИНЕЈЕ У КОСУ УПЛИКУ НИТИ ТРАВЕ НАТОПЉЕНЕ У УЉЕ ТЕШКЕ ОКО 9 КИЛОГРАМА.

МЛАДУНЦИ

Орла РИГАРА ИМАЈУ ПОТПУНО ДРУГАЧИЈЕ ПЕРЈЕ ОД ОДРАСЛИХ ПТИЦА.

ЛИМУН

У ОБЛИКУ ЧАШНИКА ИЗРАСТАО ЈЕ У ВРТУ ФРЕНКА РАМОСА ИЗ ЛОС АНЂЕЛЕСА (КАЛИФОРНИЈА, САД).

Харолд Вилијамс

(1876 - 1928) БРИТАНСКИ НОВИНАР, ГОВОРНО ЈЕ 50 ЈЕЗИКА. ГРИКИ, ЛАТИНСКИ, ХЕБРЕЈСКИ, ФРАНЦУСКИ И НЕМАЧКИ НАУЧИО ЈЕ ВЕК СА 11 ГОДИНА.

РОДНА КУКА

БРОДОВЛАСНИКА РОЏЕРА СВИТМЕНА ИЗ ПЛАСЕНТИЈЕ НА ЊУФАУНДЛЕНДУ, САГРАЂЕНА ЈЕ У ИРСКОЈ КРАЈЕМ 19. ВЕКА И ПРЕНЕТА ЈЕ У КАНАДУ НА ЈЕДНОМ ОД СВИТМЕНОВИХ БРОДОВА.

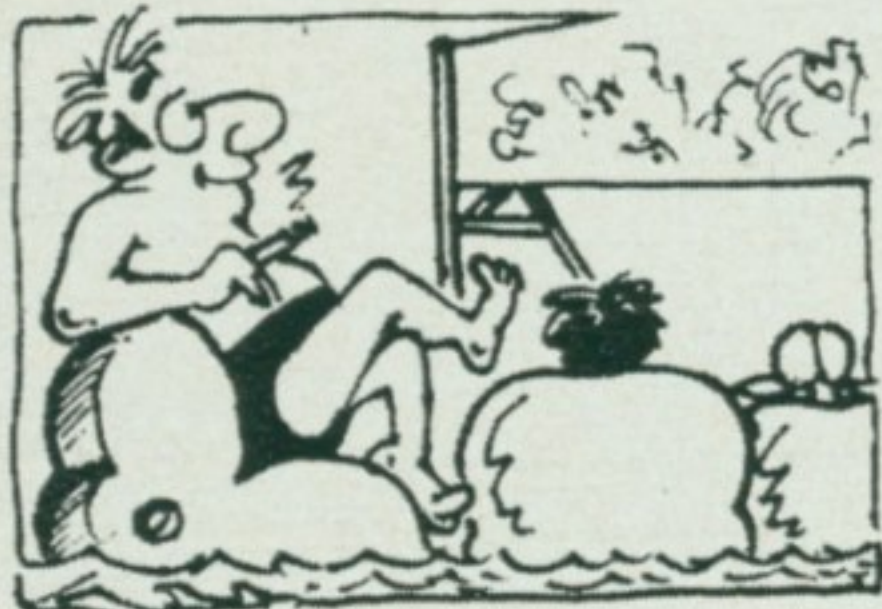
У ЗАПРЕГУ

КОЈУ ЈЕ ТЕРАО КОНРАД ХИЛДЕБРАНД ИЗ КАЛИНА У АУСТРАЛИЈИ, БИЛО ЈЕ УПРЕГНУТО 15 КОЊА. КОЛА СУ БИЛА НАТОВАРЕНА СА 407 ВРЕКА ЖИТА ТЕШКИХ УКУПНО 35 ТОНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

У КАЛИФОРНИЈСКОМ ГРАДИЊУ Сан Димас прошлог лета је отворен „водени биоскоп”: власник Кент Лемастерс поставио је велико платно на обали отвореног базена а уместо столица на воду су спуштене фотеле на надувавање. Дobar филм у топлој летњој ноћи плус вештачки таласићи и за публику не треба бринути.

БРИТАНСКИ метеоролози који проучавају промену климе на Земљи тврде: од када је, пре нешто више од сто година, почела редовно да се мери температура на

разним тачкама наше планете, по средњој годишњој, најтоплије су, овим редом, биле следеће године: 1988, 1987, 1983, 1980 и 1986!

сваке године у Панамин се организује веслачка регата од Атланског до Тихог океана, наравно кроз чувени Панамски канал дуг 81 километар. Три уставе чине одређене сметње јер се не могу спуштати за сваког учесника и зато се трка одвија у три етапе, па кад се накупи довољно чамаца, брана се спушта и трка наставља.

израчунато је да на површину Земље за 24 часа падне око 100 тона космичке прашине што износи око 0,00007 тона по- km^2 за годину дана.

лондонски вајар Ентони Гормлеј изложио је своје дело у ливерпулској Тејт галерији. Била је то ди-

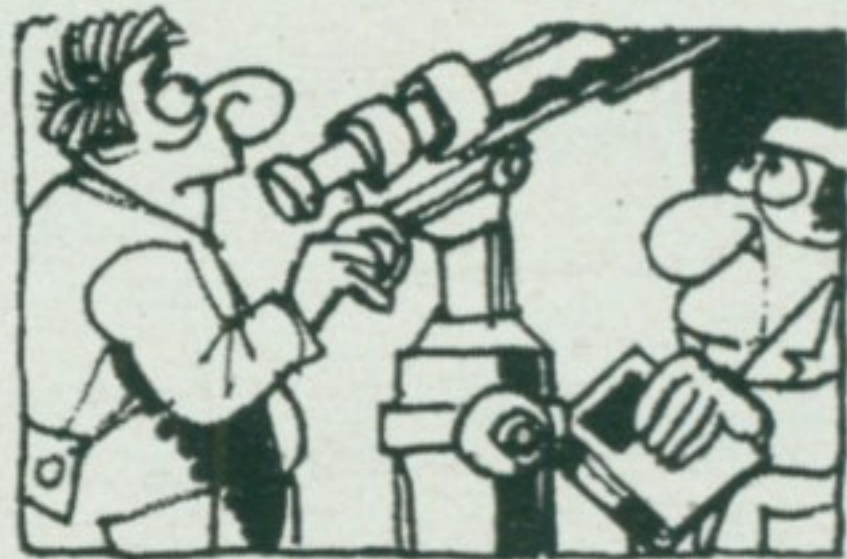
вовска векна обликована од хлеба. За своју скулптуру дотични вајар употребио је чак 6.000 (бајатих) кришки.

Густаву Ајфелу у прошлом веку било је потребно 40 сарадника да би за две године направили нацрте њего-

ве чувене куле. При том су нацртали 12.000 детаља, направили 700 конструкционих и 3.000 радних цртежа. Данас би један једини конструктор, који има лични компјутер програмиран за пројектовање, за исти тај посао утрошио само 15 дана.

у САД један планетаријум дође на 300.000 становника, у Јапану на 500.000, у

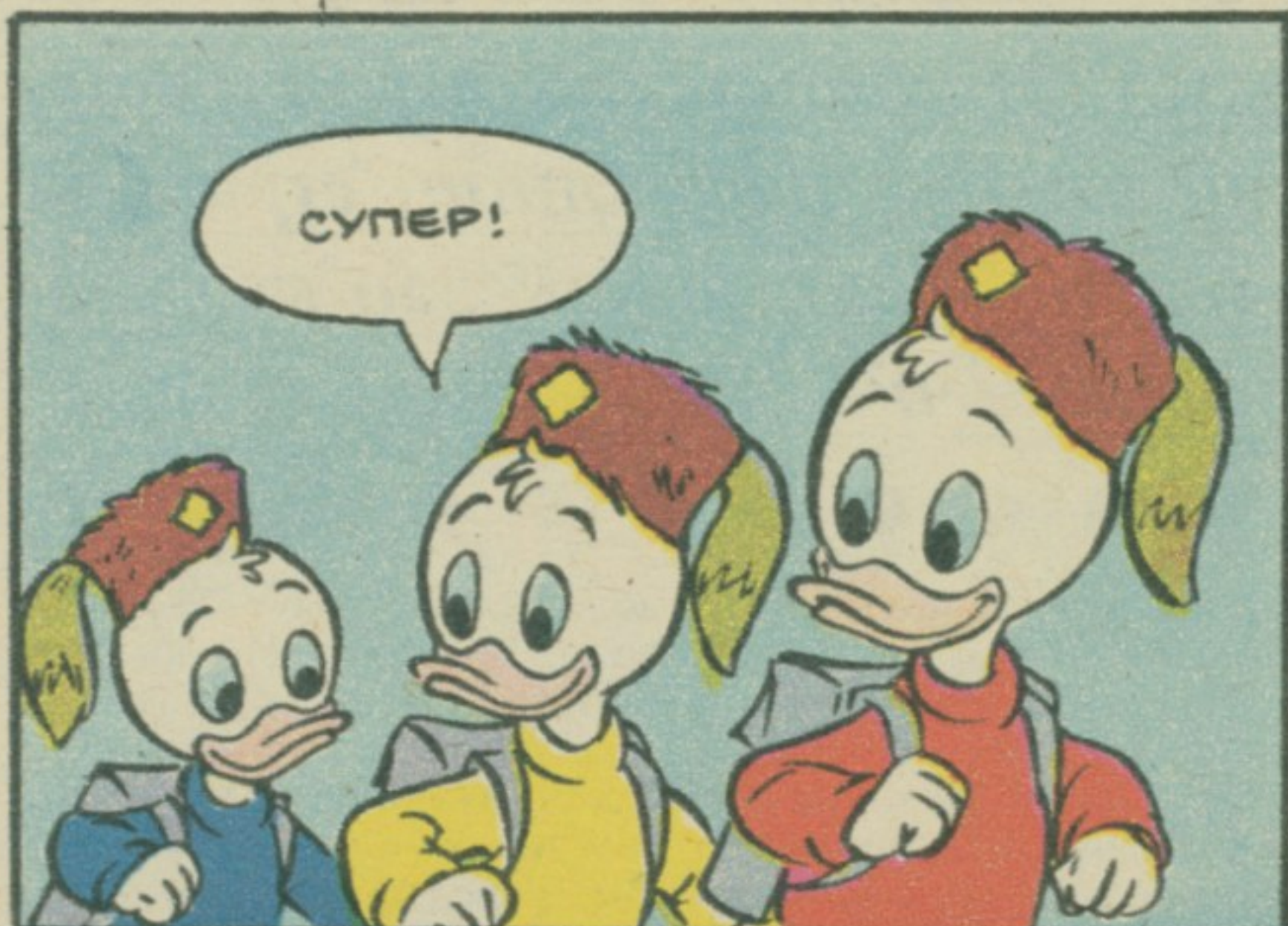
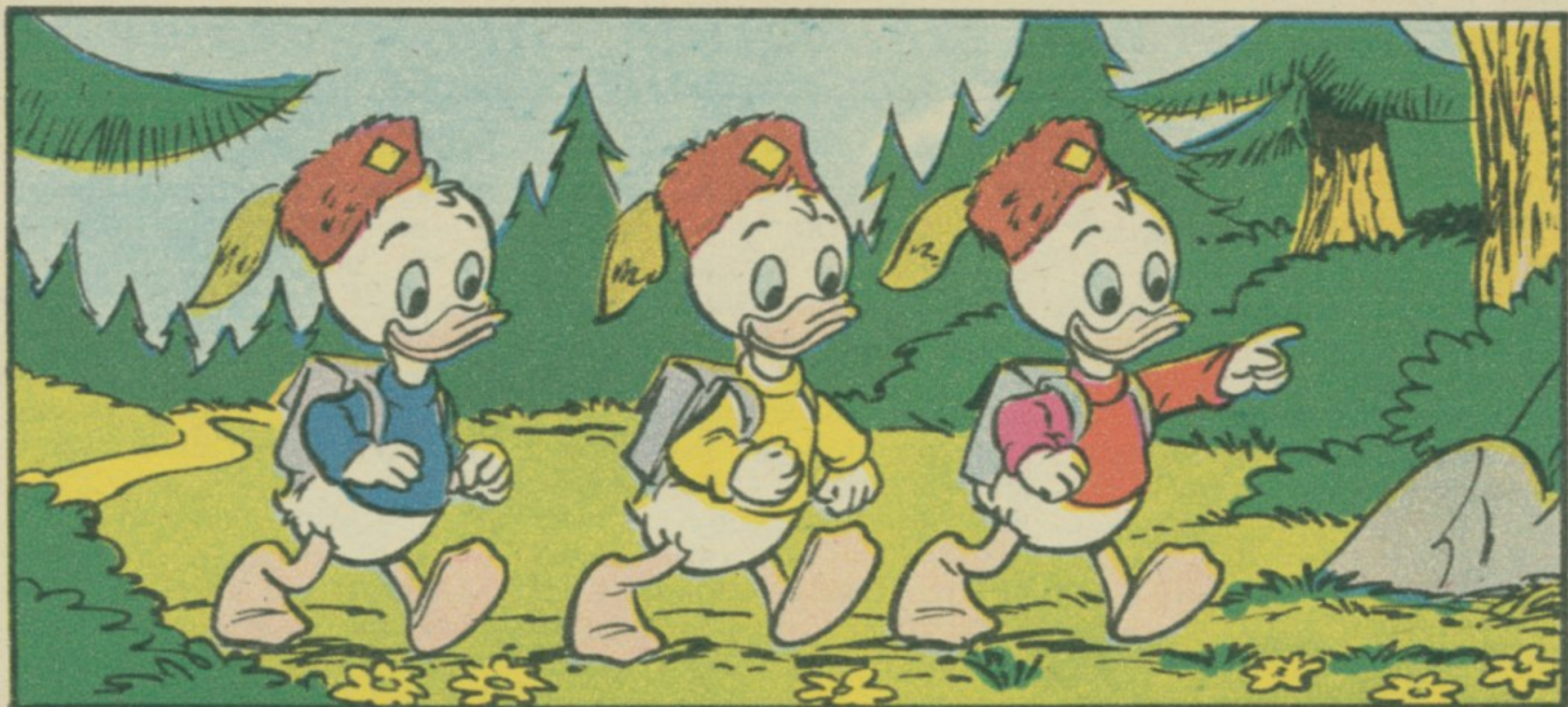

Француској на пет милиона, у Совјетском Савезу на 8,4 милиона људи.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Једно је сасвим извесно: никада се нису волели. Кнез Милош Обреновић и Вук Стефановић Караџић трпели су се само покатак. Неписмени владар знао је да су његовој земљи потребни учени људи, а Вук је, на основу сопственог искуства, одагнао било какву сумњу да се народ може успешно просвећивати без новца.

Милош је изнад свега волео власт, новац и жене. Познат као велики народни заводник, умео је да каже: „Народе, снаго моја” или „Крагујевчани, кошуљо моја!” И са женама је задржавао право да чини оно што је другима забрањивао. Вук је и ово забележио:

Једну веома лепу жену удају за лудог мужа, она видећи с ким има посла, одбегне другом човеку. Лудак оде код Милоша и тражи да му се жена врати назад, а Милош, да би га се решио, каже му да се попне на највиши мост у Крагујевцу и скочи у Лепеницу па ће му вратити жену. Лудак као лудак, уради то и, пошто је Лепеница била плитка, остане жив. По оној народној „пијане и луде и Бог чува”. Милош, видећи да је жена веома лепа, задржи је за себе, а обојици мужева да по 25 по туру и они побегну у своје село.

Задржао је кнез Милош, још у првим годинама владавине, у свом селу Црнуће на Руднику и лепу удовицу Петрију. Све док је кнегиња Љубица није својеручно устрелила. Много је жена прошло кроз његов живот, недавно је објављена и цела књига. У њој и прича о страсној љубави већ остарелог кнеза према бечкој оперској певачици. Да не беше упорних доглавника, Србија би, пошто је кнегиња Љубица већ умрла, добила нову, и сасвим необичну, газдарицу кнежевог конака.

Што се боре мисли моје

Бечки валцер на тада још лепом и плавом Дунаву, где је провео највише времена за својих седамнаест година странтовања, често је слушао и Михаило, млађи Милошев син. (Старији Милан владао је тек 26 дана, од 13. јуна до 9. јула 1839.) Историја је оставила траг да је повучени Михаило дошао на власт после Милошеве

смрти 1860. и да је његових осам година столовања време просвећеног апсолутизма у Србији.

На живот кнеза Михаила пресудно су утицале две жене. Кад се 1853. оженио Јулијом Хуњади, из угледне мађарске племићке породице, веровао је да је то за цео живот. Десио се, међутим, оно чему се као владар најмање надао: ухватио је писмо које је његова Јулија написала кнезу Карлу Аренбергу. Три године касније, после силних перипетија, бивша српска кнегиња напустила је Србију с годишњом апанажом од 5.500 дуката и кућом у Бечу која је вредела 100.000 дуката. Удала се за кнеза Карла Аренберга и свог првог му-

створи велику државу на Балкану одједном се нашао притешњен са свих страна: против његове везе били су и црква, и влада и народ. У осами, не налазећи разумевања ниоткуда, написао је песму „Што се боре мисли моје” која се и данас често слуша.

А да је несрећни кнез послушао свог мудрог оца Милоша, ко зна како би даље текла судбина династије Обреновића. Једном је, наиме, Михаило одоцнио из шетње по природи коју је много волео. Кнез Милош га је поштено изгрдио. „Али, бабо, ја нема чега да се бојим. Па ја ником ништа нажао нисам учинио”, одговорио је будући кнез. „Ти ниси, али ја је-

РУСКИ АГЕНТ НА ДВОРУ

Једино је неверни кнез Милош остао веран својој кнегињи Љубици. Сви његови наследници страдали су због забрањене љубави. Један је чак дао краљевство за два тамна, дубока грчка ока

жа надживела више од педесет година.

Четрдесет година је имао кнез Михаило кад се загледао у шеснаестогодишњу Катарину Константиновић, кћерку своје сестре од стрица. Владар који је желео да

сам”, љутито је подвикнуо Милош.

И десио се, у време које можда најбоље илуструју управо речи кнеза Михаила на Преображенској скупштини: „Србија је као чаша бистре воде и само су три капи до-

вољне да је замуће”. После подне 29. маја 1868. кнез се извезао у шетњу у Топчидер са три жене: Катарином Константиновић, њеном мајком Анком и бабом Томанијом. Усред шуме, далеко од било какве помоћи, сачекала

су га три човека и изрешета-
ла мечама а потом искаса-
пила сабљама. Страдала је и
Анка Константиновић у по-
кушају да кнеза заштити
својим телом.

У бронзи, одолевајући и
људима и времену, и данас
на београдском Тргу Репуб-
лике стоји споменик кнезу
подигнут одмах после њего-
ве смрти. Ту је и Народно
позориште које је подигао,
али није дочекао да види
прво подизање завесе. Волео
је, иначе, да цитира Шекспи-
ра: „Цео свет је глумиште”.

Апанажа за играчице и балерине

Звали су га „демон Срби-
је” а био је први српски краљ

после Косова. Милан Обре-
новић је после погибије кне-
за Михаила доведен из Па-
риза где је био на школова-
њу. Унук Милошевог брата
Јеврема имао је четрнаест
година и његову владарску
обавезу преузели су намес-
ници. Растући без оца, с мај-
ком која је свима правила
невоље, млади кнез је живео
у конаку чекајући да постане
пунолетан. Брижни васпита-
чи потрудили су се да одмах
спозна све овоземаљске бла-
годети.

Владара који је у ослобо-
дилачким ратовима 1876/78.
успео да прошири Србију и
на Берлинском конгресу из-
дејствује признање независ-
ности сведоци тих времена
прогласили су једним од нај-
већих распикућа у српској
историји. Милан је још у ра-
ној младости успео да про-
ћерда велико богатство Об-
реновића, а колико је оно би-
ло сасвим је довољан пода-
так да су кнеза Милоша
сматрали за једног од најбо-
гатијих људи Европе тога

времена. Кнез је обичавао да
скупу униформу носи само
једном и одмах је поклони,
рукавице је мењао и пет пута
дневно.

И док су браћа Павле и
Евгеније Штурм (о којима
смо писали у једном од про-
шних бројева) водила своје
прве битке за слободну Ср-
бију 1876. у главном штабу
данонорно се коцкало и пи-
ло. О баханалијама приређи-
ваним у то време и касније
се надуго приповедало. На
срећу, народ је и овог пута
однео победу.

Није се ни краљ Милан –
прогласио се за краља а Ср-
бију за краљевину 1882 – раз-
ликовао од својих претход-
ника Обреновића. Лудовао
је за женама. Оженио се На-
талијом Кнешком, лепом

кћерком молдавског бојара
и руског пуковника. Изроди-
ли су сина Александра, по-
следњег владара из династи-
је Обреновића, али је њихов
брак забављао целу Европу.
Краљ је краљицу протери-
вао војском и полицијом из
Србије а она се стално вра-
ћала. Ни развод није много
променио.

Због Гркиње Артемиде,
жене једног чиновника, на-

души њиховог јединца Александра. Растао је повлачећи се у себе и прихватајући дволичност као једино оружје којим се бранио у свету одраслих. Прерано сазрео де-чак био је интеллигентан, об-разован (говорио је пет јези-ка) и заљубљен у лов, али и у старије жене. На власт је до-шао свргнувши намесниш-тво и прогласивши се пуно-летним у седамнаестој годи-ни.

И док му је отац по Евро-пи, у предаху између број-них авантура, тражио невест-у, млађи краљ загледао се у удовицу Драгу Машин, дворску даму краљице Ната-лије. Неки документи – које потврђује и доцније кумство цара Николаја II – упућују да је удовица инжењера Ма-шина била руски агент и да је највећа словенска земља преко ње хтела да утиче на политику младог краља Александра који је, под ути-цајем оца Милана, више на-гињао Аустрији.

Краљ који је за десет годи-на своје владавине променио дванаест влада, на опште згражање родитеља али и це-ле земље оженио је дванаест година старију Драгу Ма-шин. „Прва краљица Српки-ња“, како је волела да је ос-ловљавају, одмах је узела власт у своје руке и, поред осталог, потпуно дезоргани-зовала војску и демобилиса-ла све непожељне официре.

Земља је кључала од неза-довољства и, да би то некако смирили, краљевски пар је објавио да очекује принову. По целој Србији припремане су колевке за престолона-следника. Кад је подвала от-кривена, за Обреновића је било сувише касно. У ноћи 28/29. маја 1903. група офи-цира завереника упала је у двор савладавши стражу. Краља и краљице нигде. Ту-марајући одајама, у дну јед-не угледали су вратанца. По-звали су краља да изиђе. По-сле дуже ћутње чули су глас:

– Јесу ли моји официри верни заклетви?
– Јесу!

Краљ је изашао из скло-ништа и сачекало га је 30 ме-така, краљицу 18. Избодене, бацили су их на улицу испред двора.

За краља Србије прогла-шен је изгнани Карађорђе-в унук Петар Карађорђевић а династија Обреновића, по-сле 88 година владавине Ср-бијом, преселила се у исто-рију. Уз замашну помоћ же-на.

П. Милатовић

Ником драга Драга

Сукоби између краља Ми-лана и краљице Наталије ос-тавили су неизбрисив траг у

Илустровао: Брана Јовановић

пустио је престо у пуној сна-зи и зрелости 1889. годину дана после доношења једног од најдемократских устава Србије. Наравно, ни љубав према лепој Гркињи није би-ла дугог века. И њу је нају-рио уз помоћ полиције, овог пута француске, јер је од аб-дикације живео у Паризу. Враћао се у Србију кад би му понестало новца за париске игралисте и балерине.

Био је стасит и наочит. Ле-кари који су 1901. у Бечу из-вршили обдукцију његовог тела рекли су да нису видели лепшег мушкарца, „права биста“.

Скитња кроз психологију

НИШТА НЕОБИЧНО

Имате понекад неодољиву потребу да се увучете роди-тељима у кревет а они вам то замерају? Ако је тако, изнеси-те им податак из студије пси-холога Барија и Паксона са Универзитета у Питсбургу, ко-ји су утврдили да више од 70 одсто родитеља, у 186 разли-читих култура, спава у истом кревету или соби са својом млађом децом. Ради се, дакле, о уобичајеној и широко распрострањеној појави.

ПЛОВИ ПАТКА

Америчко Удружење за продају честитки затражило је од једне агенције из Њујорка да спроведе истраживање о томе када се, колико и на који начин Американци јављају једни другима. Између оста-лог, добијен је податак да је честитка једна од бољих мо-гућности да се обнови старо пријатељство. Наиме, од 1023 одрасла испитаника анкетира-на телефоном више од 90 од-сто рекло је да одмах одго-вара особама од којих су до-били честитку мада је нису очекивали. Понекад им теле-фонирају, понекад напишу писмо или карту.

Према овом истраживању, просечна особа пошаље 25, а прими 27 честитки годишње.

КРИВА САМ – ЈА

Ако жена колима „закачи“ бандеру, највероватније ће рећи: „Ја зиста нисам спо-собна за вожњу“, док ће ве-ћина мушкараца закључити да је бандера погрешно по-стављена. Испитивања су по-казала да за учињене грешке мушкарци обично окривљују спољашње околности, док жене кривца траже у својим манама и слабостима.

У ЛАЖИ СУ...

Он је згодан и ви желите да „ствар крене“. Када он почне да износи своја потпуно не-зрела размишљања, од којих су нека чак и мало „уврнута“, згазите део своје личности и кажите му да је потпуно у пра-ву. Међутим, њему је јасно да

нисте искрени – одају вас глас и израз лица.

Овако би изгледао роман-сирани извештај испитивања које је психолог Бела де Пау-ло спровела да би утврдила када наша неискреност поста-је посебно видљива. Закљу-чак: онда када лажи упућује-мо привлачним особама и ка-да нам је посебно стало да се наше лажи не примете. Раз-лог? Издаје нас не толико оно што говоримо колико израз лица, глас и слично.

Слободанка Лазаревић

Илустровао: Растко Ђирић

ФАНТОМИ

ПРОТИВ

МЕНДЕЉЕЈЕВА

ДОБРО ЈУТРО,

КОЛУМБО!

Више од двадесет „нових“ хемијских елемената „откривено“ је пре но што је Дмитриј Иванович Мендељејев 1869. године објавио прву варијанту свог Система: ауструм, борбонијум, весталијум, вестијум, дијанијум, донаријум, донијум, илменијум, јунонијум, јаргонија, кродонијум, нигрум, николанијум, норијум, пелопијум, плуранијум, птенијум, и др. Али, ако неко мисли да је Мендељејевљев Природни закон (у коме су сви елементи поређани по растућој атомској тежини, а који је омогућио и предвиђање дотада неоткривених атомских врста) најзад учинио крај бесмисленим и хаотичним истраживањима и трагање за новим елементима усмерио јединим правим научним путем – преварио се. Број лажно откривених елемената чак је и порастао. За пола века од појаве Система објављено је „откриће“ тридесетак елемената који никад нису уписани у таблицу: аустријум, берцелијум, битијум, велсијум, весбијум, викторијум, гаденијум, глаукоидимијум, гномијум, деципијум, еуксенијум, еребодијум, еуросамаријум, инкогнитијум, јонијум, каролинијум, космијум, луцијум, масријум, мозандријум, монијум, неоитербијум, неокосмијум, неоербијум, океанијум, полименстријум, ридзијум, роцеријум, русијум, филипијум, хесперијум и др.

Прави рекордер у откривању лажних елемената био је мало познати енглески хемичар Прингл. Он је 1887. године објавио да је у заосталом талогу селена и сумпорне киселине пронашао ни мање ни више него пет елемената од којих су четири (гаденијум, полименстријум, хесперијум и еребодијум) била чист плод његове маште.

Иста судбина задесила је и многе друге научнике који су тврдили да су пронашли нове елементе. Тако се показало да се италијанском хемичару Тондију крајем 18. века само причињавало да је открио дицепијум и филипинијум, Американцу Баскервилу (1904) да има у рукама барцелијум и каролинијум, шведском хемичару Едеру да је добио ду-

Поред чувеног Периодног система елемената постоји и један други састављен од лажно или поново откривених хемијских елемената

бијум и еуросамаријум, док је шведски хемичар Косман своја „чеда“ назвао космијум и неокосмијум. Не да би на тај начин овековечио космос, већ своје име. На жалост, елементи су били лажни, а он заборављен.

Требало би да међу онима који су откривали фантомске елементе предводе аматери, али није тако. Грешили су често и врло познати научници. Тако је славни руски хемичар Хрушчов (1849 – 1909), познат по успешним истраживањима у области хемијске електродинимике и електрохемије, тврдио да је открио два непостојећа елемента, које је назвао русијум и глаукоидимијум. И чувени британски научник Вилијам Крукс (1832 – 1919), председник Лондонског краљевског друштва, што ће рећи Британске академије наука, тврдио је да је открио четири нова елемента: монијум (који је касније прекрстио у викторијум), инког-

нитијум, јонијум и талијум. Испоставило се, међутим, да је од њих једини прави био овај последњи! Што се тиче прва три, показало се да су то смеше једињења гадолинијума и тербијума, у различитим пропорцијама.

Заправо, истраживачи и јесу најчешће грешили проглашавајући за нове елементе смеше или јако нечисте препарате већ познатих елемената. Таква смеша био је и деципијум (Делафонтен, 1878), донијум (Рихардсон, 1836), луцијум (Баријер), роцеријум (Смит 1884). „Нови“ елемент аустријум (Линеман, 1886) био је, у ствари, галијум, васмијум (Бар, 1862) – нечисти церијум, воданијум (Лампа-

дијус, 1818) – нечисти никл, донаријум – нечисти торијум (Бергман, 1851), кродонијум (Тромосдорф, 1820) – нечисти магнезијум, николанум (Рихтер, 1805) – нечисти никл, остранијум (Брајтхауп, 1825) – нечисти цинк.

Дешавало се и да научници „открију“ вић давно познати елемент. Кад је провераван демонијум (Роуланд, 1894), испоставило се да је то, заправо, диспрозијум, да је де-небијум (Едер, 1916) – тулијум, дианијум (Кобел, 1860) – ниобијум, а јонијум (Соди и Болтвуд 1904-1906) торијум, дведесети по реду у доброј старој Мендељејевљевој табlici.

В. М.

Илустровао: Растко Ђирић

занимљивости
из света филма

ГОСПОДИН ПРЕДСЕДНИК СУПЕРСТАР!

Нема Американца који не сањари да постане филмска звезда, па ни њихови председници нису у том погледу изузетак. Неки су се и опробали

Познато је да је Роналд Реган био професионални филмски глумац пре него што се бацио на политику и постао председник Сједињених Америчких Држава. Али, он нипошто није једини амерички председник који се опробао на филму. Популарни

Теодор Рузвелт, први човек САД од 1901. до 1912. године, оберучке је прихватио да глуми самога себе 1908. у краткометражној комедији Метија Роберта. Исти тај Теди Рузвелт и његов наследник на кормилу Сједињених Америчких Држава Вудроу Вилсон, председник од 1912. до 1920. године, радо су се 1917. појавили као почасни глумци у патриотском филму: „Жене: Понос Нације“.

Чувени Френклин Делано Рузвелт, биран четири пута за председника САД од 1933. па до смрти 1945. године, није имао ни здравља ни времена да глуми, али је дао идеју и учествовао у писању сценарија за трилер „Председникова мистерија“ 1936. године.

Филмске суперзвезде Бет Дејвис, Кларк Гејбл, Морис Шевалије, Ширли Темпл, Брижит Бардо и Лоренс Оливије осим огромног успеха имају још нешто заједничко: сви су пропали на првом пробном снимању!

Највише верзија

„Пепељуга“ је прича која је у историји филма снимљена највише пута. Од 1898. године, када је први пут филмована, до данас доживела је педесет осам римејка (поновног снимања) укључујући стрипску, цртану, модерну, балетску, оперску, пародијску, комунистичку и, чак, порнографску верзију. У једном од филмова Пепељуга је била црнкиња а играла ју је Били Данијелс.

Следећи по броју римејка је Шекспиров „Хамлет“ снимљен педесет три пута. У једном је дански краљевић био црнац, у три Индијанац, у четири верзије играле су га жене а у једној близанци који су се појављивали на смену.

Нису обећавали

Тачно један минут

Најдужи наслов на енглеском језику има амерички филм „Cafeteria, or How Are You Going to Keep Her Down on the Farm After She's Seen Paris Twice“ (Кафетерија или како ћеш успети да је задржиш на фарми када је двапут била у Паризу). Овај наслов траје на платну читав један минут.

Најдужа каријера

Филмска звезда с најдужим радним стажом је француски глумац Шарл Ванел који се појавио у преко двеста филмова. Почео је 1908. у шеснаестој години и никада није отишао у заслужену пензију.

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

Наши преци, вештице и вешци

Град Салем у Масачусетсу просто врви од подсетника да су баш ту 1692. године одржана суђења „вештицама“ и „вешцима“ који су, готово без изузетка, погубили главе због дослуха са Сатаном.

Цртеж вештица налази се у заглављу градских новина. Вештица је и мотив на амблему службених возила градске полиције. Фудбал-

ски тим салемске гимназије зове се, како би друкчије, „Вештице“. Сада би град требало да добије и споменик у знак сећања на невинне жртве монструозног лова на непостојеће вештице. Само, код спомен-обележја ствари су запеле. Град се поделио на два тора: за и против споменика, а подела углав-

ном верно одговара подели по пореклу. Потомци невинно настрадалих су за споменик, потомци судија и прогонитеља неће ни да чују за њега.

Могло би се рећи како су они први боље организовани јер имају и сопствено удру-

жење које се зове „Синови и кћери жртава колонијалног лова на вештице“. Удружење броји сто чланова, председник је Хауард Хеј који има и објашњење за жестоко противљење супротне стране: „Као амблеми и стрипски ликови вештице су за њих у реду. Споменик би био нешто друго. Вечито би их подсећао на то да је овај град био умешан у мучење и убиства невиних људи.“

Спољно обележје је, иначе, већ готово. Израдио га је салемски вајар Јанис Стефанакис, висок је 2,5 метара и представља сестре Нерс, Естер, Мери, Ребеку и Сару од којих је само последња избегла вешање.

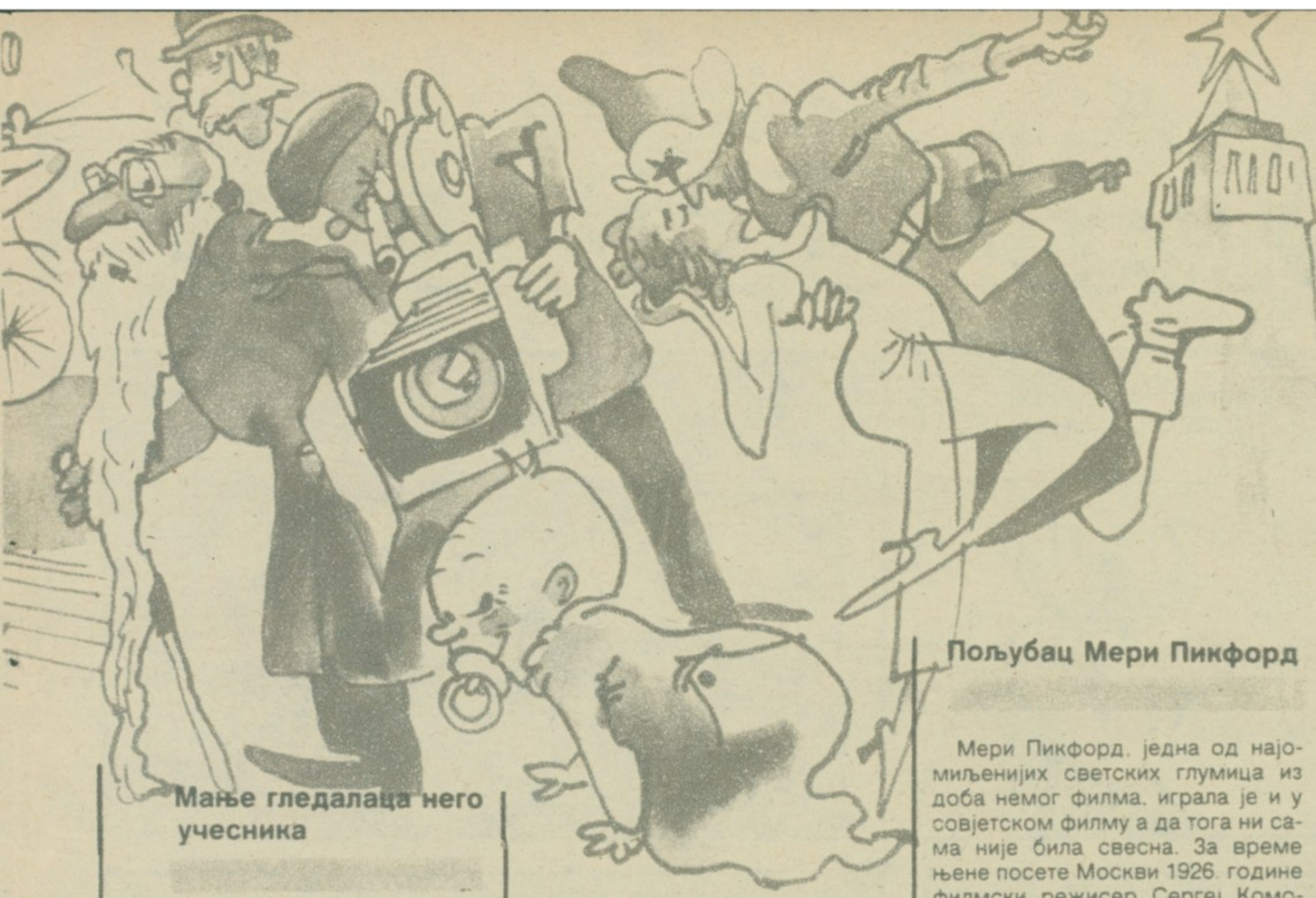
Али, пре него што споменик буде постављен, биће потребно да се за то добије одобрење градских власти. На њега се за сада чека. Хауард Хеј и о овоме има мишљење: „Градска управа изложена је притиску потомака оних који су учествовали у лову на вештице. Они мисле да су наши преци добили што су заслужили“.

Укључуј компјутер, јуниор плаче!

Најновију реч на пољу компјутеризоване медицине представља компјутерска дискета која родитељима помаже да, без одласка код лекара, поставе дијагнозу за најчешће дечије болести. Програмом је за сада обухваћен узраст до петнаест година.

Компјутеризована верзија породичног педијатра производ је фирме „Ландин лабораториз“ из Минчигена.

Мање гледалаца него учесника

Највећи број извођача, њих 187 хиљада, окупљено је за снимање последњег нацистичког филмског спектакла „Колберг“. Читаве дивизије повучене су с фронта да би представљале Наполеонове војнике и то у време када се Немачка налазила на самом рубу пораза у другом светском рату.

Филм је приказан 1945. године у оно мало берлинских биоскопских сала које су још радиле и видели га је мање људи него што је учествовало у њему.

Малолетнички уговор

Најмлађи глумац који је добио хонорар праве филмске звезде је Бејби Лерој изабран 1933. године у нежном добу од шест месеци да, уз Мориса Шевалијеа, игра у комедији „Прича за лаку ноћ“ компаније „Парамаунт“. Бејбов уговор морао је да потпише деда пошто му је мајка била малолетна.

Пољубац Мери Пикфорд

Мери Пикфорд, једна од најомиљенијих светских глумица из доба немог филма, играла је и у совјетском филму а да тога ни сама није била свесна. За време њене посете Москви 1926. године филмски режисер Сергеј Коморов представио се као сниматељ филмских новости и пратио је у стопу филмску диву непрекидно шкљоцајући камером и снимајући сваки њен покрет. На крају је имао толико материјала да је од њега, монтажом, могао да састави праву дугометражну комедију.

Филм је назван „Пољубац Мери Пикфорд“, а најузбудљивија сцена приказује глумицу у загрљају совјетског хероја октобарске револуције. До дана данашњег нико није успео да објасни како је Коморов то извео.

Драги Мишу...

Ниједна филмска звезда од крви и меса, ни мушка ни женска, није од обожаваалаца добила толико поште као најомиљенији миш на свету. Рекордан број од 800 хиљада писама примио је Мики Маус током 1933. године, далеко више од следеће по реду Ширли Темпл – 730 хиљада 1936. године.

Илустровао: Брана Јовановић

Омиљена реченица

Најчешћи израз у америчким филмским сценаријима је „Let's get outta here“ (Хајдемо одавде). Анкета је показала да се та реченица изговара, најмање једном у 84 одсто холивудских филмова, а више пута у 17 одсто.

Бојана Дожић

кошта 99 долара, одговара стандардима IBM-ових PCs персоналних компјутера, али се уклапа и са „Епл Мекинтош“ системима. Програм препознаје 650 различитих симптома и компјутерски прецизно одговара на 1500 медицинских питања којима су обухваћене дечије болке и болести од невоља са очима и ушима до прелома и пробадања у грудима. Програм је, тврди се, апсолутно поуздан. Саставили су га екипа врхунских компјутерских стручњака и три педијатра са мичигенског државног универзитета „Вејн“.

Дискета је замишљена искључиво као нека врста приручног дијагностичког средства које родитељима помаже да оцене да ли искреле здравствене тегобе захтевају хитан одлазак код лекара или се без икакве опасности по дете могу решити и код куће. Грешке су искључене. Кад год се нађе и у најмањој недоумици или оцени да је стање озбиљно, софтверски сурогат педијатар сместа

упућује родитеље на правог лекара. На монитору компјутера тада блесне упозорење: „Хитан случај! Сместа потражите лекарску помоћ!“

Компанија из Мичигена спрема се да на тржиште ускоро избаци и специјализоване дискете за новорођенчад. Програмом ће бити обухваћена медицинска питања као што су осипи изазвани пеленама, тегобе везане за растање бебиног пупка, па чак и изнурујуће дуготрајан плач.

Пиво са шкргама, молим!

Пивопије то најбоље знају. Три месеца по силаску са фабричке траке флаширано пиво почиње да губи пенушавост. Разлог: боце нису херметички затворене. Изгледа, међутим, да има спаса. Једна калифорнијска компанија спрема се да реши ствар помоћу „шкрга“.

После вишегодишњег истраживања у компанији „Ак-

ванатикс“ створене су вештачке шкрге које издвајају кисеоник из воде. Принцип од кога се кренуло је да се пронађе супстанца која би везивала и ослобађала кисеоник отприлике на исти начин на који се овај процес одвија у људској крви. Резултат су хемијске шкрге, у ствари сложено једињење у чији састав улази 250 различитих састојака.

Према првобитној замисли, вештачке шкрге биле су намењене потребама произвођача ронилачке опреме, али се испоставило да би проналазак могао још боље да се уновчи на тржишту пи-

ва. Лицензно право откупио је највећи произвођач флашираног пива на свету „Запат А“ из Њујорка.

Пре него што их уграде у пивске запущаче, „шкрге“ ће морати да претрпе извесне измене, односно биће потребан додатни истраживачки рад у који су „Запат А“ и „Акванатикс“ уложили 2,5 милиона долара.

Све у свему, нема сумње да ће пивски запущачи, који дишу на шкрге и тако успоравају ветрење а чувају пенушавост пива, појавити на тржишту отприлике за две године.

М. И.

Илустровао: Зоран Петковић-Петко

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Истинита
бајка о
Пепељуги

(други
пут)

ЦИПЕЛИЦЕ

ЗА

МАРИЈУ

Једна сиромаш-
на и лепа Јер-
менка никад не
би села на пре-
сто Византије да
није запала за
око више свекр-
ви него будућем
мужу...

Када јој је, неочекива-
но, умро муж Лав IV,
царица Ирина насле-
дила је прилично ве-
лико царство. У ње-
му није баш све било у најбо-
љем реду, али народ је волео
василису, младу, лепу и до-
стојанствену жену склону
раскоши, парадама и лепим
зградама. То што је царица
волела параде нико јој није
посебно узимао за зло, такве
ствари биле су уобичајене у
време када је живела, тим
пре што је била веома по-
божна и богато даривала
цркве и манастире. Једино
што су јој њени поданици за-
мерали, па и то не сви, било
је што је свог сина царевића
Константина држала сувише

по страни. А он се, мада по природи одлучан и храбар, у свему покораво мајци. Тако је, када је решила да га ожени, пристао да то буде како она одреди.

Саставши се са првим министром Ставракиосом, царица је одлучила да, по обичајима који су владали у земљи, на све стране разашаље гласнике који ће њеном сину потражити жену. Подразумевало се да будућа василиса мора да буде лепа, добра и скромна. Међутим, ове три особине нису, према Иренином мишљењу, биле довољне. Сем тога, у царевини је било много лепих девојака па је гласницима дала додатна упутства: у обзир долазе само оне лепотице које имају одређени обим струка, број година и – ципела!

У име цара!

Са овако детаљним упутствима, и сваки са паром ципела у торби, гласници су кренули од града до града, од села до села. И тако је један од њих, историја не бележи његово име, стигао до села у области Пафлогонија. Издалека је угледао велику и лепу кућу и одлучио да у њој потражи преноћиште: мора бити да је и унутра тако лепа и богато намештена, мислио је. Али, преварио се. Кућа је само споља одавала утисак богатства: унутра је била скромно намештена јер је њен власник, некада веома богат човек, своје имање поделио сиротињи и тако једног дана и сам, са породицом, спао на просјачки штап. Ипак, по природи љубазан и милосрдан, срдечно је примио изненадног госта и, видећи да је гладан и уморан, замолио жену да спреми добру вечеру.

– А како и од чега? – упитала је она. – Захваљујући теби ми већ годинама, осим мало сира и које корице хлеба, ништа друго немамо.

– Снађи се некако, позајми од суседа – био је упоран муж. А кад припремиш вечеру, положи ватру у великој трпезарији и постави онај сто од слонове кости који смо некад користили за гозбе.

Жени није преостало друго него да учини како је рекао. Задовољан гостопримством, гост је почео да се распитује ко још живи са њима и тако сазнао да имају три унуке за удају.

– У име цара, нека се покажу! – заповедио је јер је василиса строго наредила да му која удавача случајно не промакне.

Домаћини су извели унуке. Биле су то три лепе девојке. Марија, једна од њих, имала је и струк какав се тражио а ципеле од кадифе стајале су јој као саливене. Гласник је, одушевљен, одмах послао радосну вест у Цариград.

Љубав на први поглед

Два дана касније цела породица Амниски је, у пратњи гласника, кренула у престоницу. Тамо је, на двору, већ било окупљено двадесетак младих и лепих девојака које су довели други гласници. Све су биле танког струка и носиле исти број ципела. Већина је била из племићких и богатих породица. На сиромашну Марију, Јерменку пореклом, гледале су с презиром. Њој то, пошто ју је осим лепоте красила и памет, није промакло па им је предложила:

– Хајде да једна другој обећамо да ће се она која буде изабрана да влада обавезати да удоми остале.

На то јој је једна одговорила:

– Што се мене тиче, таква обећања ми нису потребна. Ја сам најбогатија међу вама, потичем из најотменије куће и најлепша сам. Мене ће изабрати за цареву жену.

Преварила се: када су све девојке изведене пред царицу, њеног сина и првог министра, без увијања су јој рекли:

– Ви сте заиста лепа, али нисте за цареву жену!

Марија је одмах освојила срце царевића и он је одлучио да круну понуди баш њој. Венчање је заказано за новембар 788. године и обављено у цркви Св. Стевана. Уследило је славље на којем су Марија и Константин седи на престолу док су поред њих пролазили дворани, племство, богати и угледни људи, па и занатлије и трговци, који су желели да им пожеље срећу.

Зло чинила – зло и дочекала

Ето тако је у Житију св. Филарета, кроз женидбу цара Константина VI, описан византијски обичај у којем ће многи наши читаоци препознати бајку о Пепељуги. На исти начин оженио се и Теофил, син Михајла II, и многи други цареви Источног Римског Царства. Пепељуге су, изгледа, заиста постојале, а звале су се Марија, Теодора, Ирена, Евдокија... Што се Марије тиче, ни њена удаја ни живот са Констан-

тином нису били бајковити као што је то Филарет записао. Тачно је да је изабрана како је то он описао, али не и да се млади цар заљубио у њу на први поглед. Истина је била нешто другачија: Марија се, због скромности и побожности, допала његовој мајци која није желела да на престо доведе жену која воли власт и која би њу могла да угрози. Послушна и скромна Марија Амниска била је богомдана да славољубивој Ирени послужи као играчка. Константин, не могавши да се ожени Рортрудом, кћерком Карла Великог у коју је био заљубљен мада је никада није видео, није много марио кога ће му довести за жену. Упркос томе што му је родила две кћери, Ирину и Еуфрозину, Марија никад није успела да освоји његово срце. То је успела Теодота, дворска дама његове мајке.

Ирени, наравно, није промакла Константинова хладноћа према Марији и наклоност према Теодоти и она је здушно подржавала и храбрила сина да се упусти у љубавну везу са њеном пратиљом а жену коју му је сама изабрала затвори у манастир. За овакав преокрет царица је имала јак разлог: желела је да престо сачува за себе а не да га подели са сином. Протеривање законите жене и женидба љубавницом, знала је, изазваће јавну осуду и незадовољство народа. То је било тачно. Црква и патријарх одлучно су се успротивили царевим намерама, али он се ипак септембра 795. године оженио Теодотом. Бура око венчања које су многи назвали бестидним ипак није Ирени сачувала власт. Седам година касније, док се налазила у омиљеном летовалишту Елеутериону, у Цариграду је избио устанак. Царицу су вратили у престоницу да би је натерали да за цара прогласи логотета Ниффора. И мада јој је бивши министар и новопечени цар обећао да ће са њом, док живи, поступати како то приличи царици, брзо је протерао у манастир на Принчевским острвима, а затим, пошто му се учинило да је то исувише близу двора и да би, можда, могли да се нађу они који би Ирени помогли да изведе преврат, прогнао је на острво Лезбос. Ту је царица, заборављена и напуштена, умрла 803. године не доживевши нимало лепши крај од снахе Марије чијим се животом окрутно понграла.

Припремила:
Олга Вукадиновић

Све само не
обичан

САТ ЗА СВА ВРЕМЕНА И СВАКУ ПРИЛИКУ

Часовници одавно више не мере само време: осим основне намене да показују сат, минут, секунд, датум и дан у недељи, модерни електронски сатови, захваљујући посебним микропроцесорима, обављају и друге, много сложеније послове. У ствари, сваки власник дигиталног сата има на руци минијатурни компјутер. А шта су све у стању да ураде ови рачунари практично је немогуће побројати. „Забавник“ ће вам на овој страни представити најновије серијске моделе сатова чувене јапанске фирме „Касио“, највећег и „најнапреднијег“ произвођача дигиталних часовника на свету.

Од Шопена до „Ламбаде“

Време се вековима мерило од 1 до 12 сати, с тим што су деца у основној школи морала да се муче док не запамте да један по подне читају као 13 часова и тако редом. На новим „Касио“ сатовима опет се враћамо систему 1–12 с тим што се уз цифру на дисплеју појављују одговарајућа слова AM (ante meridiem – пре подне) и PM (post meridiem). Разлог: избацивањем бројки од 13 до 24 ослобађа се меморијска локација и добија простор за убацивање нових информација. Рецимо за двојно време, згодно кад треба да зовнете град у другој временској зони. Док нормално време тече на дисплеју вашег часовника, оно које по-

казују сатови у граду у коме је ваш саговорник чува се у меморијској локацији вашег часовника. Постоје и сатови са „светским временом“ који вам омогућавају да сазнаете колико има сати у било којој временској зони наше планете што је драгоцен податак за пословне људе, запослене у туризму, ваздухопловним компанијама, телевизији итд.

Велики број „Касио“ модела производи различите звучне сигнале и то не увек исту мелодију већ после сваког навијања нову. Данас ће вас, рецимо, будити Шопен, сутра „Ламбада“, трећег јутра ће да да звучни сигнал. Осим тога „гонг“ може да се јави сваких пола сата. Сложенији будилници могу се навити на било које време било којег датума и месеца, рецимо, хоћете да вам сат зазвони онг дана кад се неко враћа у ваш град, на нечији рођендан, или било шта друго што вам је важно и не желите да пропустите неки важан пренос на телевизији, на пример.

Звоњење се може подесити тако да се аутоматски понавља после неколико минута све док се не пробудите. Ако се не прекине, код неких модела звучни сигнал постаје све гласнији. Најсложенији звучни сигнал је изговорена порука: сатови с уграђеним синтисајзером речи објављују

почетак сваког сата или се на притисак дугмета зачује глас који изговара колико је сати тог тренутка. Згодно не само за следеће или заборавне већ и за прављење важним у друштву. Све чешће су „Касио“ модели опремљени штоперицом и тајмером. Штоперица мери време од нуле док се не притисне „стоп“ и то с тачношћу од једне десетинке, па чак и једне стотинке секунде. Код неких модела уграђена је двострука штоперица за мерење времена, два догађаја: док гледате ауто-трке, можете да измерите које је Сенино, а које Простово време, и то истовремено. Звучни сигнал потврђује кад креће штоперица и кад се зауставља. Тајмер мери задати период времена и испушта звучни сигнал кад време истекне – односно ви програмираете свој часовник да вас опомене у 5 сати и тад ћете непогрешиво чути његово „бип-бип“. (Узгред, тајмери се убацују и у најновије телевизијске пријемнике тако да се апарати сами пале и гасе, наравно, према жељи власника.)

Доле дугмад!

У дигиталне часовнике све чешће се уграђује микропроцесор који је у стању да изводи четири основне рачунске радње с осмоцифреним или

десетоцифреним бројевима, што значи да највећа бројка може бити 99999999 или 9999999999. Рачунари све ређе имају дирке, уместо њих поставља се плоча са сензорима која реагује на додир што је много боље јер диркама штете прашина и влага.

А откако су појевтиници микрочипови који су у стању да запамте већи обим информација, сатови су добили и нову функцију – уграђену банку података. У сату сада можете да имате праву електронску бележницу од стотинак страница, а свака од њих памти 100 симбола – бројке и слова: телефонске бројеве, адресе, подсетник о састанцима у току дана, број кредитне картице или банковног рачуна. До свих тих информација може да дође само власник сата пошто изговори „чаробну реч“, само њему познату шифру.

У земљама где се телефонски бројеви бирају помоћу тонских сигнала различите фреквенце (а не класично, импулсима, као код нас) врло су zgodни часовници за аутоматско бирање: довољно је дићи телефонску слушалицу и микрофону принети сат који памти потребан број, сат ће га „отпиштати“ и тако одиграти улогу самобирача.

Ипак, најзанимљивији су најновији необични модели.

Однедавно се производе и сатови с алтиметром (који мери висину до четири километра испод и до 4 километра изнад мора) и барометром. При том барометар не само што показује атмосферски притисак већ и његову промену, што омогућава да се предвиди какво нас време очекује. У други модел уграђен је термо сензор: предмету чија вас температура занима само приближите сат и на дисплеју прочитате колика му је температура и то по Целзијусовој или Фаренхајтовој скали. Има сатова и с разноврсним другим корисним мерачима. На пример, да бисте измерили пулс, довољно је да неколико секунди притиснете прст на сензор који ради на инфрацрвене зраке а уграђен је на површину сата. Онима који воле да се сунчају на мору или планини свидеће се модел са сензорима осетљивим на ултравиолетне зраке – уз помоћ оваквог сата можете мерити ниво сунчеве радијације и избегавати време кад је она најјача, односно најштетнија.

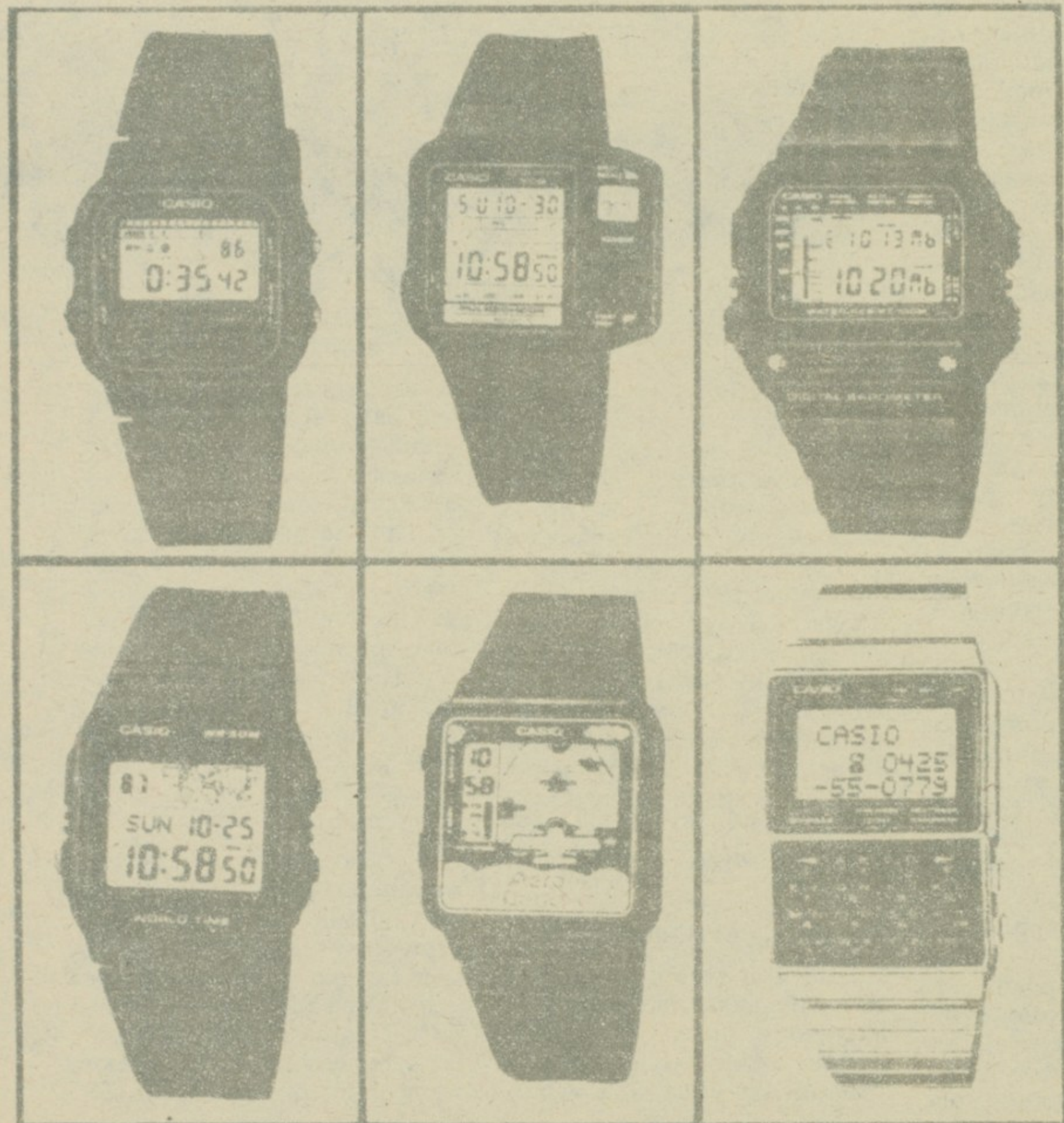
За професионалце

Неки најновији „Касио“ модели обавештавају кад се пуњење батерије приближи крају, а истовремено се аутоматски укључује строга штедња за осветљење и звучне сигнале како би се остатак енергије сачувео за основни задатак – показивање тачног времена. Батерија, која је код савремених дигиталних часовника једини извор енергије, може да траје од 3 до 10 година. Извесни модели користе микроакумулатор који добија енергију уз помоћ фото-елемената, а неки сатови с фото-елементима (такозвани соларни) раде без икакве батерије.

Електроника је у дигиталним сатовима врло важна, али много зависи и од кутије. Натпис „water resist“ значи отпоран на воду – ови сатови добро издржавају влажно и кишно време што је изузетно важно јер је електроника осетљива и на најмању количину течности. Цифра 50 m значи да сат не морате скидати док се туширате или купате у мору. Ако на шастији стоји натпис 10, 200 или 300 m – то су нарочити сатови за рониоце.

Све што смо навели односи се само на сатове фирме „Касио“ од којих сваки има и свој лични број а добија га сваки примерак произведен у овој чувеној компанији која је и даље првак света за све дигитроне.

В. М.

Горњи ред:
Сат који мери јачину ултравиолетног зрачења – сензор је смештен десно под дисплејом. Сат пулсометр – довољно је додирнути сензор прстом руке. Сат барометар: мери висину изнад мора, дубину, а такође и атмосферски притисак.
Доњи ред:
Притиском на дугменце можете сазнати текуће време у свакој од 29 временских зона. Сат – електронска игра. Сат као банка података – електронска меморија је у стању да чува 100 телефонских бројева

НАШ ГОСТ: ПОЛАРНИ МЕДВЕД

Белог медведа
углавном муче
две невоље: не-
заситост и вру-
ћина. Он се пре-
знојава чак и на
30 степени ис-
под нуле. Прави
лек је скок у ле-
дену воду

КАКВА ВРУЋИНА

НА СЕВЕРНОМ ПОЛУ!

Замислите да сте кренули у истраживање Северног пола и да вам се за петама од једном створио бели медвед. Страх је разумљив, али је, ипак, да бисте извукли живу главу, потребно и нешто здравог разума и лукавства: треба мало похитати и, једну за другом, бацати све ствари које имате код себе. У оваквим околностима може вас спасти само медвеђа радозналост јер он ће се задржати код сваког одбаченог предмета да га оњуши. Тако можете стећи добру предност.

Чаробни мирис фоке

Сви обично мисле да је највећа невоља великог поларног медведа (*Thalarctos maritimus*) како да преживи на хладноћи Северног пола. Њему, као сисару, заправо, и не би требало да буде баш тако лако да задржи топлу крв и телесну температуру на леденим арктичким пространима где се жива на термометру месецима задржава испод нуле. Његова мука је управо супротна: ова звер пати од врућине.

Кад се одмара, температура његовог тела износи 36–37 степени и одговара човечијој. Али, довољно је да само мало потрчи па да се она попне на 38–39 степени, када животиња почиње да сагорева тринаест пута више енергије него кад се одмара.

Невоља је и у томе што медвед нема начина да емитује тако створену топлоту, да је се ослободи, јер је његово крзно густо и непромочиво, дебело више од десет центиметара. Његова провидна и безбојна длака „заробљава“ мехуриће ваздуха

и тако постаје савршени изолатор. Длака му је провидна и пропушта велику количину светлости па зато кожа медведа, која је црна, упија топлоту.

Јасно је, дакле, да у таквим приликама овај јадни цин пати од претеране врућине. И шта да ради да би се освежио? Баца се у море које је толико хладно да би човек у њему истог тренутка пресвиснуо. Бели медвед се у њему, међутим, осећа пријатно и вешто плива иако нема главне коже међу прстима и није спретан као рецимо фоке, његова најомљенија храна. Он, ипак, тешко може да их улови у води пошто су много брже. Због тога прибегава лукавству: чека у заседи на некој леденој плочи да промоче нос како би удахнуле ваздух. Мора се рећи да му је од велике користи врло истанчано чуло њуха. Чак и кроз дебелу слој снега или леда медвед осећа мирис фоке. Зато се намести крај неког од отвора које ове животиње пробуше у леду и стрпљиво чека. Чим проври светлуцава главица, он је у тренутку зграби својим јаким канцама престрављену животињу извлачи напоље.

До пре извесног времена мислило се да је бели медвед најусамљенија животиња на земаљској кугли. Причало се да, осим првих година детињства кад живи уз мајку, време проводи сам. Проучавања канадског зоолога Јана Стирлинга, који већ годинама посматра ове животиње у заливу Хадсон, оповргла су овакво мишљење.

У јесен када се враћају у Черчил који је њихово омиљено место за вођење љубави, ови велики месождери праве највећу насеобину бе-

лих медведа на свету. У истоименом градићу (о чему је „Забавник“ већ писао) од половине октобра до половине новембра одвија се права променада ових крзнаша. Становници у том периоду морају да се забарикадирају у куће, али пре тога избацују све нагомилано смеће које ће медведи смазати до последње мрвице. У овом градићу тада бораве и бројне научне експедиције, а постоје и посебни аутобуси за туристе знатижељне да уживо виде невероватан спектакл.

Прави светски путник

Баш због тога научници су у последњих тридесет година успели да ухвате, измере и ставе радио-одашиљаче на три хиљаде поларних медве-

да па тако сада знамо да је ова звер велики путник. У стању је да се смести на неки велики комад леда који му служи као брод и да, захваљујући морским струјама, преплови читаво пространство. Откривено је, међутим, да постоје групе које нису тако расположене за туризам. По мишљењу совјетског научника Саве Успенскија, ови медведи живе тамо где море није толико заробљено ледом и где је лов на фоке једноставнији.

У сваком случају, истраживања спроведена последњих година показала су невероватну везаност белих медведа за одређене путеве којима се крећу, као и за места где долазе због парења. На острву Рангел совјетски зоолози су избројали око 150

јазбина, а јужно од Черчила, у Канади, откривено је осам-десет.

Увек су окренуте супротно од правца дувања ветра. Сачињене су од ходника дугог два до три метра (понекад и пет или шест) који се проширује у овалну собу дугу око два и по метра, широку метар и по и исто толику високу. Ту женка белог медведа сваке три године, усред зиме, доноси на свет два или, ређе, три младунца. У „породилишту“ оно ће касније послужити и као забавиште, температура је увек око нуле, чак и када ја напољу много хладније.

Мајке које су се у брлоге повукле у касну јесен изаћи ће из њих тек у фебруару или марту. Децу доје двадесетак месеци а чим младунци то-

лико, стасају да могу мајку да следе у ходу, ове животиње се враћају номадском животу.

Мужјаци зиму проводе на ледницима у Хадсоновом заливу који је богат фокама. Негде у јулу, кад ваздух почиње да бива топлији а ледници да се разбијају и пуцају, укрцавају се на санте леда да би их морске струје одне-ле до западне стране залива где летње месеце проводе дремајући, што је и најбољи начин да уштеде енергију. Тад се хране алгама и травкама – прилично тешка дијета за највећег месождера на свету који је, обично, тежак шестсто до седамсто килограма, а понекад и читаву то-ну.

М. И. Ш.

НАЈВЕЋА ЗАГОНЕТКА 20. ВЕКА

МАРСОВЦИ МНОГО ЛЕТЕ

Према тврђењу пилота елитне школе мађарског ратног ваздухопловства, после Вороњежа и у Кечкемету су се појавили ванзе-маљци

Три недеље после „појаве“ ванземаљаца у градском парку у совјетском граду Вороњежу дотични су се, наводно, појавили и у близини Кечкемета, града у централној Мађарској. Занимљиво је да је ту вест, са чак десет дана закашњења, у престоје-ној, демократизованој и глас-ној Мађарској објавио Радио-Кошут и то позивајући се на писање локалног листа „Дел-келт“. Према том извештају, који ни издалека није одје-кнуо као онај из Вороњежа, неидентификовани летећи об-јект (НЛО) и зеленкасто биће видели су пилоти и стражари касарне „Петефи“. Истрага је, као и увек, у току.

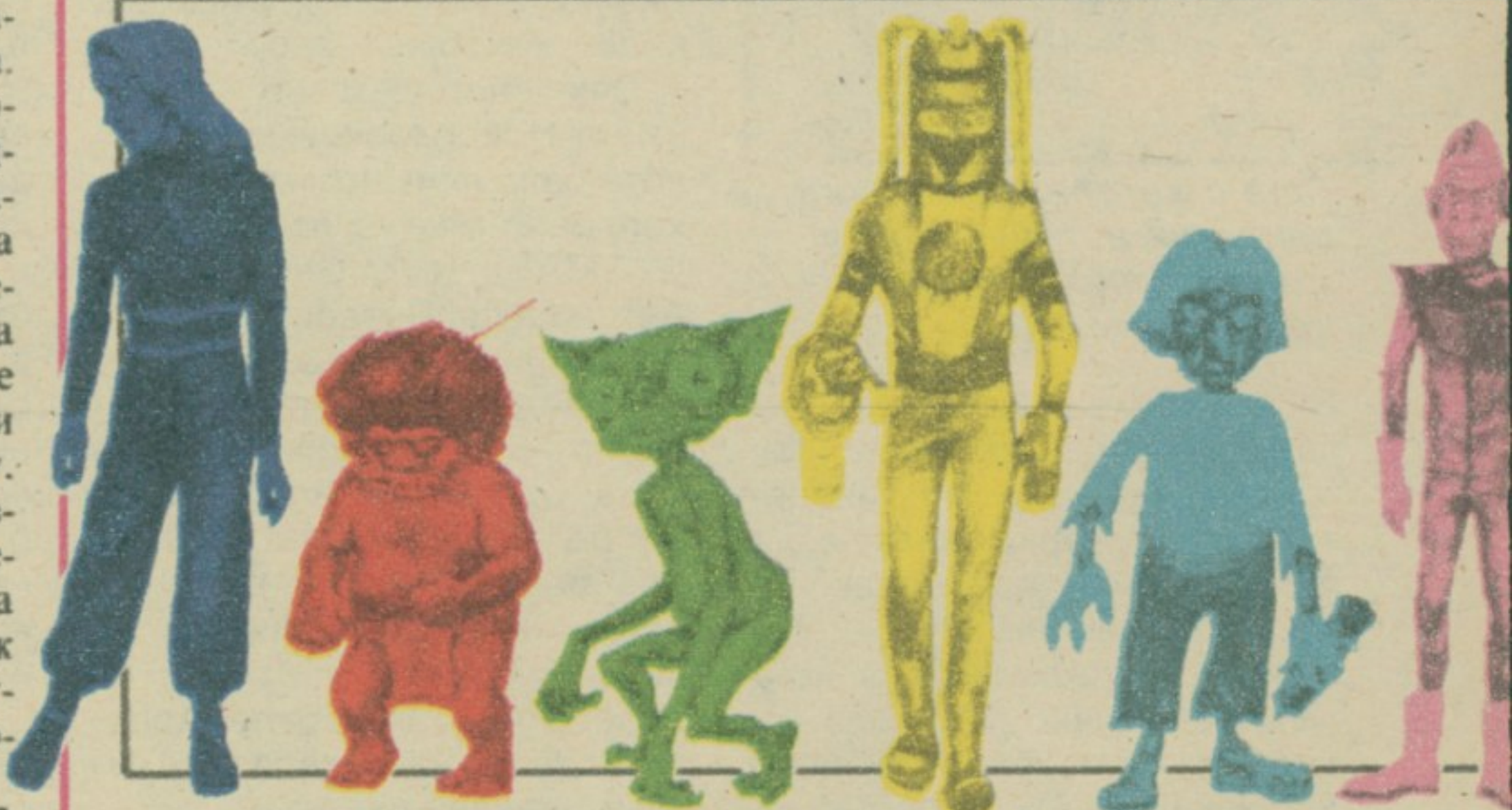
Пилоти нису деца

Ова кратка вест из Будим-пеште посредством „Танјуга“

доспела је 12. новембра на странице наше дневне штам-пе и о том случају више се ни-шта није чуло.

Штета, јер обичан читалац не зна да се на војном аерод-рому поред Кечкемета, југо-источно од Будимпеште, на-лази елитни центар за обуку пилота мађарске војне вазду-хопловне академије. Обука питомаца војне академије обавља се на млазним авио-нима Л-29 „делфин“ чехосло-вачке производње. Дакле, ка-да се ово зна, сасвим је из-весно да су НЛО у Мађарској видели искусни пилоти ин-структори и, вероватно, њи-хове млађе колеге јер у про-тивном – извештаји о догађа-јима са „летећим тањирима“ никако не би могли доспети до званичних органа мађар-ске армије.

Треба ли напомињати да је психофизичка спремност пи-

Овако би требало да изгледају пилоти летећих тањира према описима из неколико познатијих НЛО случајева.

лота, без обзира да ли су ученици или инструктори, таква да су појединачна привиђења ретка, а колективна, какав је НЛО са малим зеленим бићима – практично немогућа!

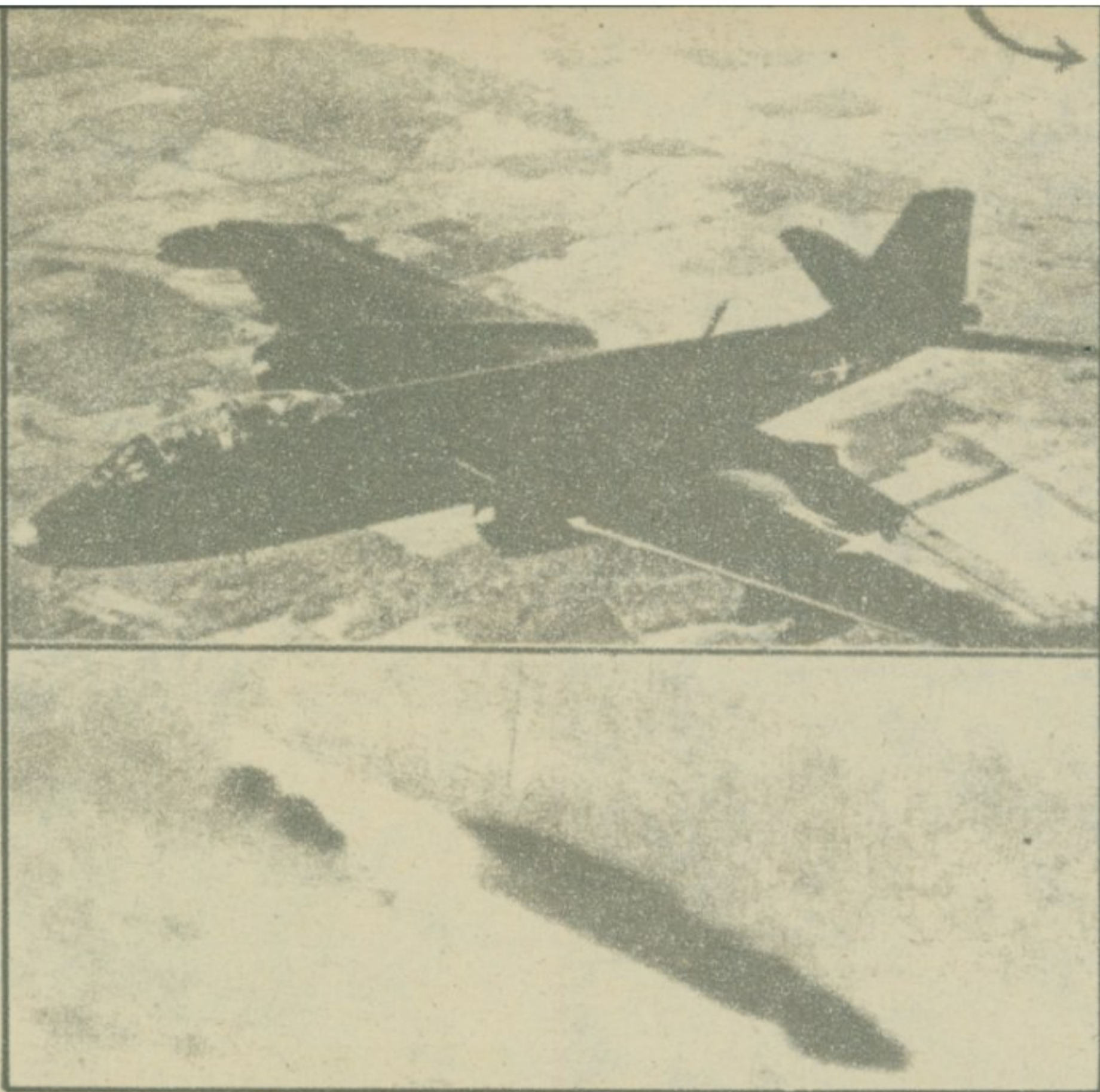
За разлику од Вороњежа, где су лопту „јарке бордо боје“ видели углавном девојчице и дечаки, у Кечкемету су то били искусни војници – летачи. Њихова реч свакако има већу веродостојност па је чудно како је мађарски НЛО случај брзо пао у заборав.

Мало је познато да је литература о појавама UFO (енгл. Unidentified Flying Object тј. неидентификовани летећи предмет) обимна и да онај ко жели да постане уфолог и упозна се са свим делима о ванземаљском животу до краја живота има времена само да чита наслове. Наравно, аутори готово по правилу бирају случајеве којима ће запањити публику необјашњивошћу појаве „летећих тањира“, „летећих цигара“ итд. О научном виђењу и објашњењу нека брину – научници.

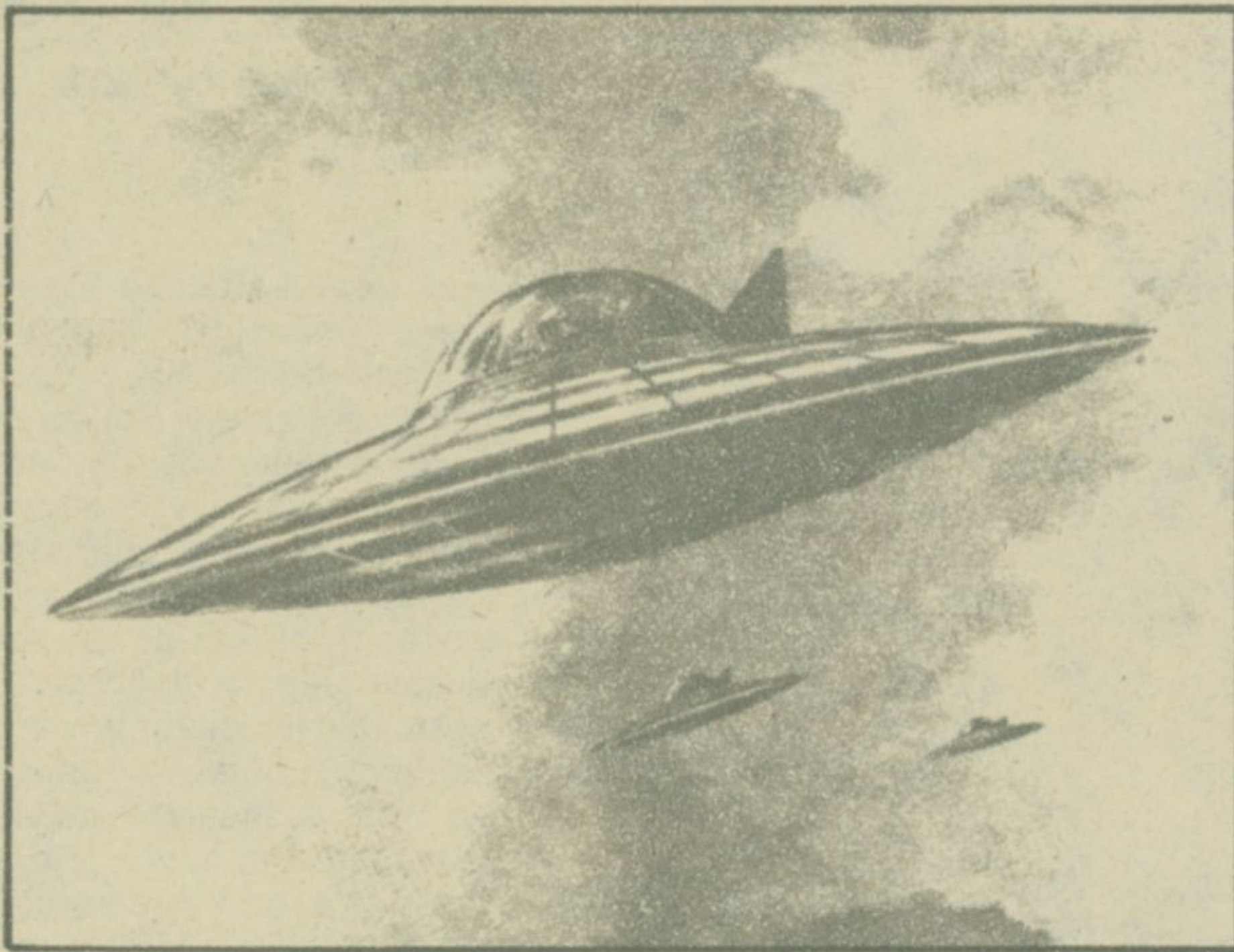
Случајеви за размишљање

Имајући на уму начин рада Американаца који детаљно истражују само изјаве пилота и полицајаца, очевидаца НЛО објекта, дакле људи који, по службеној дужности, никако не би смели да лажу, бележимо следеће догађаје.

Радар у америчкој војној бази на Аљасци „ухватио“ је 22. јануара 1952. године у 12.10 огроман летећи објект. Оператери су занемели када су израчунали да се летећа грдосија креће, за то време незамисливом, брзином од

На фотографији из 1957. године накнадним прегледом и увећањем уочен је НЛО.

Пројекат надахнут НЛО митом: цртеж летелица које би као погон користиле електрични потенцијал Земље.

ла је да су радар „шизнули“ због атмосферских (не)прилика?! Кавких (не)прилика, и како то да Илија Громовник тек тако може да урнише уређаје од виталне важности за националну безбедност САД, никада није објашњено.

Само четири дана касније изнад Новог Мексика два пилота балона из познате ваздухопловно-опитне лабораторије GMARL (енгл. General Mills Aeronautical Research Laboratory) и још четири цивилна пилота видели су, потпуно независно, два дисколика предмета. Балони су били на висини од 4000 метара када су два бела летећа тањира облетела круг око њих. После 40 секунди упутили су се ка аеродрому крај града Арестије где су их видела још четири цивилна пилота.

Био је 13. мај 1967. када се путнички авион компаније

„Браниф“ спремао да по јакој киши слети на аеродром у Колорадо Спрингсу. Земаљски радар, који га је по лошем времену водио на слетање, „ухватио“ је иза њега, на висини од 60 метара, циљ удаљен око 2,5 km од контролног торња. Када је „Бранифов“ авион слетео, пилот другог авиона, који се налазио 4,5 km иза и такође се припремао да слети, замољен је да отвори четворе очи не би ли видео нешто право испред себе. Јавио је да не види баш ништа у тренутку када је непознати циљ додао гас и у бришућем лету прелетео изнад аеродрома у правцу истока. Нико на аеродрому није ништа ни чуо ни видео. У сваком случају, ако ванземаљци постоје, онда су успешно решили буку својих летелица.

Крајем септембра 1966. у Јужној Дакоти два полицајца

су, у 2.40 часова ујутру, током редовне патроле ауто-путем, видела „велики, кружни, бели објект“. Ускоро су се појавила два таква објекта, с тим што је један био мањи. Мало су се мували по небу, а затим ишчезли на североистоку. Све је трајало преко сат времена и нико од многих очевидаца није чуо било какав звук. Касније је поуздано утврђено да у тој зони те ноћи авиони нису летели.

Сличне ствари догодиле су се у ваздухопловној војној бази Хенеда код Токија, затим у Новом Мексику, па у Енглеској...

Од 1947. до 1969. године Америчко ратно ваздухопловство (USAF) финансирао је пројекат „Blue book“ („плава књига“) који је имао циљ да забележи и истражи што већи број појава НЛО-а. Данас се зна да је тај посао рађен нестручно, тако да су многе, врло објашњиве појаве, остале тајна, а неке заиста чудне, у ваздуху и на земљи, објашњене толико наивно да озбиљним изучаваоцима преостаје једино да таквим објашњењима једноставно – не верују!

Формула „делфин“

Ако пођемо од чувене формуле „делфин“, која гласи: $N=0, 1 \times L$, како бисмо израчунали број цивилизација (означен са N), способних да комуницирају с нама, онда би требало за променљиву L усвојити:

$L=10$ за случај да сте пессимиста или

$L=10.000$ за случај да сте рационални или

$L=10.000.000$ ако сте оптимиста.

Иначе, формулу „делфин“ сачинила је 1961. године група америчких научника у оквиру мултидисциплинарне студије о постојању ванземаљских цивилизација, а L је, у ствари, трајање једне техничке напредне цивилизације способне да комуницира са нама. Чувени Карл Саган полази од ове формуле и оптимистичке прогнозе да је век једне напредне техничке цивилизације 10 милиона година и добија цифру од милион цивилизација које могу са нама да ступе у везу. Но, како у Галаксији постоји 10 милијарди занимљивих места које би требало извидети (звезде, планете, сателити...), то значи да би свака цивилизација требало годишње да лансира 10.000 свемирских бродова на све стране да би се годишње забележила само по једна посета неке од поменутих милион цивилизација на свих 10

Сага о летећим тањирима: циновски матични НЛО у филму „Блиски сусрети треће врсте.“

2500 километара на час. Три ловца пресретача одмах су полетела ка неидентификованом циљу, жарко желећи да буде из било које галаксије само да није из Русије. На авионским радарима та иста мета непомично је стајала – у ваздуху! Пресретачи је никада нису нашли, а истрага америчког ратног ваздухопловства о овом случају закључи-

милијарди занимљивих места у Универзуму. Ако Земљу сматрамо занимљивим местом (а зашто не би била), онда таквим темпом, од једне посете годишње, наши пријатељи „марсовци“ и остали морају сваке године да испуљују 10.000 свемирских бродова на све стране. Јер, било би сувише смело да претпоставимо да смо у Галаксији занимљиви само ми.

После ове мале рачунице јасно је да, у просеку, свака нова посета ванземаљаца Земљи изискује нових 10.000 лансирања годишње са свих милион (оптимистички гледано) могућих светова, а с обзиром да за њих време протиче исто као и код нас, поставља се питање да ли ти „људи“ раде нешто друго осим што лансирају свемирске бродове.

Јасно је и зашто неверне Томе одбацују НЛО феномен без остатка мислећи да извештаји о непознатим летелицама потичу од лудака и чудака који нису нашли паметнији начин да скрену пажњу на себе. Али, они не размишљају о томе да је у последњих четрдесетак година забележено двадесетак хиљада НЛО случајева и да о њима сведоче већином људи који су до тог тренутка били здрави, часни, интелигентни и, често – солидно образовани. Ту су, као што рекосмо, и они очевици који, попут мађарских војних pilota, по службеној дужности не би смели да измишљају.

С друге стране НЛО барикаде налазе се они који верују да је бар један од силних хиљада НЛО случајева тачан, а то је сасвим довољно за потврду њихових нада да нисмо сами.

У средини се налазе они који су сасвим свесни да, ако је хипноза о ванземаљцима тачна, онда решење НЛО загонетке представља најужбуљивије научно откриће свих времена.

Иако претпоставку о интелигентном животу ван Земљине кугле званична наука и већина научника упорно не прихватају, њима недостаје само једно да би били у праву – доказ да „тамо далеко“ нема малих зелених. Исто тако, заговорницима постојања ванземаљаца, и поред десет или двадесет хиљада забележених „сусрета прве, друге или треће врсте“, никако да падне шака крунски доказ да они заиста постоје.

За сада, сви су у праву и – нико није у праву. Осим, можда, малих зелених.

Александар Павић

МА ШТА КАЖЕШ

УМЕСТО ВОДЕ – МЛЕКО

Да су краве најбољи помоћници ватрогасаца, житељи мексичког града Делисијаса, у држави Чивава, никада не би открили да читав крај није задесила велика суша. У тренутку кад у граду није било ни капи воде избио је велики пожар

у фабрици намештаја. Цистерне ватрогасних кола биле су празне, ватра се ширила, а једини излаз био је да се вода допреми из педесет километара удаљеног Гузмана. Чим је позив за помоћ стигао, вода је отпремљена за Делисијас, али негде на пола пута цистерна с драгоценом течношћу слетела је и преврнула се.

Ватрогасци су већ мислили да морају да дигну руке од помоћи кад су изненада наишле две цистерне које су превозиле укупно 30.000 литара млека. Зауоставили су возаче, напунили своје резервоаре и онда снажним шмрковима из којих је шикљало млеко успели да савладају ватрену стихију ■

ЗМИЈЕ ЗА ДОБАР САН

Док неки имају ноћне море и сањају грозне змије, Ернандо Санчес, искусни колумбијски новинар, једноставно не може да заспи ако се крај њега у кревету удобно не угнезде његове две мезимце анаконде. Ернандо и змије толико су се заволели да ни оне не могу да се успавају без свог власника који их за laku ноћ обавезно помази и пољуби. А кад су будне, змије највише воле да се завуку у фиоку радног стола или у кутију писаће машине и тако праве друштво свом газди док пише.

Кад Ернанду у посету долазе рођаци и пријатељи који се, сви до једног, ужасавају змија, најсигурније му је да их смести у кревет и мало љуљушка. Оне ће, као бебе, спавати бар сат-два ■

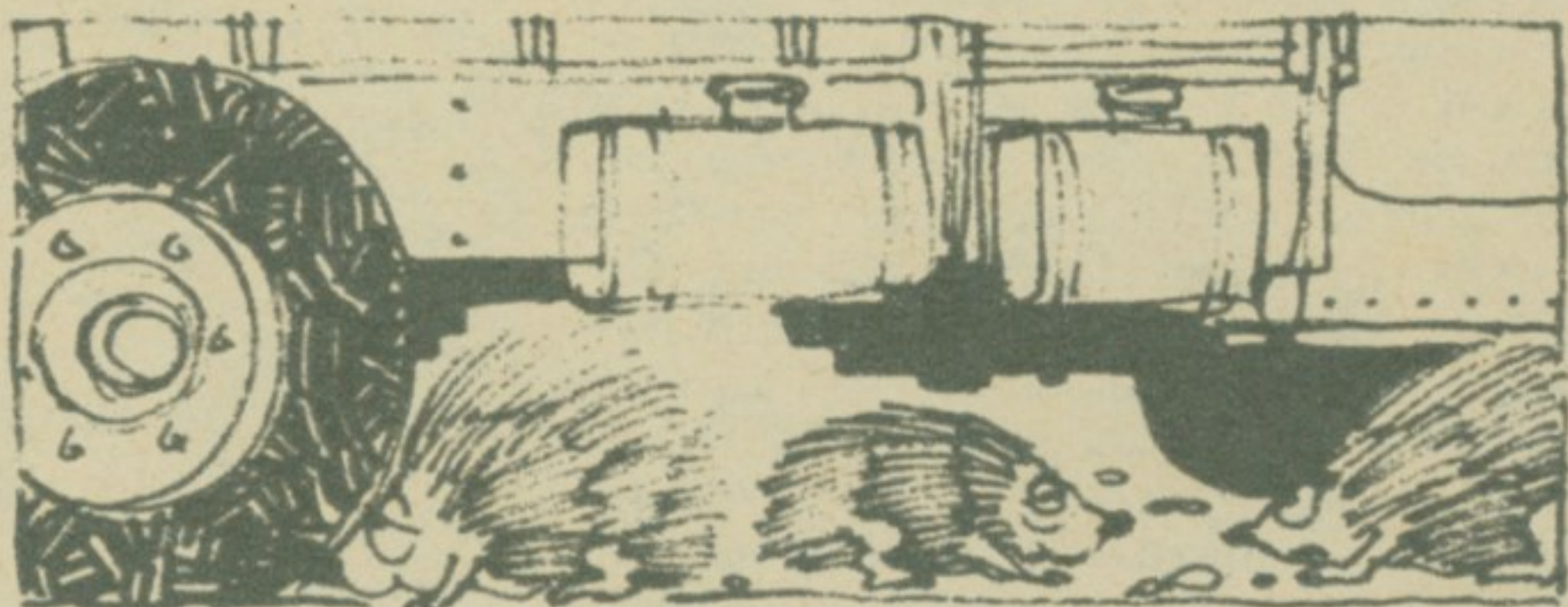
КОНИНОВА УЛИЦА

Једна улица у Буенос Ајресу ускоро ће добити име по заслужном и знаменитом полицијском псу – Конину. Хектор Костансо, који је овај предлог изнео пред градске оце, овако га је објаснио: „Конино је био прелеп вучјак. Носио је таблицу са бројем 716, а херојски је погинуо 20. јуна 1983. године да би спасао живот полицијском агенту Луису Сиберту. У окршају са криминалцима дошло је до пуцњава. Када је један од њих уперео пиштољ на Сиберта, верни и пожртвовани Конино бацио се на њега и заклонио га својим телом” ■

СНЕЖНИ ЧОВЕК – КРАДЉИВАЦ

Како јавља совјетски лист „Комсомолскаја правда“, овога пута тајанствени снежни човек није само виђен већ и ухваћен. Догодило се то у области Саратов око Доње Волге. Двојица шумара, пошто су ухватили неке крадљивце, приметили су још једну људску прилику како се крије иза стабала. Појурили су за њом и стигли је. Кад су је зграбили, имали су шта да виде: било је то човеколико створење обрасло длаком, ружног лица, великих уста пуних жутих зуба. Везали су га и, пошто нису имали куд, затворили га у пртљажник аутомобила. Али, чим су спустили поклопац, снежни човек је провалио и побегао. На жалост, нико више није могао да га стигне ■

БОДЉИКАВО ПРАСЕ ЈЕДЕ АУТОМОБИЛЕ

Орегоном харају бодљикави прасићи. Људи су за сада релативно безбедни, али је зато у смртној опасности све што се котрља на четири точка и точковима уопште. Прасићи прождиру аутомобиле.

Једу гуме, каблове кочница, као и све врсте електричних жица и жичица којих могу да се докопају. Лим и стакло их не занимају.

Најугроженије је подручје града Клемат Фолса. Шумар Цим Галаба описује то овако: „Кад седнете у кола, никада нисте сигурни да нека од тих штеточина није изгрицкала неки кабл или вод. Нема човека кога не хвата језа од онога шта би могло да се догоди усред вожње. Живимо у страху”.

Шта ли су, у стара времена, пре аутомобила, јели бодљикави прасићи? ■

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ЈЕСТЕ ЛИ ЖИВИ, ЉУДИ?

Чврсто је држао волан, чак и у тренутку кад је ауто свом снагом ударио у бандеру. Чуло се пуцање дрвета, покидане жице почеле су да варниче...

Вече 25. новембра 1980. није било обично већ и због тога што се осећала претпразнична атмосфера. Човека, хтео не хтео, понесе расположење опште ужурбаности, раздраганости и усхићења, осећање да одједном, ни сам не зна како, има и мора да уради хиљаду послова. Тај дан био је необичан још због нечега: ношена северцем, киша је лила као из кабла. Напоље, на улици, излазило је само онај ко мора. Било је и ствари које нису могле да сачекају до сутра. Тако је мислио и Милутин Бајчев и зато се обрадовао када су, неочекивано, на кафу свратили његови пријатељи Лаки, Драган и Марко. Могли би да га повезу, мислио је. Уосталом, тамо где је хтео да иде Лакију је било успут.

– Седи, ти, Мићо напред а Марко и Драган ће позади са децом – рекао је Лаки када су кренули.

Грми усред зиме

Киша је још лила тако да ни брисачи нису били од велике помоћи. Носа готово приљубљеног уз стакло, Лаки је полако возио главном улицом Раткова строго се држећи десне стране. Срећом, саобраћаја није било:

– Скрени у другу улицу лево! – рекао је Драган Лакију управо кад је треснуо гром.

– Шта је ово, људи? – чудео се Марко позади. – Грми усред зиме!

– Не зна се више кад је чему време-гунђао је Лаки и успорио. Две-три куће даље била је улица у коју је требало да скрене.

– Где ћеш да изиђеш? – упитао је Драган.

– Вози још мало, рећи ћу ти – одговорио је Драган.

Лаки је дао леви мигавац, убацио у другу брзину и скренуо. Нашли су се у неосветљеној улици.

– Само ти вози и не брини, рећи ћу ти на време где да станеш – рекао је Драган и Лаки је убацио у трећу. Ауто је појурio кроз мрак. Одједном, Лаки је осетио да се нешто чудно збива: „застава“ је почела да клизи улево. Збуњен, не размишљајући, тргао је волан удесно. Кола су се занела, окренула, налетела на лед и незадрживо јурнула према једној бандери. Лаки више није имао никакву контролу над управљачем. Ипак, чврсто је држао волан, чак и у тренутку кад је ауто свом снагом ударио у бандеру. Чуло се пуцање дрвета и бандера се преломила. Покидане жице почеле су да варниче. Засветлело је као усред дана. У околним кућама нестало је светла.

Деца у аутомобилу почела су да вриште.

Врисак, плач...

Још не схватајући шта се догодило, Лаки је буљио у разбијено стакло шофершајбне. Махиално је окренуо кључ и угасио мотор.

– Шта ово би? – питао је док је отварао врата.

Нико му није одговорио. Није ни имао ко. Лица обливеденог крвљу Милутин је лежао онесвешћен. Драган и Марко извлачили су децу напоље, Лакијево питање уопште им није допрло до уши-

ју. Једино на шта су мислили била су деца. Не марећи за кишу загледали су им лица, опипавали руке, грудни кош, ноге. Како је изгледало, нису биле повређене.

У тим тренуцима ни један ни други нису помишљали на Милутина. Свог друга сетили су се тек кад је из најближе куће истрчао домаћин и кад су, с треском, почели да се отварају прозори и капије.

– Јесте ли живи, људи? – питао је човек који је први притекао у помоћ.

У међувремену, окупила се гомила људи. Два крупнија мушкарца мучила су се да отворе врата иза којих је лежао Милутин. Кад им је то најзад пошло за руком, имали су муке да га изнесу. Зачуо се врисак, плач, нека жена почела је да нариче.

Милутин готово да није давао знаке живота, а лева нога беспомоћно му је висила. Крв је квасила поцепану ногавицу.

– Брже у болницу! – викала су она двојица која су га изнела.

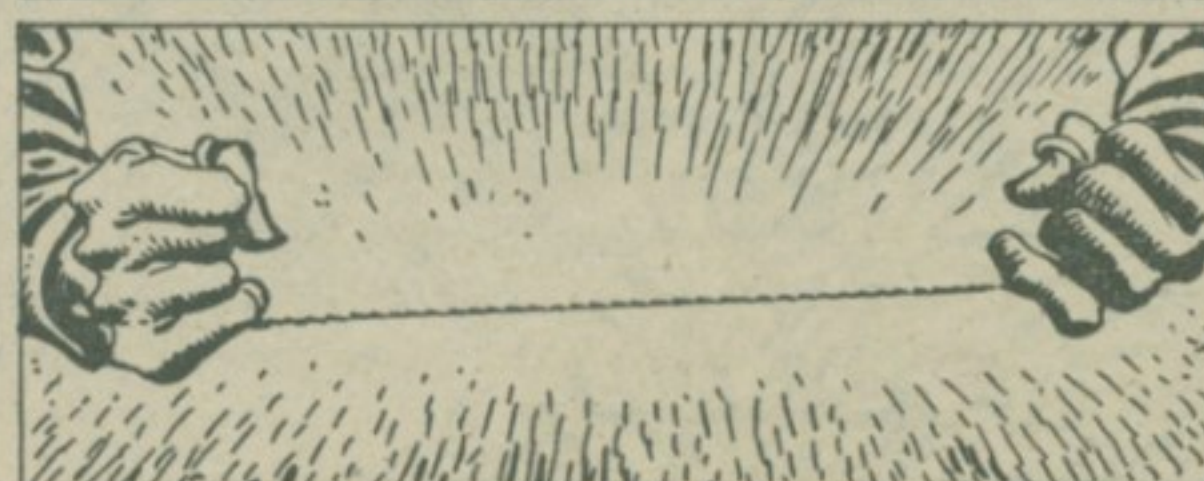
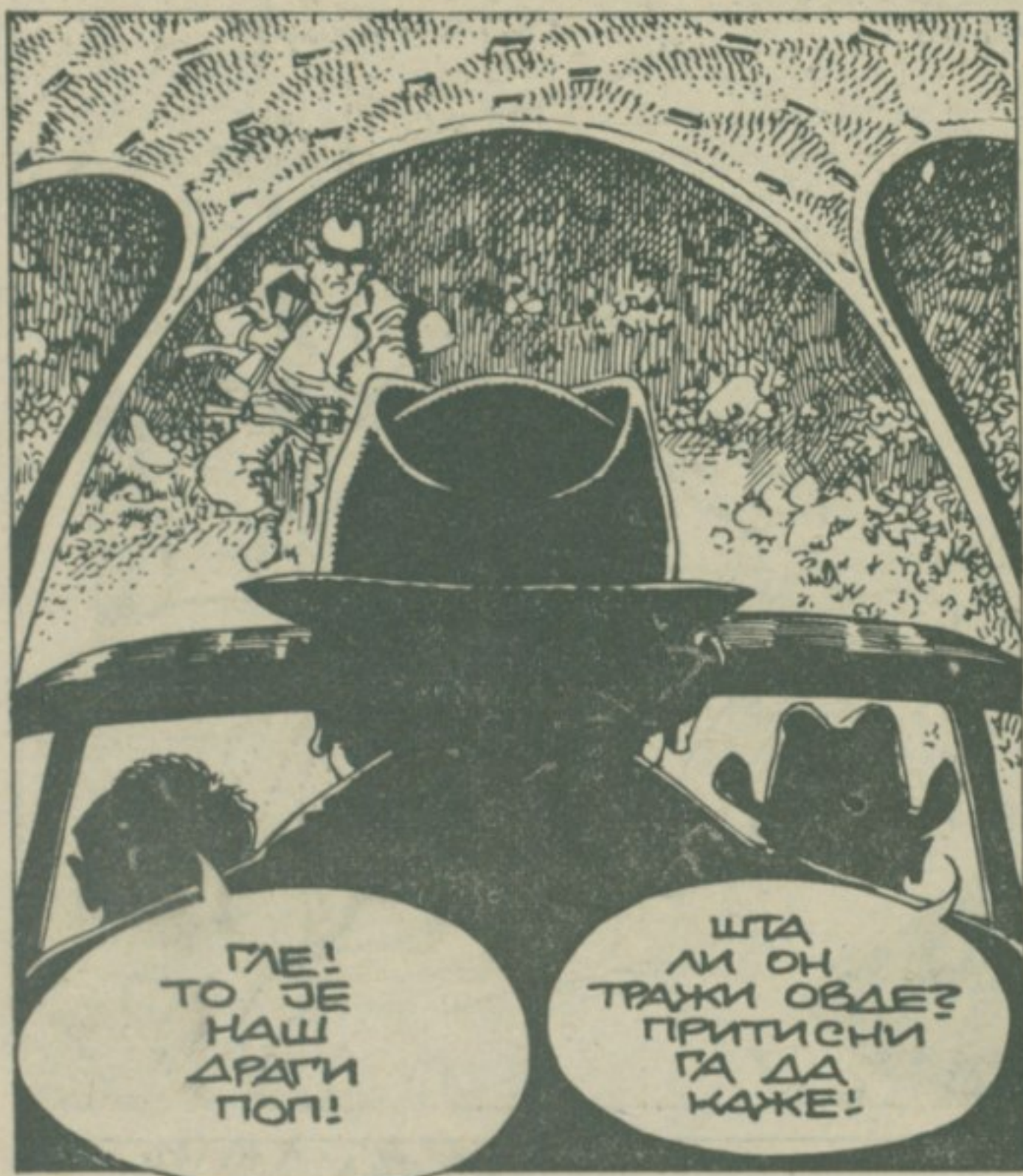
Неколико сати касније Милутин је лежао на операционом столу Покрајинске болнице у Новом Саду. Лекари су се борили за његов живот. Оперисан је, добио је трансфузију и сада је остало да се чека побољшање. А у Милутиновом случају њега дуго није било. Не сатима и не данима. Па ни месецима. Опоравак је трајао годинама.

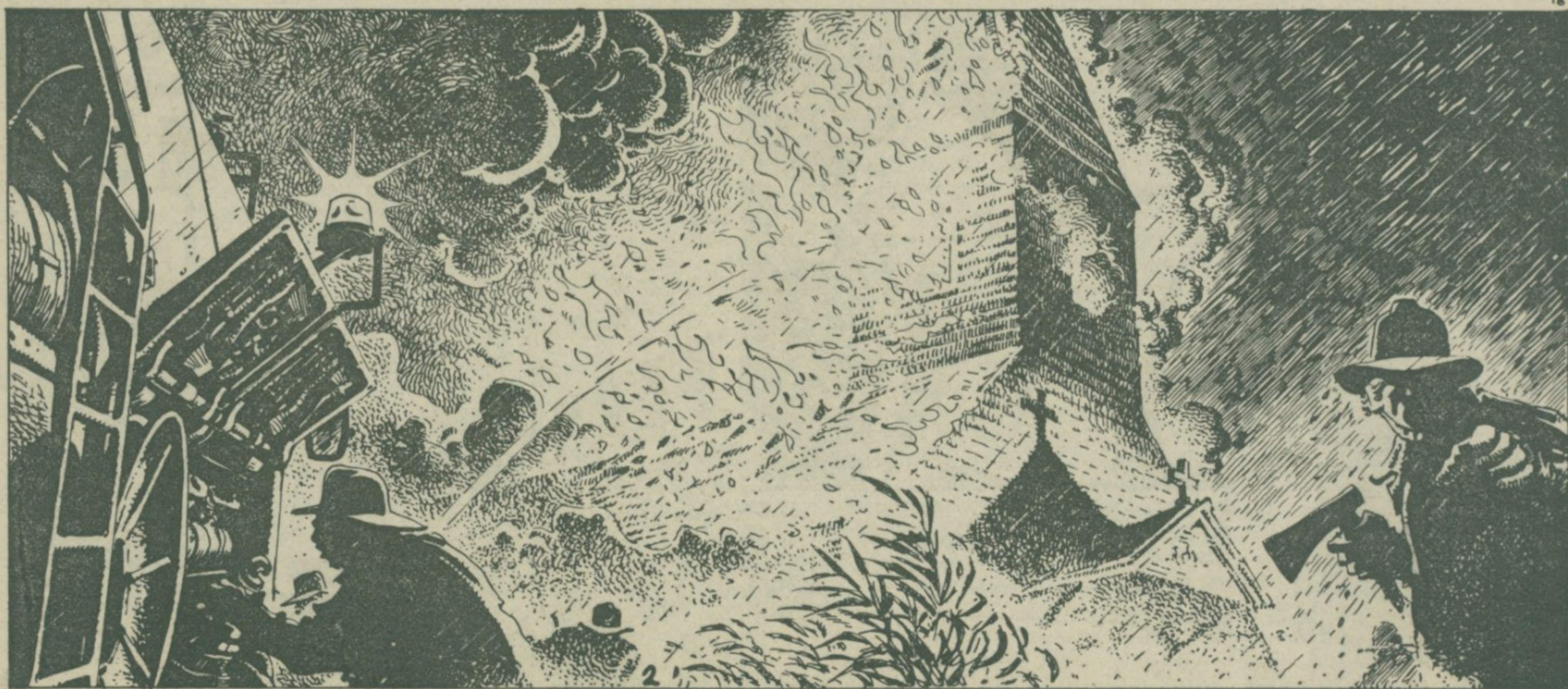
После многих операција лица, али и других делова тела, лечење Милутина Бајчева делимично је завршено. Његовом лицу је враћен нормалан изглед. И с ногом је све у реду, али изгубио је слух. С њим и битку за живот. За глувог дипломираног правника изгледа да нико нема слуха.

С.Челић

Илустровао: Петар Радичевић

ЦЕРЕМАЈА ПУН ПОГОДАК II ДЕО

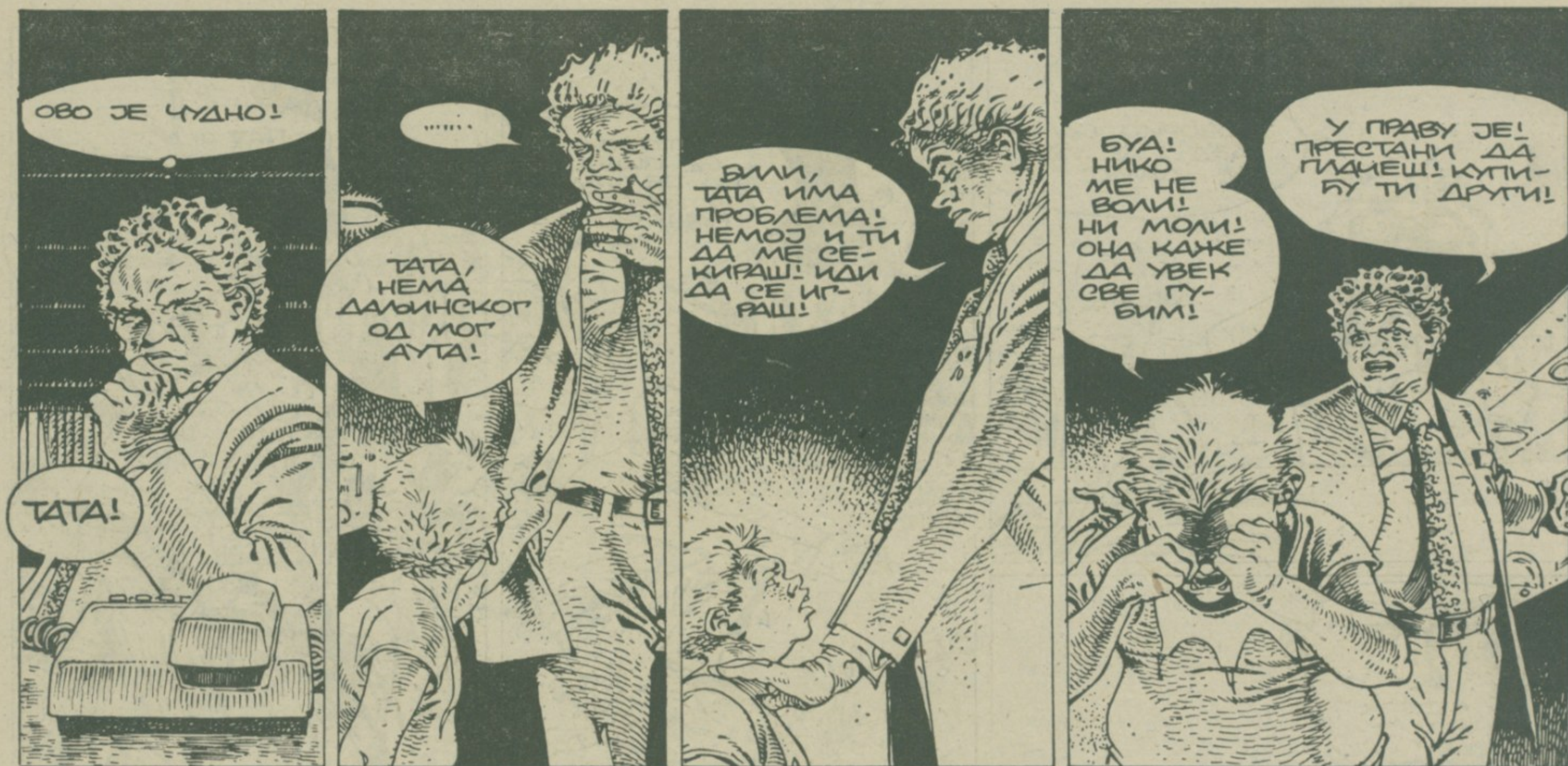
ЦЕРЕМАЈА, ЗЕЗАШ МЕ!
ВЕГ САТИМА СЕ ВРТИМО
ОКО ТИХ СРДАЦА И-НИШТА!
СТУЧИМО МИ
СЕ!

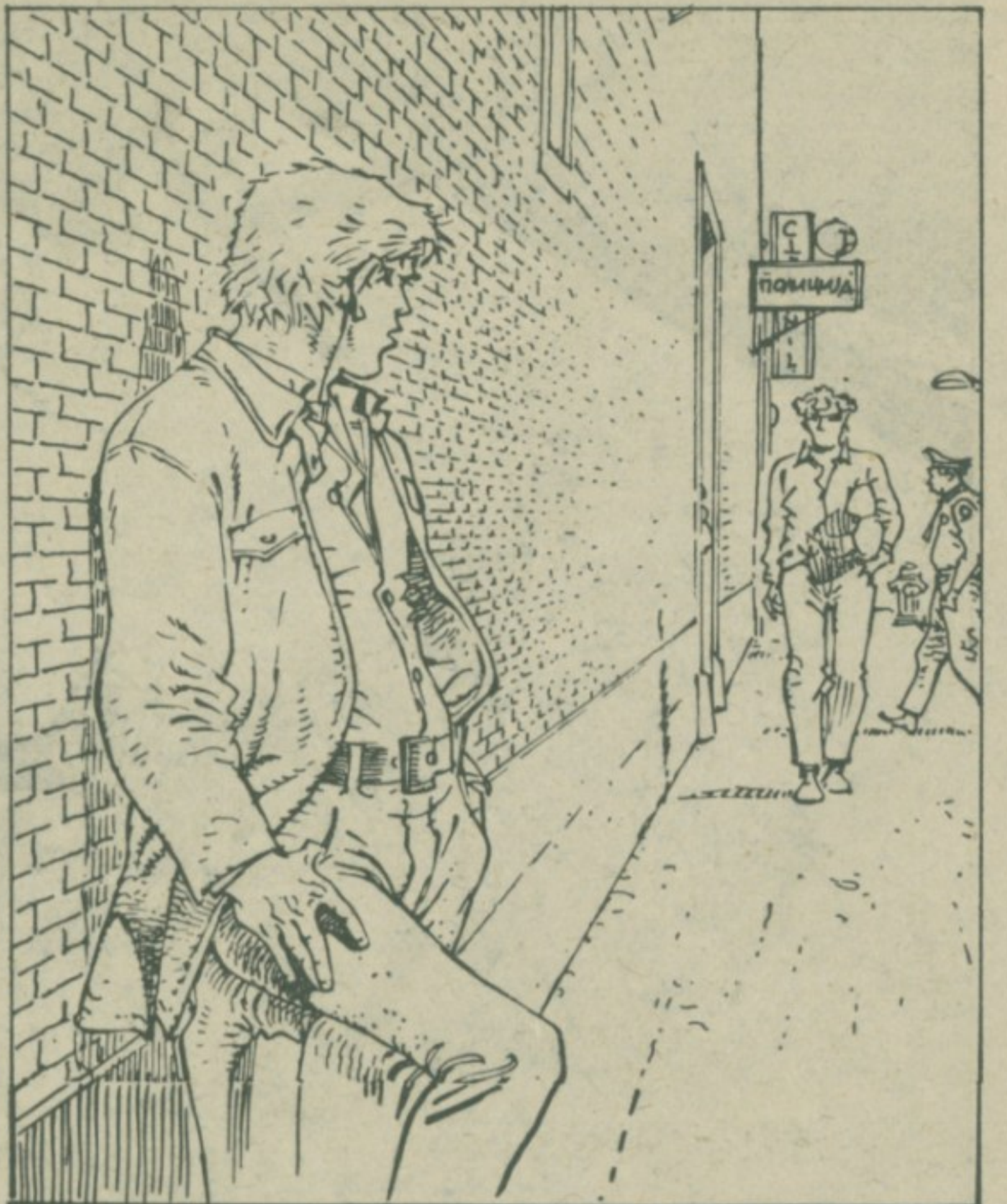
ВЕГ СИ
ДОСАДАН!

БАШ МЕ БРИГА! ДОСАДИМА
МИ ЈЕ ОВА ДИВЉИНА! ШТА
БИХ ДАО ДА СМ САД
ПОРЕД НЕКОГ БАЗЕНА!

УБИ!
СВЕ
ЈЕ
У
РЕДУ!

ЈЕСИ ЛИ ДОНЕО
ХРАНУ?

ДОШАО САМ
ОБИЛАЗНИМ ПУ-
ТЕМ! НИКО МЕ НИ-
ЈЕ ВИДЕО!

ОДЛИЧНО!
ОСТАЊЕМО
ОВДЕ ДО
МРАКА!

ОНА
НИЈЕ
У ПА-
ЛАТИ!

ЈЕСТЕ!
РЕКАИ
СУ МИ!

ЗАШТО НЕ
САЧЕКАМО
ДА САМА
ИЗДЂЕ, И ОНДА
ДА ЈЕ ШЧЕ-
ПАМО?

БИЋЕ КАСНО!
НЕ ЗНАШ ТИ ТО!
ОД НЕ ЋЕ ПОСТАТИ
ГЛУПА МАРИОНЕТА ИС-
ПРАНОГ МОЗГА, УНИШ-
ТЕНА НЕСПАВА-
ЊЕМ, СЕДНСАМА...

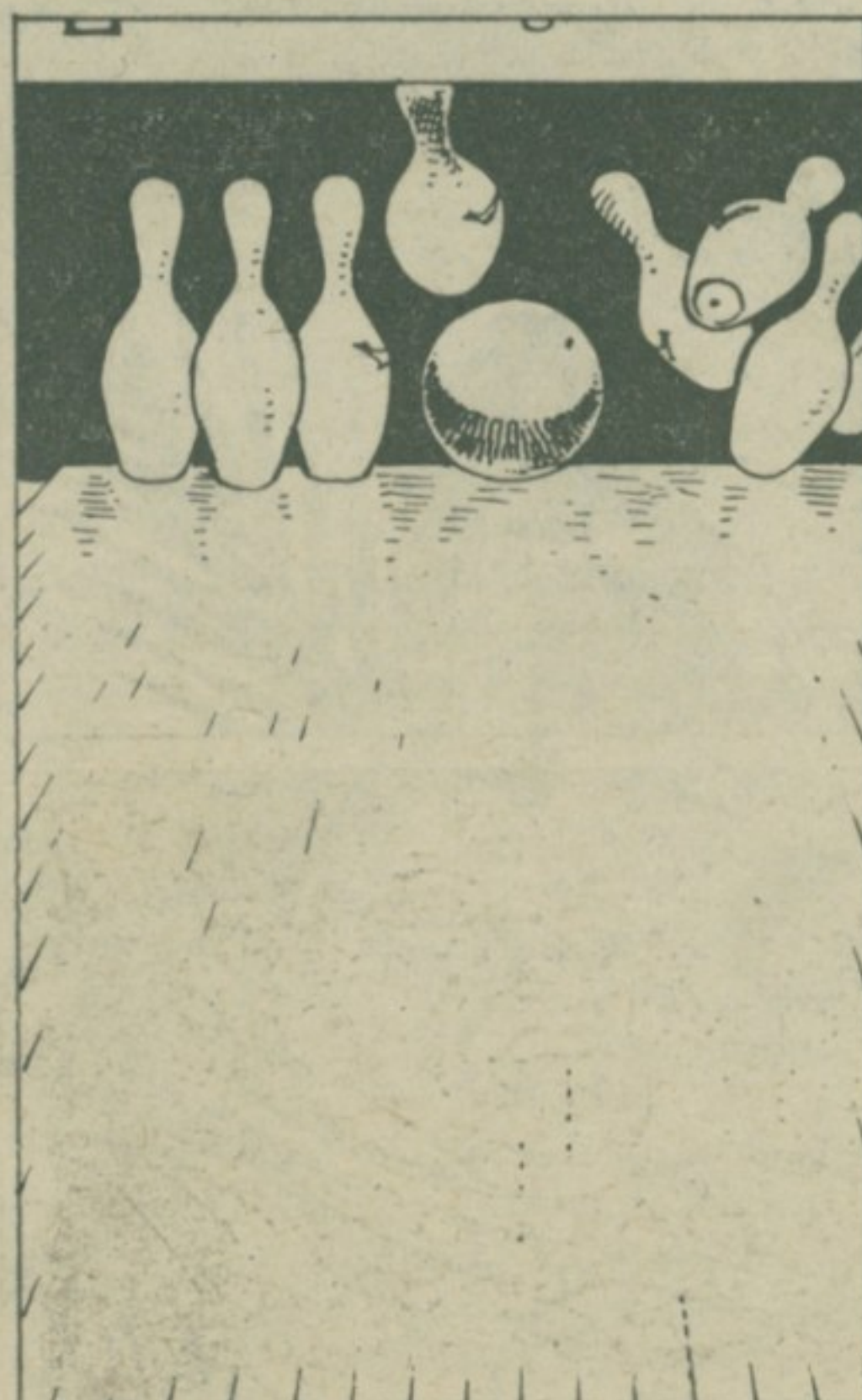
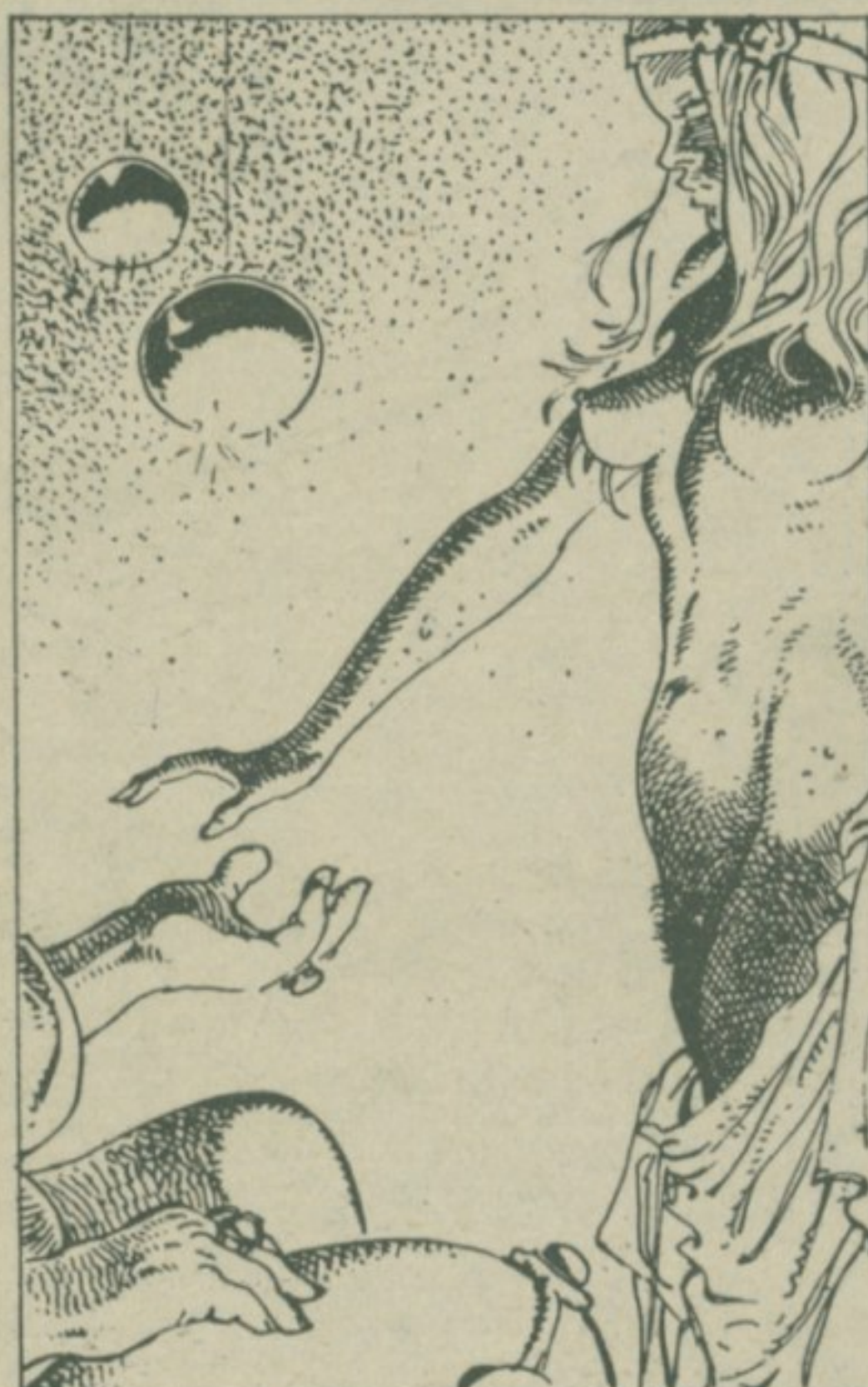
НЕ,
СТАРИ!
МОРАМО ЈЕ
ИЗВУЋИ ЈОШ
ОВЕ НОГИ! МИ-
ЛОМ ИЛИ СИ-
ЛОМ!

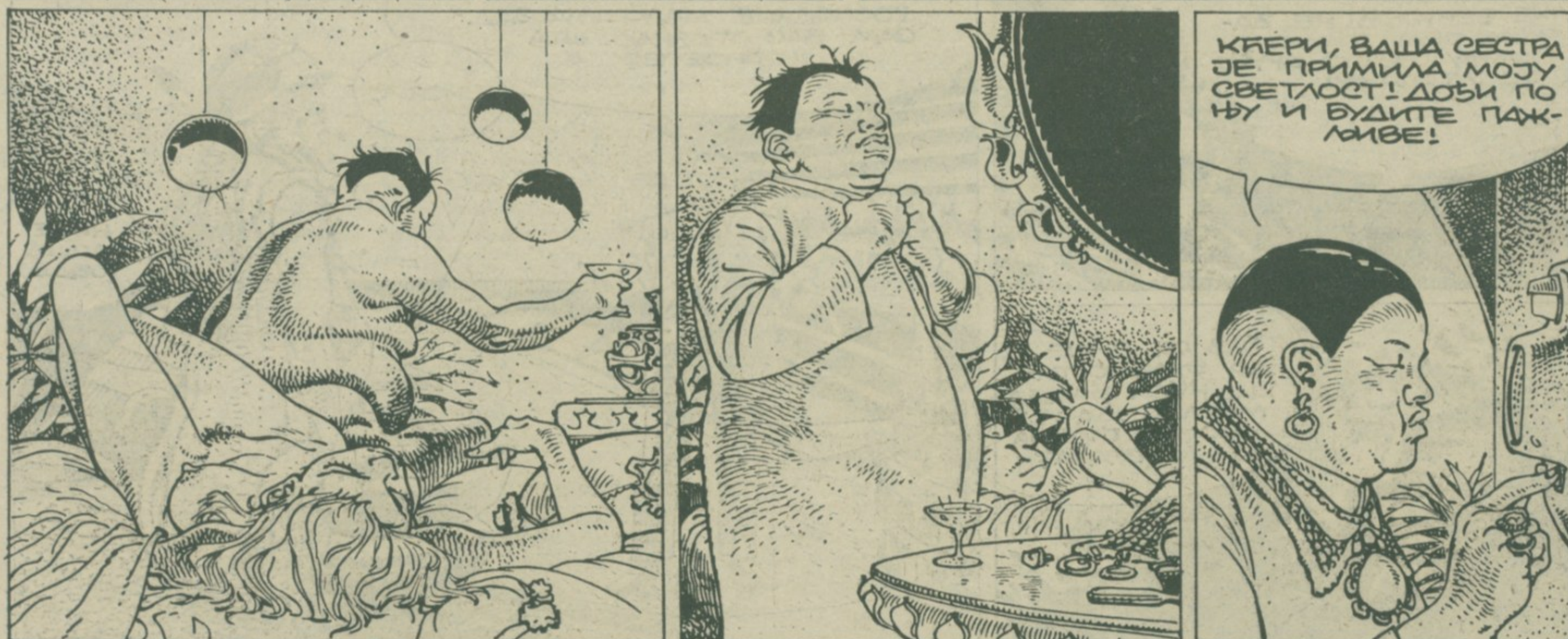

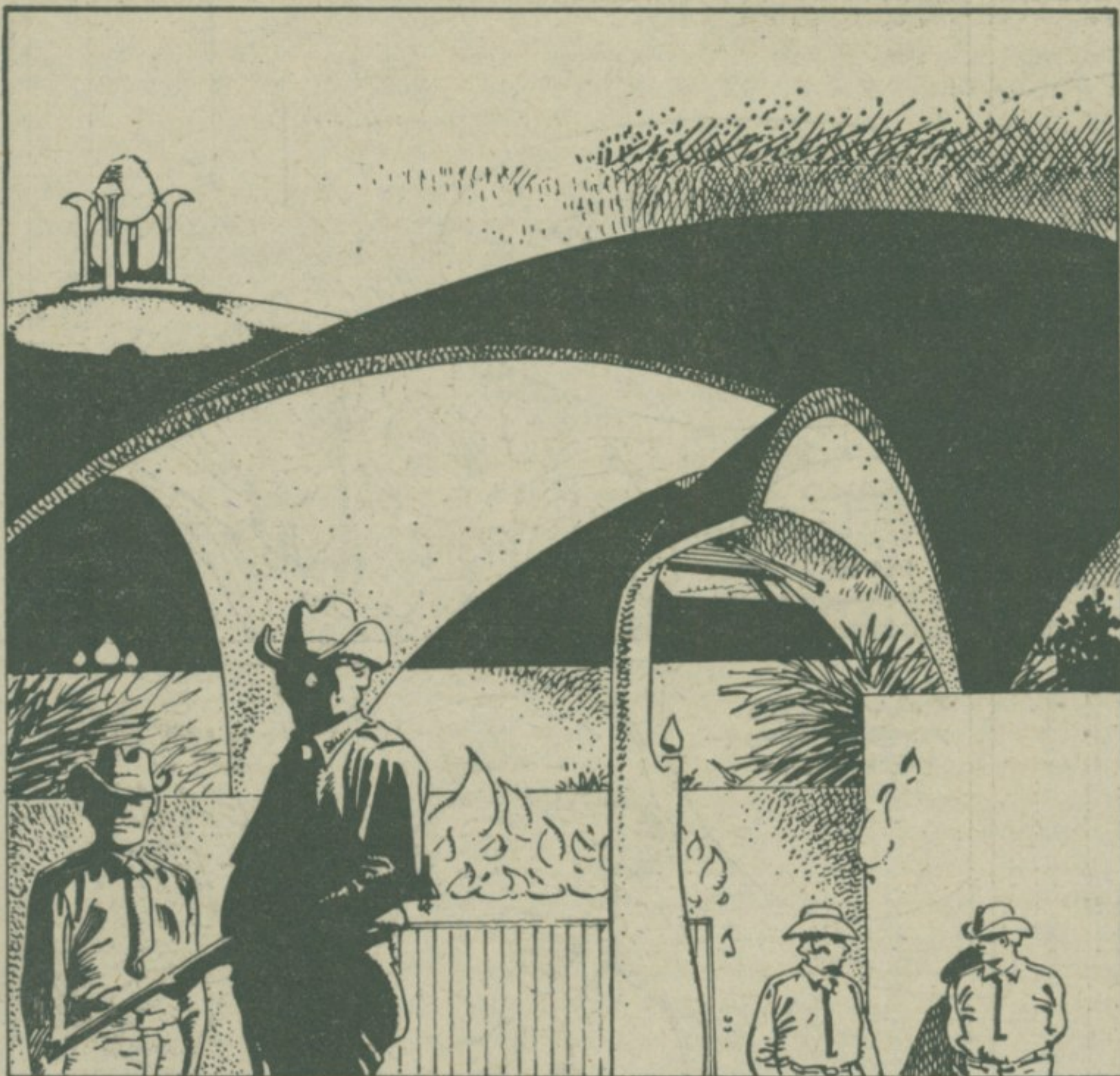
ПОЈИ ЋЕМО
ОКО ТРИ САТА
УЈУТРО! УЉ! ТО
ЈЕ ЈОШ ДЕВЕТ
САТИ ЧЕКАЊА!
ЗАШТО СЕ
СМЕЈЕШ?

СЕТИО
САМ СЕ
НЕЧЕГ!

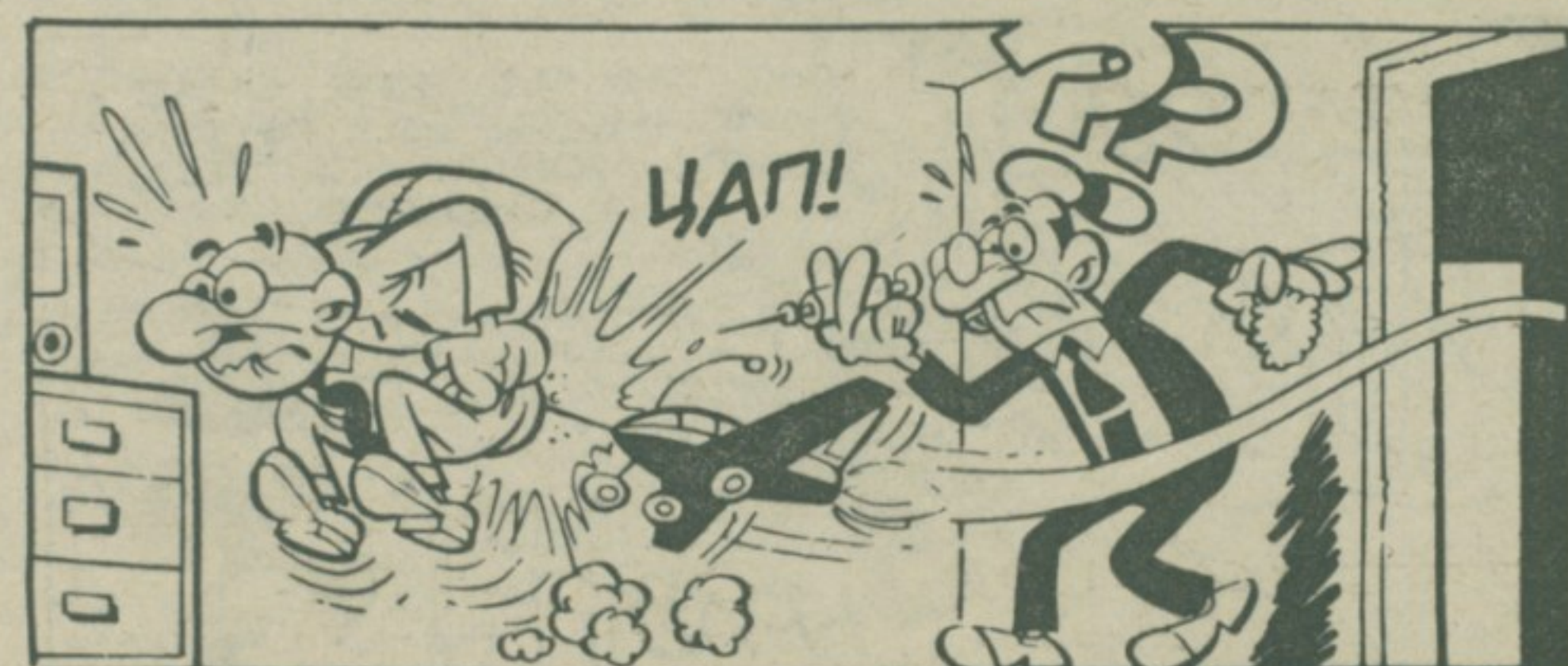
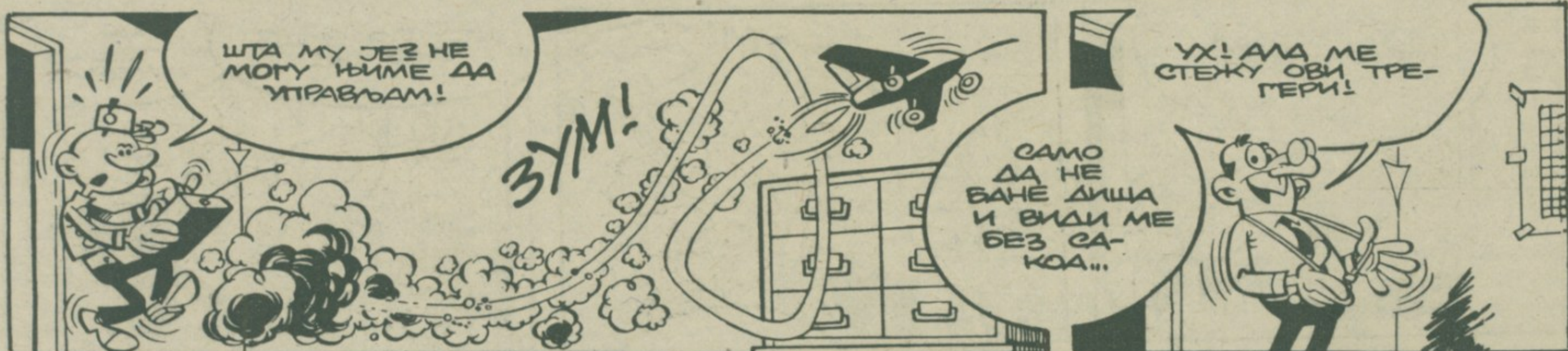

ПОТРЧКО
АВИОНЧИК

СИРЕНА

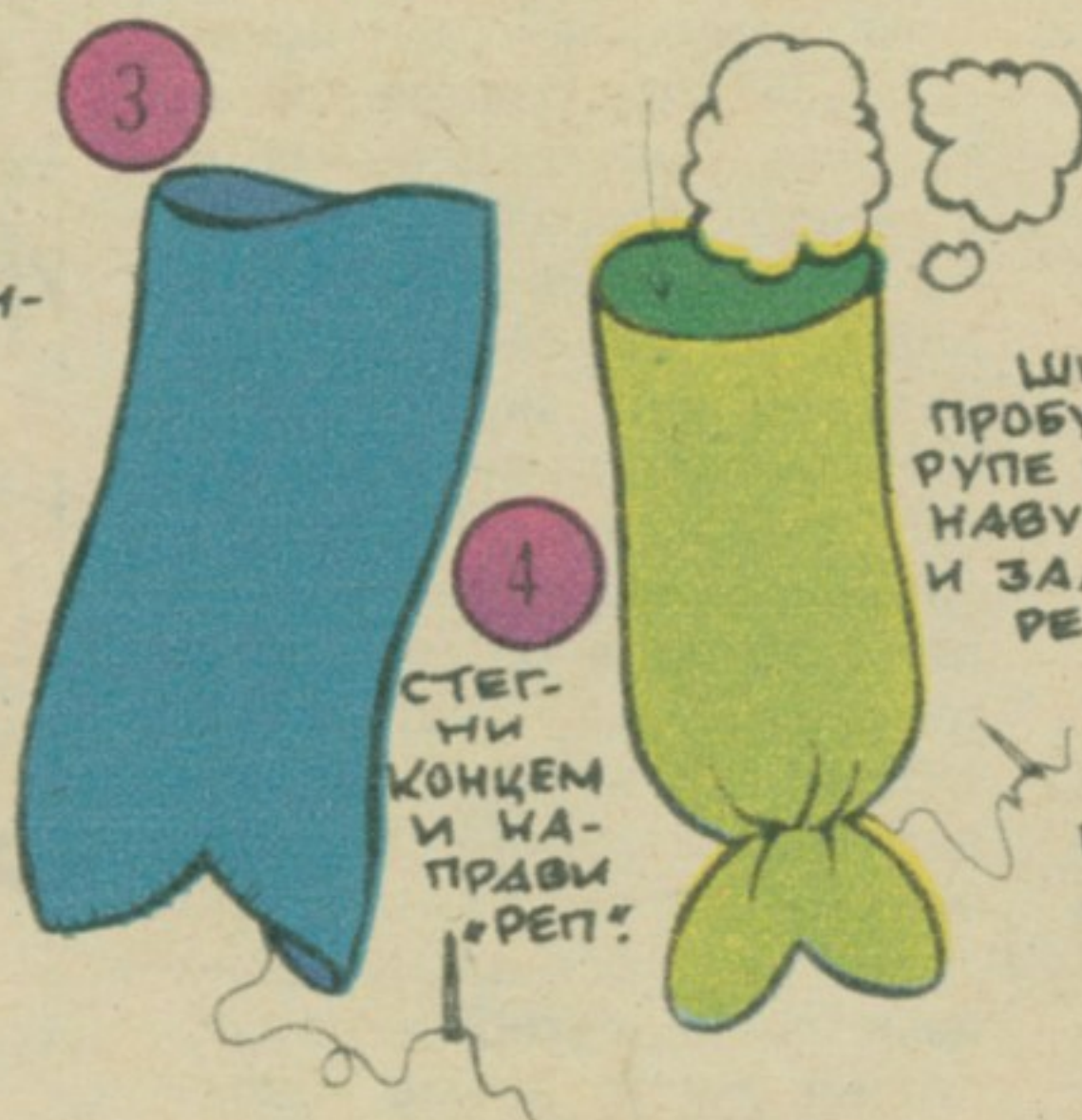

ЗА СИРЕНУ ТИ ЈЕ, ПРЕ СВЕГА, ПОТРЕБАН КАРТОНСКИ ЦИЛИНДАР НА КОЈИ СЕ НАМОТАВА ТОАЛЕТ ПАПИР.

ПОТРЕБНА ТИ ЈЕ И СТАРА ЧАРАПИЦА - ОДРЕЖИ ЈОЈ СТОПАЛО, ЗАШИЈ И НАПУНИ ВАТОМ.

КАРТОНСКИ ЦИЛИНДАР НАМАЖИ ЛЕПКОМ И ОБМОТАЈ ВУНИЦОМ (ТРЕБА ДОБРО ДА СЕ ЗАЛЕПИ).

СТЕГНИ КОНЦЕМ И НАПРАВИ РЕП.

НА ПОЛОВИНИ ЦИЛИНДРА ШИЛОМ ПРОБУШИ РУПЕ ПА НАВУЦИ И ЗАЛЕПИ РЕП. КРОЗ ТЕЛО ПРОВУЦИ ЈАЧУ ЖИЦУ КОЈА МОЖЕ ДА СЕ САВИЈА.

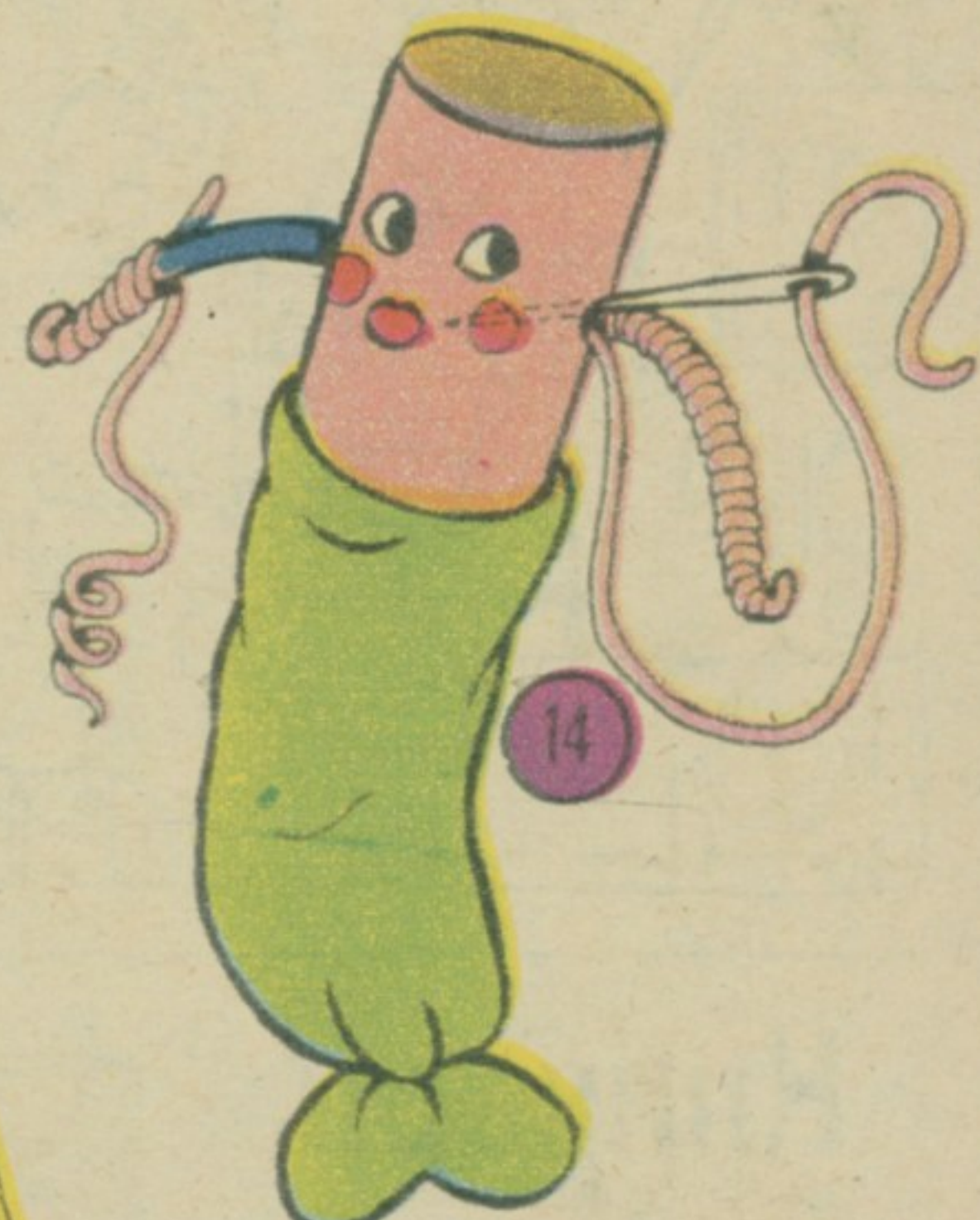
КРОЗ РУПЕ НА ЦИЛИНДРУ ПРОВУЦИ САВИТЛИВУ ЖИЦУ И ОБМОТАЈ ЈЕ РОЗЕ ВУНИЦОМ. КРАЈ ВУНИЦЕ УВУЦИ У ЦИЛИНДАР.

ИВИЦУ ЦИЛИНДРА ДОБРО НАМАЖИ ЛЕПКОМ И ЗАЛЕПИ КОСУ.

НАНИЖИ ТРИ ЦВЕТА РАЗЛИЧНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ЗАШИЈ ИХ НА ВРХ ГЛАВЕ.

ОКО ВРАТА СТАВИ ПЕРЛЕ.

ОБЕ ОЧИ, УСТА И ОБРАЗЕ ИСЕЦИ И ЗАЛЕПИ НА СИРЕНУ.

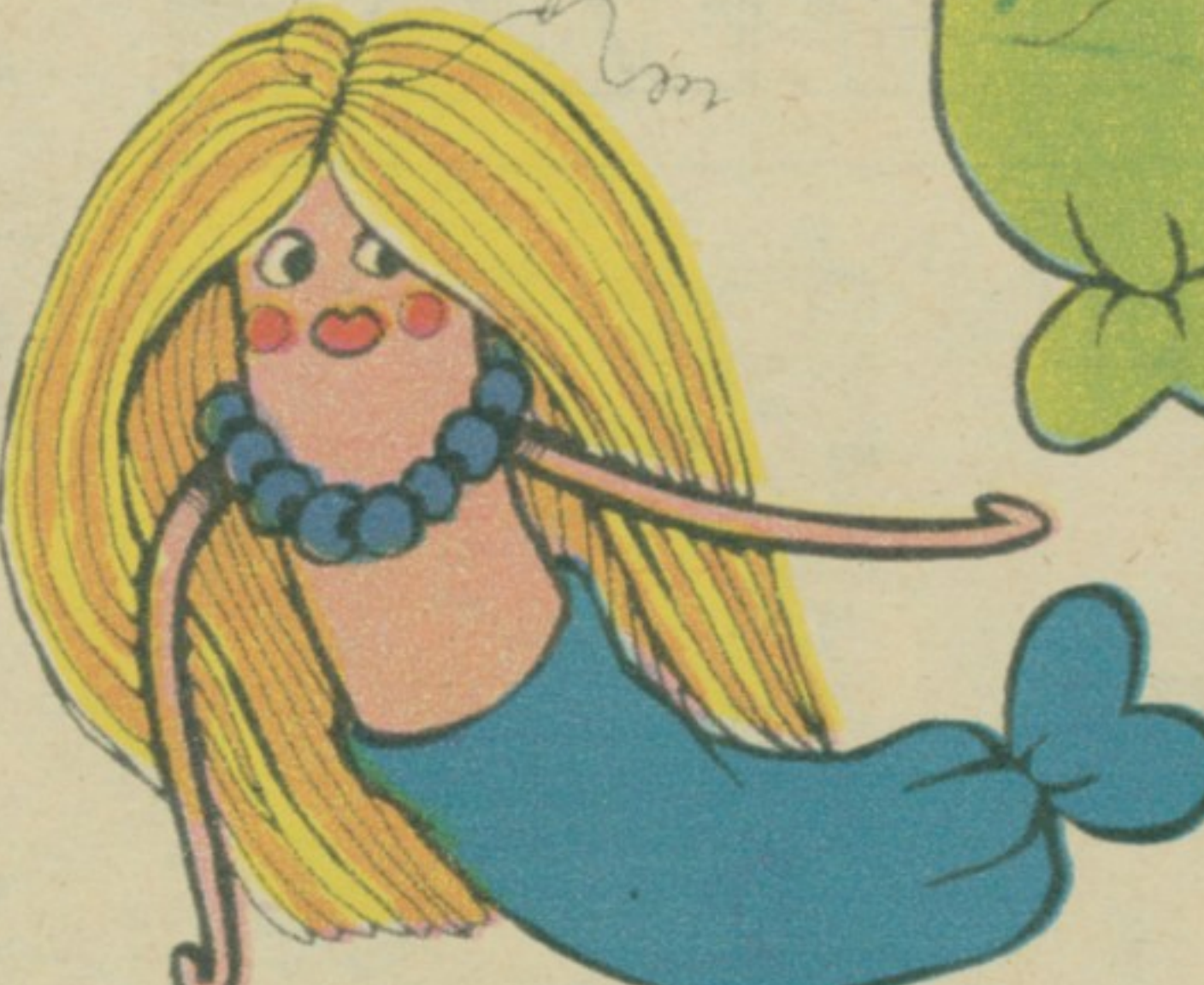

КОСУ НАПРАВИ ОД ЖУТЕ ВУНИЦЕ ДУЖИНЕ 30 см.

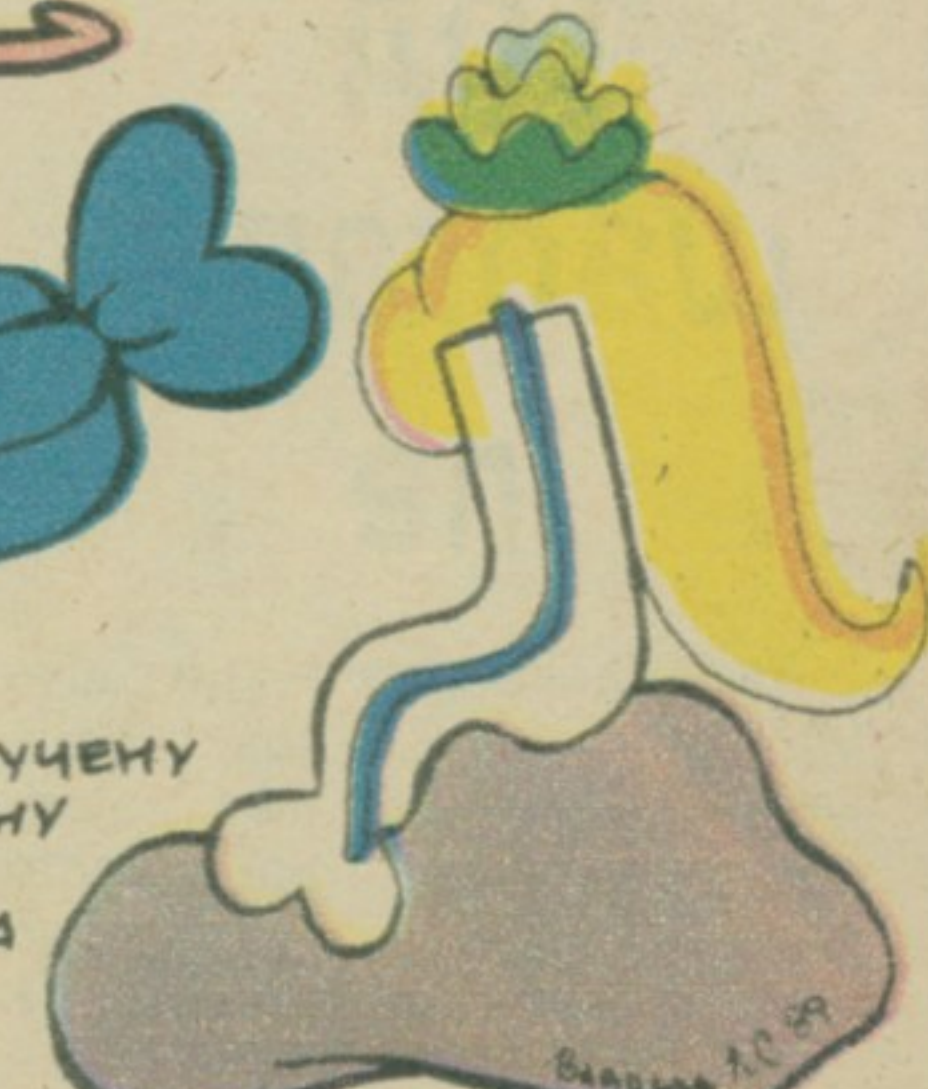
НАЂИ ЗГОДАН КАМЕН НА КОЈЕМ ЋЕ СИРЕНА СЕДЕТИ.

ЗАЛЕПИ СИРЕНУ НА КАМЕН. НА "РУКУ" ЈОЈ СТАВИ ЛИСТ ПАПИРА КОЈИ ЋЕ СЛУЖИТИ КАО ПОДСЕТНИК.

ЖИЦУ ПРОВУЧЕНУ КРОЗ СРЕДИНУ ЦИЛИНДРА САВИЈ ТАКО ДА СИРЕНА МОЖЕ ДА СЕДИ.

ОВО
НИСТЕ
ЗНАЛИ

Поштење уз помоћ хипнозе

Раширена људска склоност ка присвајању туђе имовине најзад је морала да устукне пред напредком технике. Невоље са крађама по само-

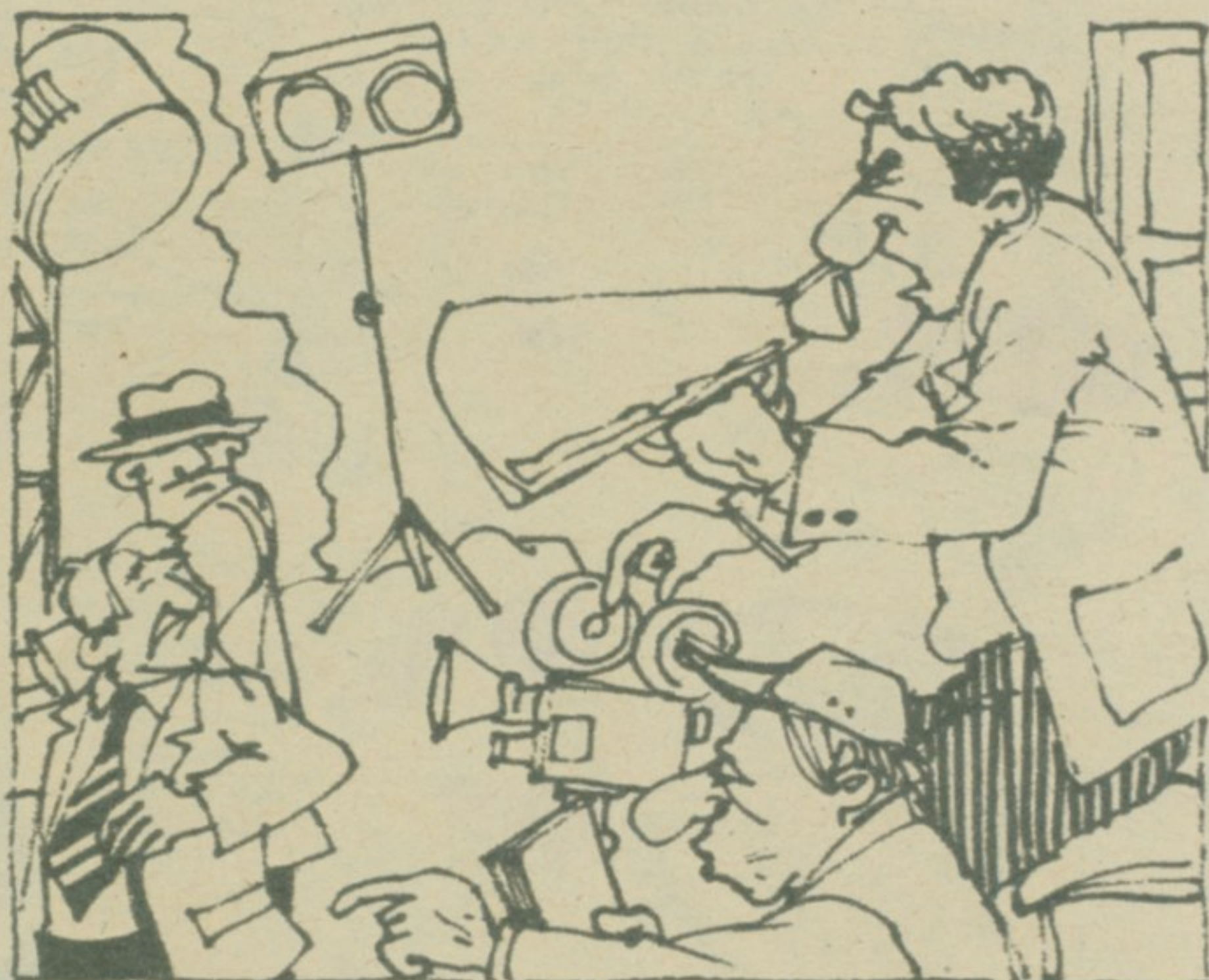
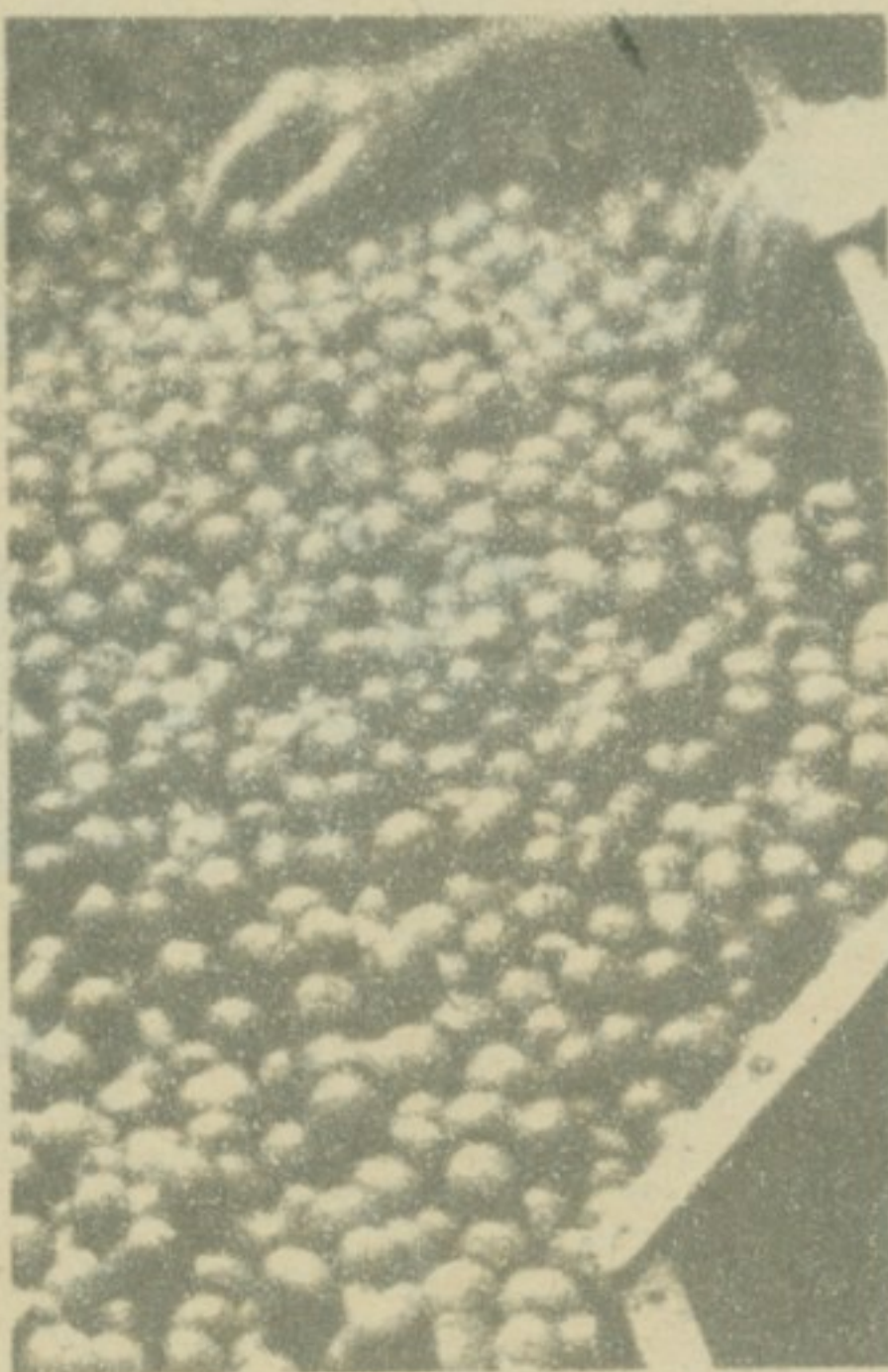
послугама су решене – тако бар тврди проналазач Хел Бекер из америчке државе Коннектикат који је конструисао уређај против крађа у супермаркетима. То је мала црна кутија која врло често (хиљаду пута за један сат) и врло тихо (готово нечујно) понавља: „Ја сам поштен. Ја не крадем. Ако украдем, ићи ћу у затвор“. Моралистичка поука снимљена је на музичкој подлози па је тако човекова подсвест још лакше прима.

На хиљаде великих самоуслуга широм Америке већ је набавило ову справицу, али о резултатима је још рано да се говори – нема података. Међутим, трговачке компаније верују да се број крађа смањивао, док промет расте. Продавци претпостављају да ненаметљиво сугерирање поштења у исто време наводи људе да више купују.

Кликери од шаргаре- пе

Холандски стручњаци одгајили су нову врсту шаргарепе која са обичном има заједнички само укус и наранџасту боју. По облику су то готово идеалне лоптице пречника 5-6 центиметара.

Чућете 6935 реченица

Филм је напречац освојио свет, али не баш цео.

Биоскопи у Хонгконгу дуго су зврјали празни јер је овдашње становништво сматрало да „живе слике“ имају везе са злим духовима. На крају су власници кино дворана почели да плаћају гледаоцима само да попуне салу не би ли бар тако публику брже привукли на нову врсту забаве.

На западу је звучни филм с муком освајао своје место. Најжешћи отпор пружали су режисери. Толико су били навикли да гласно извикују упутства са платформе за снимање да их је присуство микрофона буквално паралисало. Они најмањштовитији међу њима пробали су да нађу излаз из немогуће ситуације при-

копчавајући за тело глумца електроде и шаљући им упутства помоћу шифрованих електричних удара!

Звучни филм је заиста споро освајао свет: на Тајланд је, рецимо, стигао тек 1970. године. Све до тада филмове су озвучавали глумци који су у кућицама крај апарата за пројекцију читали дијалоге. У Кини је звучни филм у почетку примљен као сензација. Први кинески домаћи тон-филм „Пропаст бресака и шљива“ овако је рекламиран: „У 977 дијалога гледаоци ће чути 6935 реченица!“

Биоскопи су затим напредовали невероватном брзином. После звука у дворане је стигла боја, затим широко платно... А крајем педесетих и почетком шездесетих година америчка филмска индустрија изненадила је публику миришљавим биоскопом: до седишта у сали спроведене су цеви кроз које су до гледалаца стизали мириси који су одговарали догађањима на екрану. Рекордер је био један потпуно безначајан филм праћен са 72 различита мириса!

Биологија – царска наука

Мало је познато да се недавно преминули јапански цар Хирохито врло озбиљно бавио науком и дао значајан допринос зоологији и ботаници мора. Године 1928. основао је свој научни институт где је, три дана недељно, проводио у лабораторији проучавајући различите морске

животиње и биљке. Хирохито је и аутор многих научних чланака, између осталог и запажених монографија посвећених неким морским животињама. Био је члан Британског краљевског друштва, што ће рећи Енглеске академије наука, и почасни члан још два британска научна друштва.

Своју љубав према биологији Хирохито је, очигледно, пренео на децу и унуке. И нови јапански цар Акихито бави се биологијом мора, а његов брат, принц Хитачи посветио се истраживању рака, док је млађи син садашњег цара стручњак за класификацију риба...

Забрање- на фискулту- ра

Градске власти Мексико-Ситија упозориле су недавно становнике главног града Мексика: „Чувајте се физичких вежби јер су штетне по здравље!“ Не, није у питању

никаква шала: над највећим градом на свету стално виси дебео облак смога тако да убрзано дисање заиста штетно утиче на рад плућа, нервног система, а смањује и прилив крви у мозак. Никакви часови фискултуре у дворишту школе не долазе у обзир, јутарње цогирање такође. Лекар Мексиканцима препоручују да се баве спортом искључиво у кући, иза чврсто затворених прозора. Јер, тврде они, провести цео дан на улицама Мексико-Ситија исто је као и попушити 40 цигарета дневно. Другим речима, двадесетмилионски град има најзагађенији ваздух који је икад игде забележен.

Мастило за слепе

Учитељ Жерар Павар из Француске пронашао је пуњење за хемијску оловку које на хартији оставља рељефни траг. То је, кажу стручњаци, најзначајнији изум за слепе од времена када је шеснаестогодишњи Француз Луј Брај 1825. и сам слеп од раног де-

тињства, смислио писмо помоћу система испупчених тачака.

Под утицајем топлоте и кисеоника из ваздуха мастило које је измислио Павар набубрило и после тога се стврднело. На папиру остаје траг дебео један милиметар. А да би се изазвала читава та реакција, довољно је хартију са текстом или цртежом загрејати на било који начин, препеглати је, на пример, или фенирати.

В. М.

Илустровао: Зоран Петковић-Петко

КУТАК ЗА ИСТОРИЈСКИ ТРЕНУТАК

ЧОКУЛАД ЈЕ ФРАНЧЕЗАРИЈА

Почетком 18. века француски језик и књижевност освојили су Европу, па се француски дух одмах проширио и нашим крајевима. Нарочито снажан француски утицај продро је у Дубровник већ почетком века: Дубровчани навелико уче француски, а млађи свет оснива „серкл“ (засебну културну групу) која је себе назвала – Сорбонези! Подражавање свега што је француско постало је толико снажно да се књижевник Игњат Ђурђевић, мада и сам зналац тог језика, пожалио како „у Академији дангубнијих француски језик преовлађује“. Ништа му није вредело, „франчезарије“ су толико ушле у моду да су у Дубровнику за забрањена Волтеров дела, на пример, знали сви, од властеле до лучких радника.

Истовремено, почетком 18. века, а за време аустријске опсаде, француски утицај проширио се и по Београду. Баш тада су настале речи: канапе, каруце, сервиз, кастроле (значи „шерпа“), тада почињу да се једу торте, бешкот, конфектур („пекмез“), вино се пије из „бутела“, а главна посласти-

ца постаје – чокулад. У Београду се позоришне представе дају у једној од бројних џамија, а изводили су их „војници на немачком или другом језику, представљајући Беренице или Ифигеније“. Очито је реч о Расиновим трагедијама које су се, по свој прилици, изводиле у оригиналном тексту.

У Француској се, заузврат, тек крајем 18. века јавио трачак занимања за „нашу“ културу. Тако је, рецимо, француски амбасадор у Млечима маркиз Д'Аржансон купио неколико рукописа с нашег тла, међу којима Гундулићевог „Османа“, а у години Револуције, 1789, Француски институт тражио је, преко министра спољних послова, више књига дубровачких писаца, а према листи коју је саставио француски конзул у Дубровнику.

Иначе, у историју цивилизације 18. века спада и податак да су се два Југословена дописивала са Волтером: бокелски пустилов „конте“ (гроф) Томазо Медина, коме Волтер захваљује што је превео на италијански његову „Анријаду“, као и Руђер Бошковић.

М. К.

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

MASTERS OF THE UNIVERSE

НОВЕ АВАНТУРЕ
ГОСПОДАРА СВЕМИРА

МАСТЕРСОВЦИ!

Изашла је нова СВЕСКА МАСТЕРСА. На СВИМ киосцима, као и сваког месеца авантуре Хи Мена, Орка, Скелетора и осталих ГОСПОДАРА СВЕМИРА.

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 19. ДО 25. ЈАНУАРА

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Пожелићеш да што лепше проведеш распуст. Твој смисао за забаву доћи ће до пуног изражаја. Добри односи са родитељима улепшаће ти цео овај угодјај. Лош дан имаћеш 23, може се догодити да се повредиш, зато припази. Лако ћеш решити мале несугласице са симпатијом због твоје потребе за дружењем, па ће мислити да је запостављаш. Својим шармом лако ћеш је разуверити.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Бићеш у елементу, изврсно ћеш организовати слободно време тако да ће ти се сваког дана догађати нешто узбудљиво. Догађаји на љубавном плану биће у центру збивања, осећаћеш се сјајно јер ће твоје врлине приметити особе до чијег ти је мишљења стало. Пријатељи ће ти замерити што их запостављаш због свог приватног живота. Посвети им мало више пажње.

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

Позитивне вибрације звезда омогућиће ти да оствариш планове у вези с малим послом који би могао да ти донесе лепу сумицу. Имаш одличну стратегију, само се лепо организуј. Новости на љубавном плану учиниће да се осећаш вредним и сигурним, јер ћеш побрати све комплименте од особа које су ти симпатичне. Сјајан дан имаћеш 19.

РАК (22. 6 – 22. 7)

Сва твоја пажња биће усмерена на љубавни састанак који нестрпљиво очекујеш. Не треба да бринеш јер звезде ће ти бити врло наклоњене. Добри односи са родитељима ослободиће те размишљања како да дуже останеш напољу. Постоји могућност да се посвађаш са симпатијом, зато избегавај да правиш љубоморне сцене.

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

Свађа са родитељима поквариће ти расположење прва три дана ове недеље. Настој да своју самосталност не наглашаваш превише, можеш једноставније да им објасниш своје жеље и планове. Симпатије ће те одушевити

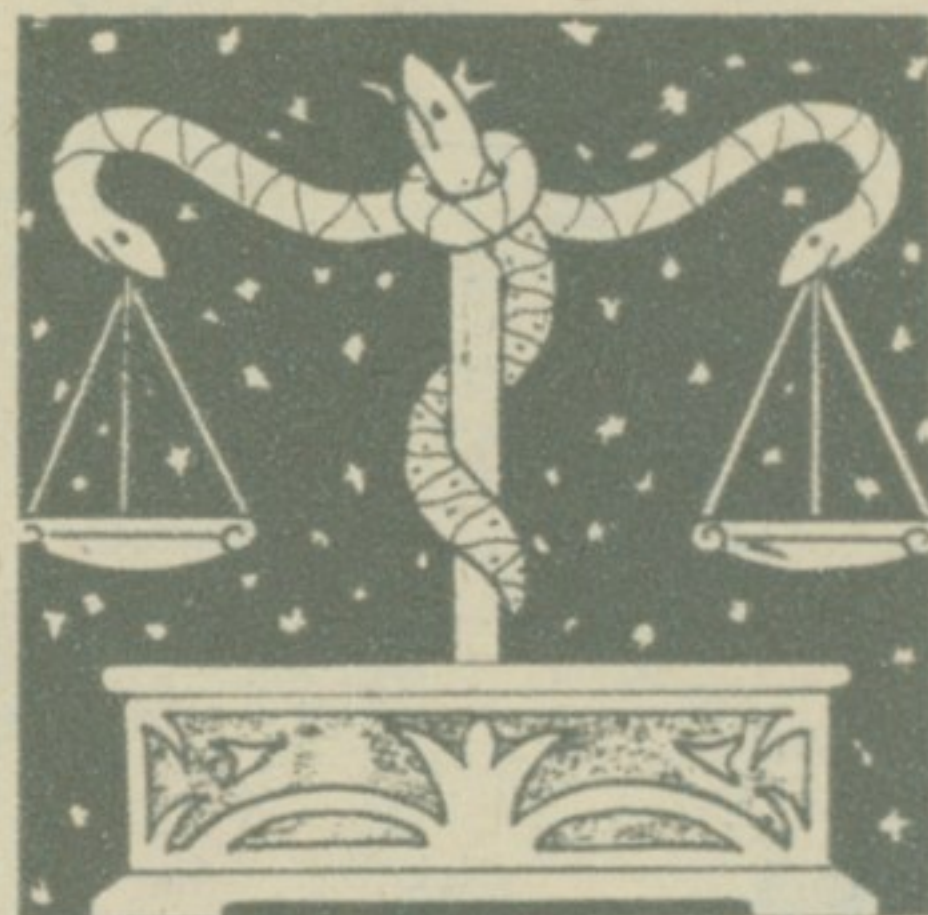
ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Бићеш у одличној кондицији, биће ти довољно да осетиш колико те цене особе до чијег ти је мишљења стало. Сјајне дане имаћеш 20. и 21, с лакоћом ћеш остварити своје замисли. Неки неспоразум са оцем могао би 23. да те избаци из равнотеже, зато настој да не претерујеш у испољавању своје тврдоглавости.

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

Невоље с новцем спречаваће те да се забављаш на свој начин. Не би требало превише да бринеш јер постоје и други начини да се лепо проведеш. Пожелићеш да обогатиш свој љубавни живот и унесеш свежину у дане који су почели да личе један на други. Пријаће ти наклоност особа супротног пола, посебно Близанаца. Успеће да те освоји духовитим опаскама на рачун твоје уздржаности.

ШКОРПИОН (23. 10 – 22. 11)

Твоја енергичност деловаће наметљиво јер ћеш желећи да у свему будеш главни. Пријатељи ће мало зазирати од твојих испада који ће изгледати себични. Покушај мало да контролишеш своје потребе јер оне могу да те одведу на погрешну страну и неко време одвоје од другова до којих ти је стало. Имаћеш све услове да се лепо забављаш почетком зимског распуста.

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 11)

Посветићеш се својим пријатељима, уживаћеш у слободном организовању времена, посебно ће ти пријати подршка родитеља. Наћи ће начина да ти купе нешто што већ дуже прижељкујеш. Симпатија ће се одушевљавати твојим шармом и смислом за

забаву. Ако је у знаку Варе, биће пресрећна јер ћеш је извући из лошег расположења. Цела недеља биће врло узбудљива.

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

Ослободићеш се крутог понашања у непознатом друштву, пожелеш да мало експериментишеш и окушаш своје могућности. Испостави-

ће се да си непотребно страховао и играо улогу посматрача. Ово ће бити само почетак једног врло важног раздобља у твојем друштвеном животу. Што се новца тиче, стање ће се видно поправити. Повољне дане за забаву имаћеш 21. и 23. јануара.

ВОДОЛИЈА (21. 1 – 19. 2)

Љубавне невоље могу потпуно да те избаце из такта, непромишљеним поступцима изазваћеш непотребан сукоб са симпатијом, који може да доведе до раскида. Контролиши своју џангризавост јер симпатији ће досадити да ти опрашта хирове. Односи у кући биће такође затегнути, па ћеш на свим фронтима морати да правиш уступке.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

Особа у знаку Јарца биће врло љута на тебе и зато ће покушати да те посвађа са симпатијом. Испричаће нешто што нема везе са истином, али ће код твоје симпатије пробудити сумњу у твоју искреност. Неповољан дан биће 22, зато покушај на време да спречиш ове непријатности јер ћеш себе поштеде-

ти незадовољства и сувишних објашњења. Од 23. све ће ти кренути набоље.

Илустровао: Драгана Јовчић

ЗНАК ПРЕДМЕТИ	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
МАТЕРЊИ ЈЕЗИК	△	□	△	☆	□	☆	△	□	△	○	□	△
МАТЕМАТИКА и сродне науке	○	△	☆	□	△	□	○	☆	○	□	△	☆
СТРАНИ ЈЕЗИК	○	□	△	☆	○	△	☆	□	△	☆	□	△
УМЕТНОСТ (ликовна, муз.)	□	☆	□	△	☆	□	△	□	○	□	☆	□
ИСТОРИЈА	△	○	□	△	○	□	☆	○	☆	○	△	○
ГЕОГРАФИЈА	☆	□	△	☆	□	△	○	☆	△	□	☆	△
ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	□	△	☆	○	☆	□	△	□	○	△	□	☆
БИОЛОГИЈА	△	☆	○	□	△	☆	□	○	☆	○	△	□
ФИЗИКА	○	□	△	☆	○	□	△	☆	○	□	△	☆
ХЕМИЈА	□	△	○	☆	□	△	○	□	△	☆	□	△
ТЕХНИЧКЕ НАУКЕ	○	□	☆	△	○	□	☆	○	△	□	☆	○

— одлично — — врло добро — — добро — — задовољава — — не задовољава

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

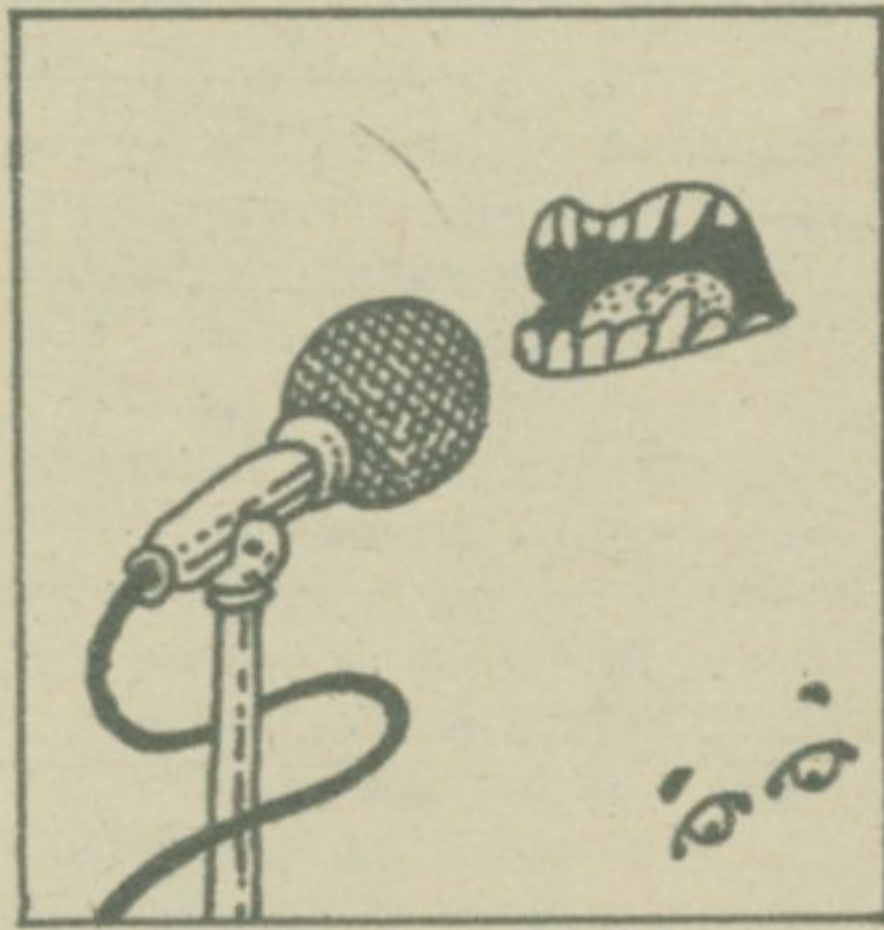
И „ОЗОН“ (радио-емисија БЕОГРАД 202)

Графити 90.

● До краја наше игре остало је нешто више од месец дана. Наравно, то неће бити крај графитоманије у свету, али ће бити крај сакупљања графита за књигу НАЈБОЉИХ коју штампамо одмах по завршетку игре!

До сада сте послали преко 35 хиљада графита а потписала су их 2872 аутора. За сва обавештења о игри, наградама и књизи коју штампамо и даље служи број телефона: 011/346-775, недељом од 20 до 1 сат и понедељком од 17 до 20 сати — то је телефон „ОЗОНА“.

НАШ ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА

- Краљеве и рукавице сви носе на рукама.
СТРАНА 28, Нови Сад
- Разлика између човека и краве је у томе што човек своју траву назива: салата!
Нађа Илић, Титоград
- Ни прошли пут нисам веровао у реинкарнацију!
Младен Јаковљевић, Нови Сад
- Доле дрога, дајте нам ђевапе!
Мајда Моличник, Београд
- Неотесани су сви осим Пинокија!
Гордана Крстић, Сремска Митровица

СЕДАМ „ЗАБАВНИКОВИХ“ ПИТАЊА ЗА ОВУ НЕДЕЉУ:

- Која је твоја порука политичарима?
 - Ко је рођен под срећном звездом?
 - Која је твоја порука заљубљенима?
 - Која је твоја порука човечанству?
 - Која је твоја порука мушкарцима?
 - Која је твоја порука женама?
 - Која је предност дебелих над мршавима а која мршавих над дебелима?
- Своје „откачене“ одговоре (графите) на ова питања шаљите на адресу „ОЗОНА“: РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН“ — ГРАФИТИ '89, 11000 Београд. Уколико се сетите неког графита који сте смислили неовисно од наших питања, СЛОБОДНО га пошаљите!

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

КАРИЈЕРЕ:

**Пит
Таунсенд**

**МОЈА
РЕГЕНЕРАЦИЈА**

**ИЗЈАВА
НЕДЕЉЕ:**

„Музичари не одлазе у пензију зато што не знају шта би друго могли да раде.“

Мик Џегер

Истовремено са обнављањем легендарне групе „Who“ гитариста Пит Таунсенд објавио је соло плочу „The Iron Man“ (Гвоздени човек), своју трећу рок оперу после „Томија“ и „Квадрофеније“ и после 25 година на сцени поново доказао да је један од најбољих музичара.

Група „Who“ несумњиво спада у сам врх онога што је британска рок сцена до сада пружила. Почетком шездесетих година основали су је гитариста Пит Таунсенд, певач Роџер Далтри и басиста Џон Ентвистл. Касније им се придружио бубњар Кит Мун. У почетку су се звали „High Numbers“, али када су почели да постижу прве успехе, одлучили су се за кратак назив „Who“ (Ko).

Од самог почетка показивали су склоност ка ритам и блуз музици па су, захваљујући томе, али и бритким текстовима и начину облачења, врло брзо постали предводници оног дела публике која је себе називала „модсима“. Кључни успех у каријери постигли су 1965. године издавши сингл „My Generation“ који је постао права химна тих година а и данас је неизоставна ставка у концертном репертоару групе. Та песма је стигла на друго место енглеске топ листе док је у Америци доспела тек до 75. јер су тамо били готово непознати. Прави пробој у Америци направили су само неколико година касније захваљујући сјајним наступима на великим концертима у Монтереју и Вудстоку. Њихови концерти били су жестоки. Таунсенд је ломио своје гитаре док је темпераментни Кејт Мун ретко имао прилике да два пута свира на истим бубњевима.

Постепени прелазак са хит синглова на веће подухвате „Who“ су започели 1969. године објављивањем двоструког албума на коме

се нашла рок опера „Томи“. Касније је редитељ Кен Расел по њој снимео истоимени филм у коме су се, поред чланова групе, нашли Ерик Клептон, Тина Тарнер, Пол Николас и други. Други велики подухват била је „Квадрофенија“, још једна рок опера која се бавила животном филозофијом модса и њиховим сталним сукобима са супротном страном – рокерима. И по њој је снимљен филм са Стингом у једној од главних улога. Средином седамдесетих година група је све мање наступала и све ређе издавала плоче. После

изненадне смрти Кејта Муна 1978. одлучују да распусте групу и наставе да раде самостално. Прошле године ипак су се вратили на сцену и одржали успешну турнеју по Америци а Муна је за бубњевима заменио Сајмон Филипс.

У исто време Таунсенд је остварио још једну стару идеју. По књизи бајки „Гвоздени човек“, коју је 1968. године написао Тед Хјуз, снимео је албум на коме су се, уз чланове групе, појавили Нина Симон, стари блуз музичар Џон Ли Хукер, док су готово све на плочи одсвирали Таунсенд и

Сајмон Филипс. Иако му је коса поприлично оседела, он се вратио својој младалачкој љубави: писању рок опера.

– Волим то да радим – каже Таунсенд. То је леп посао а по завршеном послу заиста сам срећан. На овој плочи радио сам више од три године и када је била готова стварно сам осетио олакшање. Веома сам задовољан што сам одлучио да ово буде обичан а не дупли албум. Мислим, имао сам пуно материјала, али да сам све употребио прича би била превише сложена. Припремајући ову плочу подсетио сам се на прошло време и дане када смо почињали са групом. Нисам носталгичан, али ми је жао што се више нико не сећа наших првих песама. На турнеји по Америци видео сам да публика уопште не зна шта је било пре опере „Томи“. Наше најзначајније песме су умрле зато што су на радију престали да их емитују а ми смо мало наступали уживо. Овог пута желео сам да урадим нешто што би имало везе са прошлосту, али и пуно додира са садашњосту, можда и будућносту. Зато сам размишљао да се вратим на време, када сам имао највише успеха, а то је доба када је урађена рок опера „Томи“. Желео сам да направим музику за што шири круг људи. „Гвоздени човек“ је прича о цину, тумачи га Џон Ли Хукер, који долази у једно село, једе све што је од метала и склапа пријатељство са десетогодишњим дечаком Хогартом коме сам ја позајмио глас. Све се одвија виђено из угла овог дечака. Нина Симон је добила улогу Свемирског змаја који се бори са Гвозденим човеком. Неке од песама са плоче свирали смо на америчкој турнеји, међутим, ја бих ову оперу волео да видим у позоришту. Желео бих да то буде верзија у стилу Алиса Купера, да се не води рачуна о трошковима.

П. Ј.

КУРСНА ТОП ЛИСТА

● Недавно се у америчкој штампи појавила топ листа финансијски најуспешнијих светских музичара и глумаца. На првом месту је убедљиво Мајкл Џексон са зарађених 125 милиона долара у току прошле године. Иза њега је Еди Марфи са дупло мањом али и даље врло импресивном цифром од 57 милиона долара. Затим следе „Pink Floyd“ (56 милиона), „Rolling Stones“ (55 милиона), Џорџ Мајкл (47 милиона), па Мадона, Брус Спрингстин, Бон Жови, „U2“, „Who“, „Def Leppard“ и Ван Хален.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

БУДИ МИ ПРИЈАТЕЉ

Не желим љубав твоју
буди ми пријатељ
не желим приче, поклоне и пољупце
Буди ми пријатељ
Заборави све њежности и додире
игре, свађе и љубоморе
Буди ми пријатељ
Буди ми пријатељ
Вози ме дуго у ноћ
Буди ми пријатељ
музика причат ће за нас
Буди ми пријатељ
И ова ноћ пролази
више нисмо љубавници
Буди ми пријатељ
Буди ми пријатељ

Текст и музика: Cascadou Look
Изводе: Cascadou Look

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Занима ме шта то значи „cover version“ и по чему се таква верзије песме разликује од обичне?

Сања

Музичари врло често на својим плочама снимају неке старије хитове дајући им свој печат, своје тумачење. Такве обраде називају се cover верзије и често представљају модернизовано и доста измењено виђење песме у односу на оригинал. Према незваничним подацима три најчешће обрађиване песме у историји поп музике су „La Paloma“, „El Condor Pasa“ и „Yesterday“. И на нашој сцени обрада туђих песама је доста честа појава. Ево неколико примера: „Парни ваљак“ је на последњој плочи на свој начин снимно песму Драге Млинарца „Увијек кад останем сам“, група „Cascadou Look“ је песму „Let's Stick Together“ прекрстила у „Крените с нама“, Азра је чувену „Satisfaction“ отпевала као „Задовољштина“ а песма „Задњи воз за Чачак“ „Рибље чорбе“ у оригиналу се зове „Last Train to Clarksville“.

✉ Почела сам да слушам „Баволе“ ове године. Када сам отишла на њихов концерт, допале су ми се и старије песме. Волела бих да их имам, али старих касета нигде нема. Треба ми твоја помоћ.

Твоја верна читатељка

Код нас се врло ретко доштампавају плоче и касете које су раније издаване и зато је доста тешко доћи до њих. Тако ни старих плоча „Бавола“ више нема по продавницама и у том случају најбоље је да се обратиш издавачу. У овом случају то је „Југотон“, Нишка бб, 41040 Загреб.

ОФАНЗИВА СЛАБИЈЕГ ПОЛА

У последње време у нашим продавницама појавио се неуобичајено велики број плоча женских извођача, не само познатих него и сасвим нових имана. Дугогодишње звезде у овом прегледу представља Арета Френклин својом новом плочом „Through to Storm“ (Кроз олују). По провереном рецепту она се удружила са познатим именима тако да поједине песме пева у дуету са Џемсом Брауном, Витни Хјустон, Елтоном Џоном и саставом „Four Tops“.

За Глорију Естефан тврде да је део најуспешнијег америчког извоза после Мадоне. Њен прошлогодишњи албум „Anything For You“ достигао је троструки платинасти тираж. Код нас је објављена Глоријина најновија плоча „Cuts Both Ways“ на којој се налази хит „Oye Mi Canto“. Група се још зове Miami Sound Machine а назвали су је по чувеном летовалишту Мајамију где живе. Занимљиво је да је градоначелник овог луксузног места одлучио да се

улица у којој станују назове исто као и група јер сматра да они својом музиком много више доприносе популарности града него бројне полицијске серије које се ту снимају. Иначе, Глорија и њена група живе у кући урађеној у шпанском стилу за коју је платила пет милиона долара. И с поносом истиче да јој је први комшија Дон Џонсон.

Из Америке стиже и плоча Еди Брикел и њеног састава „New Bohemians“ под помало „кабасти“ називом „Shooting Rubber Bands at the Stars“. Ова талентована поп звезда пева под утицајем Рики Ли Џонс која се после дуже паузе огласила сјајном плочом „Fluying Cowboys“. Последње у овом прегледу резервисаном за слабији пол су Паола Абдул (на слици) која је на нашем тржишту дебитовала плочом „Forever Your Girl“ и тинејџерка Мартика која је светску славу прво стекла глумећи у телевизијској серији „Рокенрол клинци“. Пријемни је са успехом положила певајући хит „Toy Soldiers“ са којим је доспела на прво место америчке топ листе.

Уређује
др Зоран Живковић

Брус Ц. Балфор

ПОСЛЕДЊА

ПРИЧА О АДАМУ И ЕВИ

Адаму је то дошло у сну. Свет се примицао своме крају, а он није хтео да буде присутан кад се то деси. Не би придавао сну велику пажњу да му није долазио седам ноћи узастопце. Није знао како и зашто, али био је сигуран да ће се ускоро догодити. Било је то чудно осећање знати будућност.

Адамова жена Ева није имала појма шта се дешава кад су она и сав њихов иметак били по-

трпани у Адамов приватни звездани брод Змију. Кад се удала за њега, знала је да је он у суштини махнит, али њој су се одувек допадали губитници, па јој то није било важно. На крају крајева, био је астрофизичар, а лудило се добро слагало с тим послом. Но, ово је било нешто ново. Сасвим изненада саопштио јој је да иду на дуго путовање. Био је потпуно у праву. Већ три године налазили су се у свемиру.

Био је то напор за обоје. Сваки дан исти, без и најмање промене. Будили су се после десет часова спавања, јели и заузимали своја места код команди за скенирање док не би поново дошло време за починак. У ствари, нису чак ни морали да надгледају команде за скенирање. БОГ (Бродски Оперативни Гонич) обављао је све то уместо њих - аутоматски.

Размишљајући о протекле три године, Ева се присећала како су проводили много времена у разговору, смеху и уживању. Ко зна зашто, како је време протичало говорили су све мање и мање да би на крају дошли до стања у коме су били сада. Никада не говорећи ни реч једно другом у ванредним приликама. Било је то жалосно, али, напосто, нису више ни за шта марили. Можда ће се једног дана њихово трагање за новим домом завршити и све вратити на своје место. Можда. Почели су да падају у очајање.

Једна од тих ванредних прилика тргла их је из колотечине. Нешто је успело да прође кроз одбрамбено поље брода. Нешто крупно. БОГ их је пробудио продорним алармом неколико тренутака пре него што је објекат погодио брод. Имали су осећај да се успорено крећу кад су стопалима додирнули под и почели да трче према контролној соби. Али, нису стигли тако да-

леко. Снажан удар треснуо их је обоје о зид и онесвестио.

Време је пролазило. Можда је прошло само неколико минута од тrena када су били погођени. Ева је чула постојано зујање индикатора кисеоника, што је значило да им је остало мало ваздуха. Веома мало. Адам се већ налазио у контролној соби кад је она ушла. Глава му је крварила од посекотина изнад леве обрве, али чинило се да он то не примећује. Схватила је разлог када је стала поред њега уз окно за осматрање.

Пре свега, БОГ је био гадно оштећен. По свој прилици, радно је још само мали број индустријеница, али постојало је још нешто што је привукло њихову пажњу. Испред њих налазила се нека планета, величанствен плави кликер, веома сличан ономе који су напустили неколико година пре тога.

– Надам се да ћемо моћи да живимо на њој. Мораћемо ту да се спустимо – рекао је Адам.

Ева је чула још један глас који је препознала као свој сопствени. – Шта кажу скенери?

– Ништа. Не раде више.

Помислила је да би требало да буде узбуђена. Није била. Није осећала ништа. – Добро. Обавимо то.

Слетели су лакше него што су очекивали. Брод се спустио на пространу падину малог брда.

Требало је да буду запањени оним што су затим угледали... али нису.

Низ падину је текла бистра речица и уливала се у светлуцаво језерце у подножју брда. Свуда лепа зелена трава која се простирала као равна, гладак тепих, а околу разноврсно дрвеће величанственог раста. Шаролико цвеће и мале животиње употређавали су призор.

– Занимљиво – рече Адам.

– Како ћемо је назвати? – упита Ева.

– Зар је то важно? – Адам пређе преко просторије и притисну палцем команду за ваздушну комору.

– Имаш право. Али, назовимо је – Земља, вица ради.

– Немам ништа против.

Ум је крхка ствар, нарочито ако је сувише дуго био изложен самоћи и очајању. Планета на коју су се спустили није имала никаквог дрвећа, животиња, трава, речица или океана. Није имала чак ни ваздуха.

Пали су мртви убрзо након што су отворили ваздушну комору.

– Па – рече БОГ – ово би требало да стави тачку на све оне бесконачне приче о Адаму и Еви.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

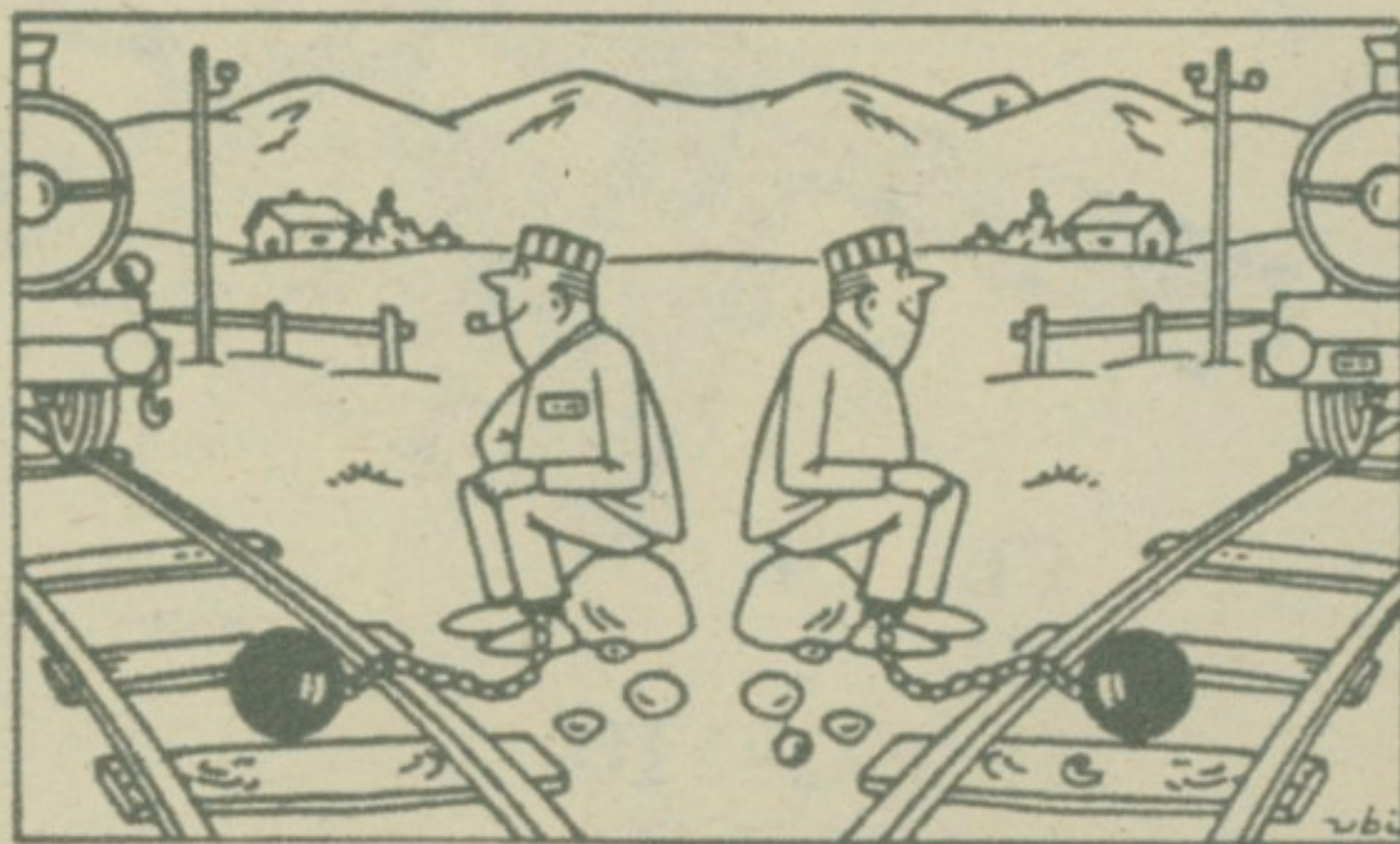
◆	1	2	3	4	5	6	7						
8					■								■
9							■		■				
10						■					■		
11						■							
12				■									

На слици је популарни ванземаљац, јунак познатог Спилберговог филма истог имена. Име овог јунака (односно филма) се налази укљопљено у четрнаест (14) речи ове укрштенице. Да бисмо вам олакшали решавање, на крају описа за реч која у себи садржи име ванземаљца ставили смо знак узвика у загради (!).

ВОДОРАВНО: 1. Стрма стена (!), 2. Додатак производу због побољшања квалитета (!), 3. Градић на Косову (!), 4. Врх на Андима, 5. Име глумца Врховца, 6. Символ урана – Коњ арапске расе, 7. На ону страну, онамо, 8. Ваздух загађен димном маглом – Кокица од кукурузног зрна (!) – Запад (скр.), 9. Дувати (!) – Ознака за ампер – Раставна свеза, 10. Планински масив у Танзанији (!) – Зимски спорт – Итем (скр.), 11. Див, цин – Заручити девојку (!), 12. Ходати – Пиће за отварање апетита (!).

УСПРАВНО: 1. Спавати (!), 2. Некад познати фудбалер „Црвене звезде“, Рајко (!), 3. Одјекивати (!), 4. Мала морска риба, гирица, 5. Име певачице Тарнер, 6. Ауто-ознака за Кикинду – Понд (скр.), 7. „Цар“ животиња – Шести месец – целокупне, 8. Идеализован приказ живота на селу – Нападач (стр.), 9. Соли титанске киселине – Језеро у Северној Америци, 10. Редови вожње, итинеријуми (!) – Иницијали аутора „Мале Флорами“, 11. Цинично понашање – Левати (!), 12. Ступа, мужар – Први степен поређења придева (!).

У ЧЕМУ СЕ РАЗЛИКУЈУ?

На слици су две исте ситуације, али се разликују, када се мало боље погледа, у пет малих појединости. Не значи да тих пет малих ствари недостаје, него су промениле место. Које су то ситнице и где се налазе?

шта

се

носи,

вози,

слуша

ОПРЕМА

ЗА

МИКРОТА-ЛАСНО ЊУШКАЛО

„Бумеранг“ помоћу микроталаса открива транзисторе, диоде и интегрисана електрична кола. Користи се за откривање скривених магнетофона, одашиљача и микрофона. Цена: 17.000 долара. Обратити се: Information Security Associates, 350 Fairfield Avenue, Stamford, CT.

САТЕЛИТ ПРОТИВ ЛОПОВА

Сателитски систем против крађе аутомобила аутоматски укључује гласноговорник у стану власника у трену-

тку провале. Власник телефонски активира аларм, светла и звучни сигнал чија је фреквенција болна за лопове. Обратити се: NASA-PS1, 400 East 74th Street, New York, N. Y. Цена: од 350 до 550 долара.

СВЕТЛОСНО ПРИСЛУШКИВАЊЕ

Прислушни апарат који је немогуће открити помоћу

уобичајених уређаја јер за емитовање сигнала уместо радио-фреквенције

користи инфрацрвене таласе. Сигнал који емитује предајник величине

поштанске марке (није приказан на фотографији из разлога националне безбедности САД) претвара се у пријемнику (лево) у звучни сигнал. Да би све радило, неопходно је да се предајник и пријемник међусобно налазе у видеокругу. Продаје се искључиво припадницима западних обавештајних служби. Адреса за добијање обавештења - непозната.

ШПИЈУНИРАЊЕ

ШТА ТО КУЦКА ИЗА ЗИДА?

Електронска слушалица за прислушкивање кроз зидове и врата и откривање сумњивих шума и куцкања у пакетима. Најбољи резултати постижу се када су зидови и врата од чврстог материјала. Слушалице појачавају звук до 30 пута. Цена: 299

долара. Обратити се: International Logistics Systems, Box 25, 72 Ralph Street, Belleville, N. J.

ОПАСНА ШАПУТАЊА

Табла са одашиљачем није у слободној продаји, доступна је само америчкој полицији, али зато

„хвата“ чак и шапат на удаљености од 4,5 метара. Цена: микрофон 250 долара, предајник око 200 долара. Обратити се: International

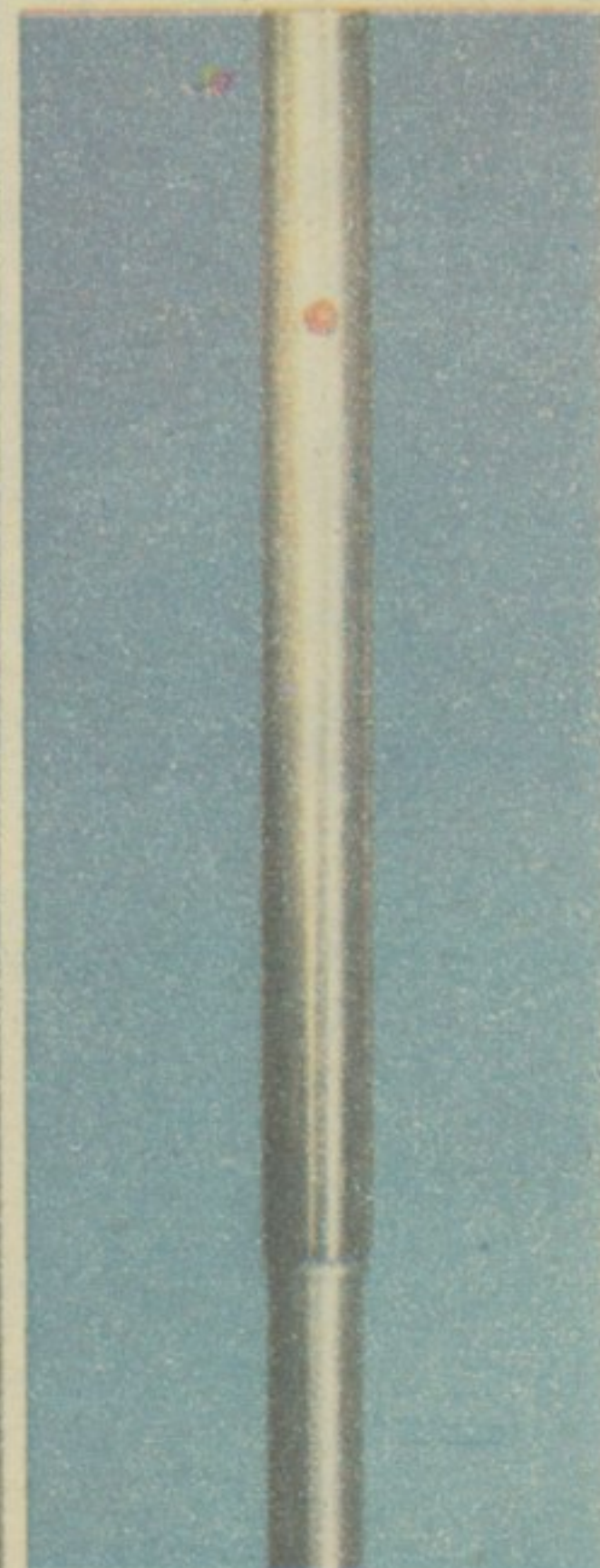

сако у САД може да купи минијатурни микрофон који

Logistics System, Box 25, 72 Ralph Street, Belleville, N. J.

ВИДЕО-АНТЕНА

Уобичајена аутомобилска радио-антена са уграђеном минијатурном видео-камером. Као створена за тајно надзирање, праћење и уопште шпијунирање. Слика се преко оптичких влакана преноси на екран монитора. Видео-антена је такође згодна за дискретан видео-надзор у затвореном простору. Рецимо, уколико се „усади“ у густиш вештачког зеленила. Цена 12.000 долара. Обратити се: Personal Protection Products, 405 Park Avenue, New York, N. Y.

47
ПОЛИТИКИ
ЗНАВНИК
19. 1. 1990.

МАЛА ПОШТА
П. факс 124
11000
БЕОГРАД
Македонска 29

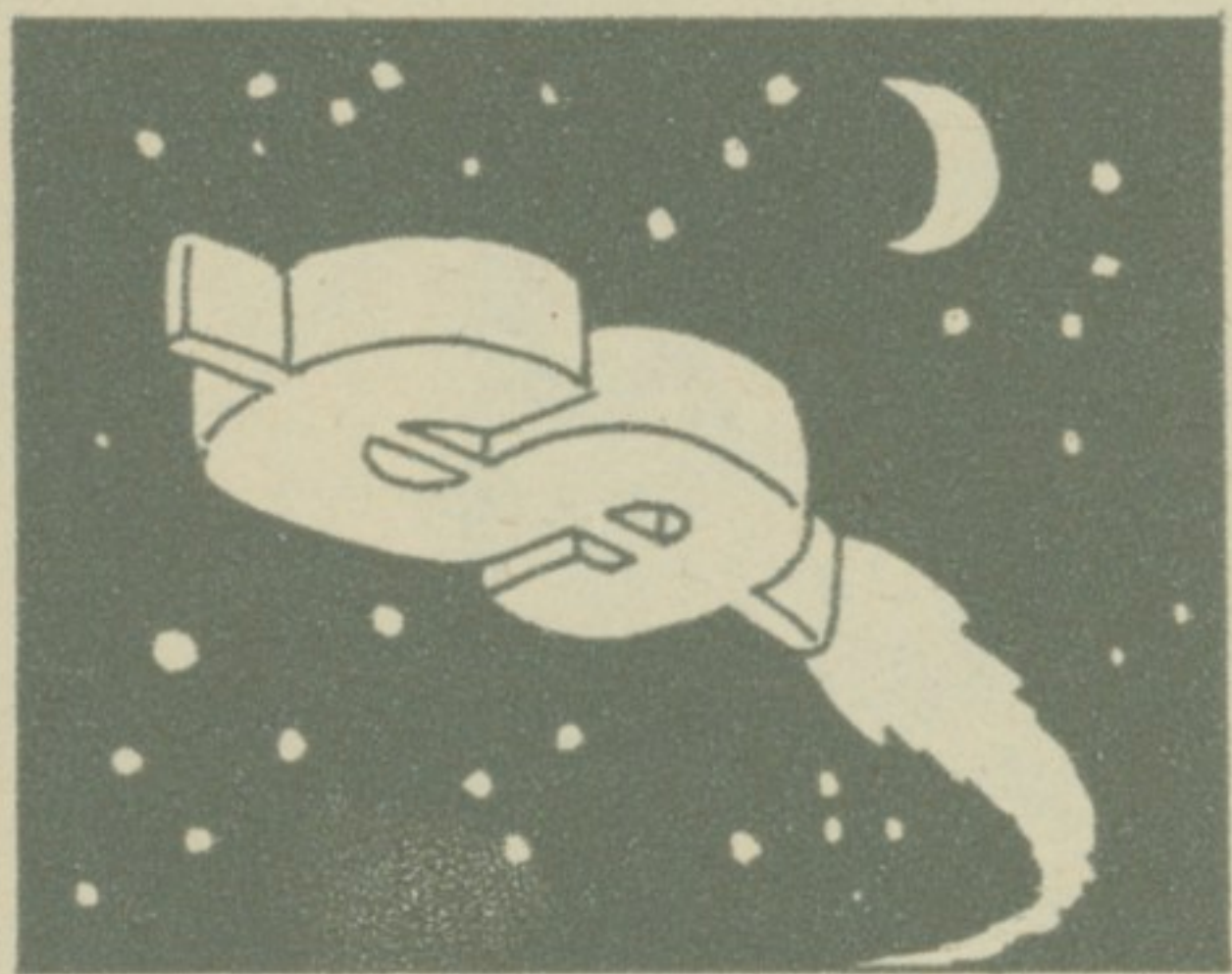
Уређује: **Диего Варагић**

За лет у космос – 10 милиона долара!

Да ли становник неке друге земље може да постане космонаут у Америци или СССР-у и ако може – како?

ЧИТАЛАЦ ИЗ ВЕЛИКОГ ГРАДИШТА

Може, али само ако постоји међународни уговор који обезбеђује такву сарадњу или ако је нека агенција у земљи спремна да финансира припрему која стаје најмање 10 милиона долара! Чак и под тим условима, кажу познаваоци, мање изгледа имао би онај ко жели да га „лансирају“ Американци, зато што они,

због несреће „Челенцера“, сматрају да су у заостатку и немају времена да се баве другима.

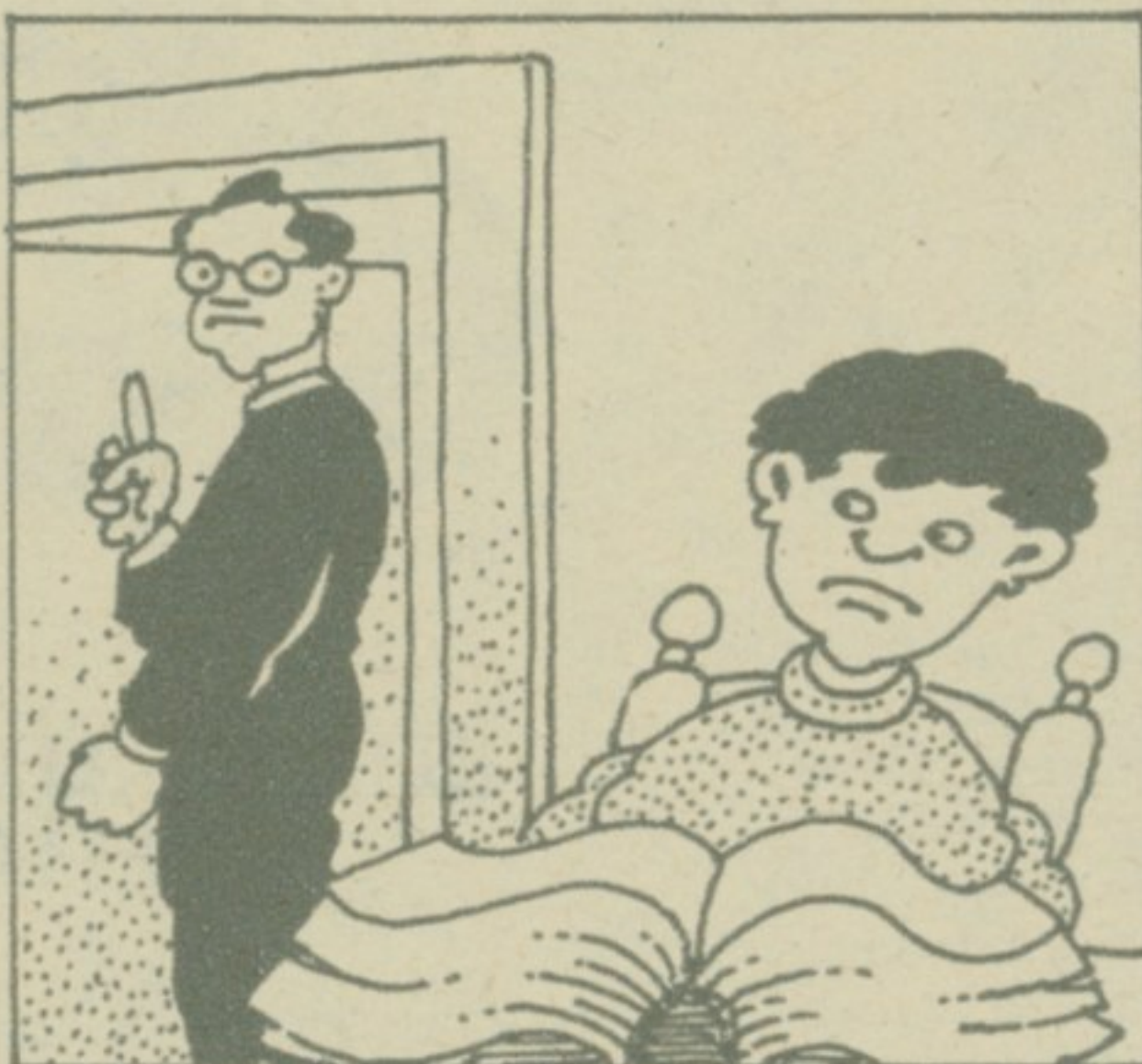
Добар није лош ђак

По успеху у школи ја сам добар, али тата од мене стално тражи да учим. Кад види да не учим, само виче на мене. Суботом и недељом не дозвољава ми да изађем... Иначе, сваког дана даје

ми џепарац и ни у чему не оскудевам. Да ли он од мене очекује бољи успех или је нешто друго у питању?

ЕМИР АПУК
Т. Митровица

Из твог писма закључујемо да са оцем ретко, или никако, не разговараш о овоме. Кад је већ тако, кажи му да мислиш да је и добар успех у школи „нешто“.

Мораш да му обећаш да нећеш да пропустиш у учењу, али и да обећање свакако одржиш. То је њему најважније... А ако ти то не представља муку, потруди се да у школи будеш још бољи – за сваки случај!

Зоо без мајмуна

Волела бих да ми мама и тата купе мајмунче. Они хоће, али не знамо где да га нађемо.

ЉИЉАНА МИЛАНОВИЋ
Бранка Крсмановића 21/2
Ниш

Како ствари стоје – с мајмунима је најтеже. Нити могу лако да се нађу у продаји, нити је лако дружити се с њима. Не шалимо се, као кућни љубимци они су најнезгоднији. Зато немој да жалаш што их нема...

Ако не одустајеш од намере, с времена на време позови ЗОО-ХОБИ у Сплиту,

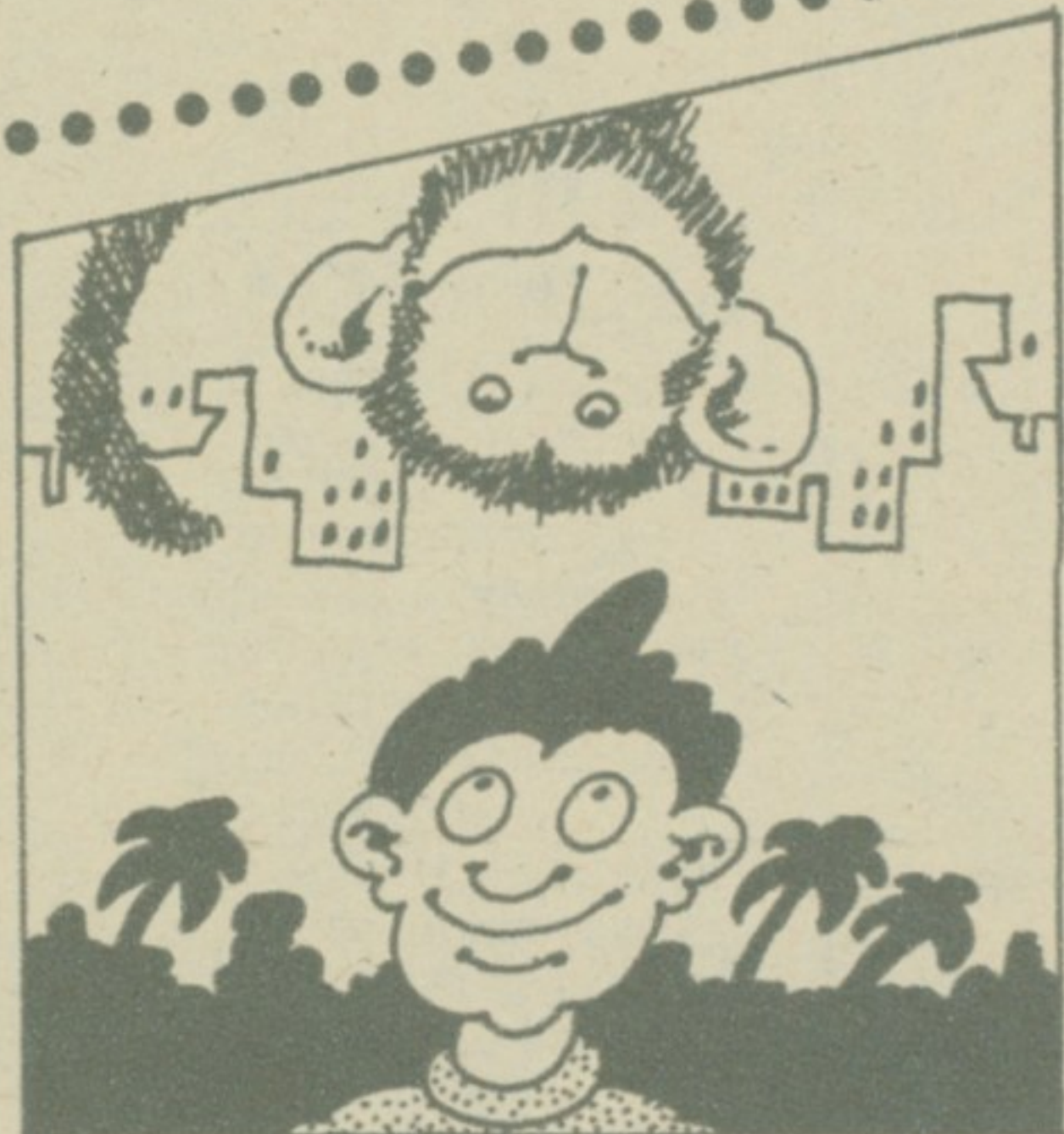
Кас Ваџ стални читалац лепо Вас молим да у малој пошти објавите у једном од наредних бројева следеће:

1. Поседујем све послератне бројеве политичког забавника од броја 1 па све до данас. Сви забавници су укорићени и одлично очувани. Zabavnike bi prodao nekoj od biblioteka u Srbiji ili privatno. Za iste tražim sedamdeset odsto od cene sadašnjeg broja, ne uračunavajući ~~ukorićavanja~~ troškove ukorićavanja i održavanja koji su veliki. Besplatno bi priložio i izašle brojeve predratnog zabavnika.

Моја адреса је:

Предраг Поповић
Ул. Милivoја Манића 32
18300 ПАРОТ
кућни телефон 010-21-609

Алал вера, Предраже!

Кончарева 84, тел. 058/515-422. Рекли су нам да су раније продавали ове животиње и да их и сада повремено имају.

Китите се индијанским перјем

Имам цвеће „индијанско перо“, чуо сам да је радиоактивно тј. да зрачи, па ме занима да ли је то тачно?

УРОШ ТОШИЋ
Сокобања

Ниједна биљка не може сама од себе да буде радиоактивна. То важи за „индијанско перо“ (сансеверију) као и за све остало собно цвеће. Биљке у околини Чернобила сада су радиоактивне зато што су и саме озрачене. Али, то је друга прича...

Индијанско перо је лепо кућно цвеће – има пријатан мирис и врло је захвално јер добро подноси сув ваздух и не тражи много светла.

Чуда којих више нема

Нисам више ђак, али бих волео да знам шта спада у седам светских чуда.

ИШТВАН УСО,
Томашевачки друм 4
Зрењанин

Кад се каже седам светских чуда, обично се мисли на чуда старог века. А то су:

1. Велика Кеопсова пирамида у Египту
2. Висећи вртови Вавилонa (Ирак)
3. Зевсова статуа у Олимпији (Грчка)
4. Дијанин храм у Ефесу (Турска)
5. Маузолеј у Халикарнасу (Турска)
6. Колос на острву Родосу (Грчка)
7. Светионик на острву Фаросу у Алек-

Адреса - први пут

Драги „Забавнице“ (пети пут)
Ти си диван, а био би још дивнији
кад би објавио адресу ТВ студија MGM у
Сједињеним Државама.

ТАЊА
Нови Сад

Ништа лакше! Препиши, и не заборави да на крају додаш U.S.A.

Walt Disney World Company

P.O. Box 10,000
Lake Buena Vista, FL 32830-1000

Страх од болести

Установио сам да болујем од хипохондрије. Чуо сам да се ова болест успешно лечи хипнотерапијом, па вас молим да ми кажете ко је наш најбољи хипнотерапеут, односно психијатар који као методу лечења примењује хипнозу.

ВАЊА

Хипноза није званично призната као метод лечења у психијатрији. Препоручујемо да се јавиш докторки Анети Лакић – на Неуропсихијатријској дечијој клиници у Београду, Доктора Суботића 6-а.

Надамо се да ти је познато да је хипохондрија страх од болести. Да није мало претеран, као код тебе, био би сасвим нормална појава... Дакле, не болујеш ни од какве тешке болести!

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Сандра и Нела Ковачевић, 1. маја 39, 56230 Вуковар – имају по 14 година, воле спорт и музику, сакупљају постере, навијају за Црвену звезду.

манца уроанц, Алпска 42, 64248 Лесце – 13 година, сакупља све о групи „Брос“.

Наташа Дувњак, Бориса Кидрича 18а, 78000 Бањалука – 14 година, сакупља постере, воли музику, филмове и дописивање.

Славица Цветановић, Стојадина Трајке 119, 38250 Ђиљане – 17 година, воли музику и дописивање, навија за Црвену звезду.

Вања Торбица, Кларе Цеткин 13, 71000 Сарајево – жели да се дописује са децом од 10 до 12 година, сакупља салвете и постере, воли поп музику.

Јасна Јаолан, Николе Љубицратића 146, 81340 Херцег Нови – 13 година, сакупља постере, салвете и сличице „Животињско царство“.

Бранислава Јанков, Вука Караџића 9, 23300 Кикинда – 10 година, сакупља салвете и постере.

Тамара Јањанин, Франа Супила 12, 51000 Ријека – 14 година, воли музику и филмове, сакупља разгледнице и песме.

Валентина Николић, Новосадска 52, 19000 Зајечар – 15 година, воли музику и филмове, сакупља писма и песме.

Драгана Томић, Првوماјска 66, 76311 Дворови – 13 година, жели да се дописује са девојчицама, сакупља постере.

Елеонора Мучова, Антона Попова 159-1/10, 91000 Скопље – 14 година, сакупља постере, воли музику, филмове и спорт, навија за Партизан и Вардар.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: литица, адитив, витина, ланин, Јанез, у, Арап, натамо, смог, китир, з, пирити, а, или, Итири, ски, ит, титан, верити, ићи, аперитив.

У ЧЕМУ СЕ РАЗЛИКУЈУ: лакат – врх планине; кугла на локомотиви – камен; кука на локомотиви – чвор на прагу пруге; џеп на капуту – таблица на локомотиви; лула – шољица на бандери.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1986

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миландиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патригић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефон: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 26 динара, тромесечна 78 динара, полугодишња 156 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 52 динара, тромесечна 156 динара, полугодишња 312 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

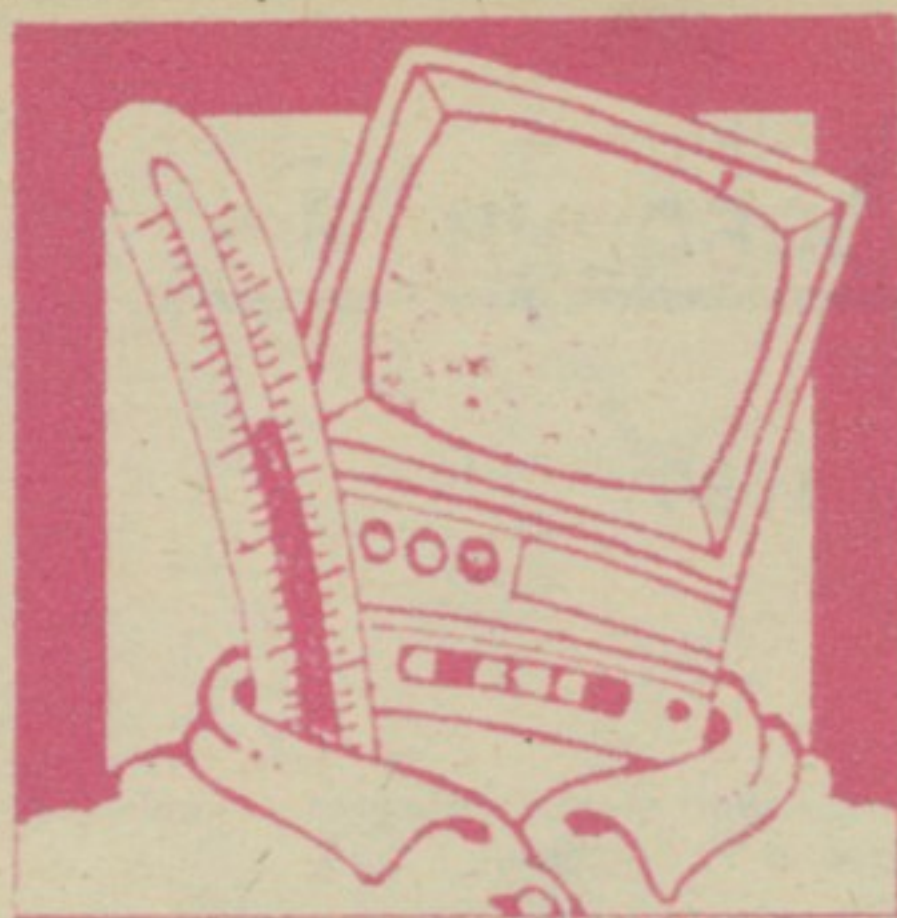
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	26.-
СР НЕМАЧКА	DEM	45.-
ШВЕДСКА	SEK	162.-
ФРАНЦУСКА	FRF	153.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	40.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-

-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

БАРОМЕТАР

ВИДЕО ■

Dead Calm – (1989)

На крстарењу морем брачни пар прима на брод младића који је у паничном страху напустио свој једрењак и чамцем за спасавање дошао до њих. Његова прича је да је једрењак почео да тоне, али муж не верује и одлази да то провери. На броду остају жена и младић за кога се убрзо испоставља да није сасвим нормалан. У режији Филипа Нојса, главне улоге тумаче Сам О'Нил, Никол Кидман и Били Зејн.

Great Balls of Fire – Велике ватрене лопте (1989)

Филм о Џерију Ли Луису, једном од „очева“ рокенрола. Звездани тренуци његове каријере били су током педесетих година када је жарио и пали Америком, а истовремено

изазивао и бурне полемике због свог необузданог понашања приликом концертних наступа (често је свирао клавира ногама). Филм је режирао Џим Мек Брајд („До последњег даха“, „Велика мућка“), а у главним улогама појављују се Денис Квејд, Винона Рајдер и Алек Болдвин.

Black Rain – Црна киша (1989)

Два њујоршка полицајца добијају задатак да јапанског држављанина оптуженог за убиство спроведу у његову земљу и предају га тамошњој

полицији. Међутим, одмах по доласку у Јапан он успева да побегне... Редитељ филма је Ридли Скот (нашој публици познат по култ остварењима „Осми путник“ и „Блејд ранер“), а главне улоге тумаче Мајкл Даглас и Енди Гарсија.

Peter Gunn – Питер Ган (1989)

Филм који, заправо, представља пилот-епизоду нове телевизијске серије прослављеног мајстора комедије Блејка Едвардса („Пинк Пантер“, „Пуцањ у тами“, „Опасна незнанка“, „Десетка“, „Виктор, Викторија“). Питер Ган је,

да тако кажемо, сасвим обичан приватни детектив, који није никакав супермен, већ је, напротив, често збуњен и немоћан пред невољама на које наилази. У овој епизоди он покушава да реши загонетну смрт локалног мафијаша. У главним улогама појављују се Питер Штраус и Џенифер Едвардс.

Earth Girls Are Easy – Земљанке се лако заљубљују (1988)

После кvara на свемирском броду три чупава ванземаљца се спуштају у базен девојке која је, иначе, управо раскинула са својим вереником. Да би могли да остану док не поправе брод, а да при том не изазову пажњу, она их одводи код своје пријатељице, фризерке, која их дотера тако да се више нимало не разликују од земаљских мушкараца. Ову комедију је режирао Џулијан Темпл („Апсолутни почетници“, „Велика рокенрол превара“), а главне улоге тумаче Џина Дејвис и Џеф Голдблум.

BATMAN

WITH ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

